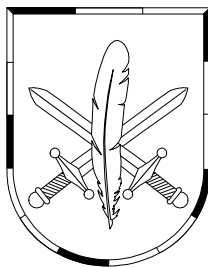

ŘEDITELSTVÍ VÝCVIKU A DOKTRÍN

Správa doktrín

ZKUŠENOSTI Z OPERACÍ č. 6/2008

Ochrana základny

1. vydání

VYŠKOV
září 2008

PŘEDMLUVA

I když si to voják v prvním okamžiku neuvědomí, v průběhu zahraniční mise stráví většinu času v prostoru základny, a to nejen mateřské základny kontingentu, ale i dočasně vybudované základny při přesunu z jednoho místa do jiného vzdáleného místa.

Budování základen, život na nich a jejich ochrana představují jednu ze základních bojových činností, které by měl zvládnout každý jednotlivec a každá jednotka.

Základny se budují a využívají jako prvek podpory pro splnění cílů mise. Dobře vybudovaná a chráněná základna může ke splnění cílů přímo přispět tím, že demonstruje trvalou přítomnost koaličních sil v prostoru. Proto je nutné při budování a využívání základen zvažovat nejen bezpečí a pohodlí zde umístěných jednotek, ale také jakou informaci přítomnost základny a její ochrana sdělí místnímu obyvatelstvu a nepříteli.

Publikace je určena nejen těm příslušníkům AČR, kteří se připravují na plnění úkolů v nasazení, ale i těm aktuálně nasazeným, kteří mohou sdělení v ní obsažené posoudit, doplnit, nebo rozšířit o další skutečnosti.

V zájmu našeho doktrinálního pracoviště je provádět aktualizaci vydaných publikací řady „Zkušenosti z operací“ kterou bez vašeho přispění nebude možné realizovat.

plk. gšt. Ing. Tomáš RAK

OBSAH

PŘEDMLUVA	3
OBSAH	4
ÚVOD	6
FUNKCE PŘEDSUNUTÉ OPERAČNÍ ZÁKLADNY	6
FUNKCE ZÁKLADNY PRO HLÍDKY (PB)	7
PLÁNOVÁNÍ OCHRANY VOJSK	9
ÚVOD	9
PROCES PLÁNOVÁNÍ OCHRANY VOJSK	9
STRUKTURA PLÁNU OCHRANY VOJSK ZÁKLADNY	11
DALŠÍ OPATŘENÍ SPOJENÁ S PLÁNOVÁNÍM OCHRANY VOJSK	15
DÍLČÍ ZÁVĚR	17
PLÁNOVÁNÍ OCHRANY SIL – KRITÉRIA VÝBĚRU OPATŘENÍ	17
ANALÝZA HROZEB	22
ÚVOD	22
HROZBY PRO PŘEDSUNUTÉ OPERAČNÍ ZÁKLADNY	23
KROKY PROCESU ZPRAVODAJSKÉ PŘÍPRAVY BOJIŠTĚ	23
PŘÍKLAD ANALÝZY ZPRAVODAJSKÉ PŘÍPRAVY BOJIŠTĚ	25
VYHODNOCENÍ RIZIK	36
ÚVOD	36
MOŽNÉ PŘÍSTUPY K ANALÝZE RIZIK	36
CELKOVÝ POHLED NA ANALÝZU RIZIK	38
PROCES ANALÝZY RIZIK	38
SNÍŽENÍ MÍRY RIZIKA	55
OPATŘENÍ K OCHRANĚ VOJSK (PŘEDSUNUTÁ OPERAČNÍ ZÁKLADNA)	58
ÚVOD	58
CENTRUM ŘÍZENÍ OCHRANY ZÁKLADNY	60
SPOJENÍ	60
BEZPEČNOSTNÍ PERIMETR	67
STANOVIŠTĚ VSTUPNÍ KONTROLY	79
BEZPEČNOSTNÍ OSVĚTLENÍ	104
VYBUDOVANÁ BOJOVÁ POSTAVENÍ, VĚŽE A POZOROVATELNY	106
SYSTÉMY IDENTIFIKACE A SLEDOVÁNÍ NARUŠENÍ	108
BEZPEČNOSTNÍ SÍLY	110
PRAVIDLA POUŽITÍ SÍLY	115
NAHODILÁ PROTITERORISTICKÁ OPATŘENÍ	117

VÝSTRAHA, HROMADNÉ VYROZUMĚNÍ A POPLACH	119
OPATŘENÍ K OCHRANĚ VOJSK – ZÁKLADNA PRO HLÍDKY	120
FUNGOVÁNÍ ZÁKLADNY PRO HLÍDKY:	120
PRIORITNÍ ÚKOLY ZÁKLADNY PRO HLÍDKY	122
PLÁNOVÁNÍ UMÍSTĚNÍ ZÁKLADNY PRO HLÍDKY	123
OCHRANA VOJSK	124
NAHODILÉ PROTITERORISTICKÉ OPATŘENÍ ZÁKLADNY PRO HLÍDKY	124
REAKCE NA NAPADENÍ A ODSTRAŇOVÁNÍ NÁSLEDKŮ	126
REAKCE NA NAPADENÍ	126
ODSTRAŇOVÁNÍ NÁSLEDKŮ	130
VZOR PŘÍLOHY N „REAKCE NA JEDNOTLIVÉ DRUHY NAPADENÍ“	131
ZÁVĚR.....	136
KLÍČOVÉ ZKUŠENOSTI	136

ÚVOD

Příručka je zaměřena na problematiku zřizování a využívání předsunuté operační základny (Forward Operations Base – FOB) a základny pro hlídky (Patrol Base – PB) na taktické úrovni. Značná část v ní uvedených informací byla převzata z příručky 05-24 „*Forward Operating Base*“, vydané Center for Army Lessons Learned (CALL).

Předsunutá operační základna není v dějinách vojenství novým pojmem. V příručce jsou zapracovány i zkušenosti ze starověkého Řecka, americké občanské války, světových válek, existujících leteckých základen a dalších podkladů, které tvořily základ pro formulaci zásad ochrany základny.

Na současných bojištích jsou základny pro hlídky budovány mimo FOB v zodolněných zařízeních (vhodných terénních lokalitách) a obsazeny vojáky, seznámenými s prostorem. Přítomnost FOB v operačním prostoru zvyšuje pocit bezpečnosti místního obyvatelstva, které se tak stává významným zdrojem zpravodajských informací (HUMINT).

Polní manuál pozemního vojska USA FM 101-5-1 „Operational Terms a Graphics“ (Operační pojmy a schémata) stanovuje následující definice pro oba typy základen.

Předsunutá operační základna (FOB) – základna budovaná v průběhu speciálních operací a umístěná zpravidla na území, kontrolovaném vlastními silami, nebo v prostoru mimo přímé ohrožení nepřítelem, vytvářená k zajištění velení a řízení, příp. spojení nebo k zajištění podmínek pro výcvik a provádění bojových operací. Její vybavení a prostředky by měly umožňovat vedení dočasně nebo déletrvající operace a mohou mj. zahrnovat polní letiště (přistávací plochu), nouzové letiště, kotviště nebo molo. Na předsunuté operační základně by měla být dislokována část velitelství řízení speciálních operací nebo menší jednotka, řízená a podporovaná z hlavní operační základny.

Základna pro hlídky (PB) – prostor hlídky, v němž je ponechávána ta část její výzbroje a výstroje, která není nutná pro její vlastní činnost. Jsou na ní ukládány mj. i všechny zásoby, nezbytné pro opakované doplnění hlídky a pro doplnění zdravotních zásob a dalšího materiálu.

Funkce předsunuté operační základny

FOB je statickým obranným postavením, jehož úlohou, za určitých okolností, může být zapojení se do přímých bojů v daném prostoru. FOB může mít charakter bojového postavení (např. palebné postavení dělostřelecké baterie nebo oddílu). Manévrující jednotka může plnit samostatný bojový úkol z FOB, na níž je umístěna. Plánovitě nebo na základě vzniklých okolností může FOB plnit i úlohu logistické základny. Na FOB může být rozvinuto zásobovací místo pro doplňování municí a PHM.

Současné FOB v Iráku a Afghánistánu plní obě tyto funkce. Bojová činnost v současném operačním prostředí je vedena ve všech směrech v průběhu vzájemně časově a prostorově nenavazujících operací a asymetrických činností.

Realita tohoto operačního prostředí si vynutila, že činnosti, prováděné na FOB, se do jisté míry staly regulérní taktickou činností.

Všechny FOB musí respektovat standardní vojenské normy a předpisy. Měly by být postaveny s ohledem na úkol sil v daném prostoru. Poloha každé FOB v daném prostoru by měla vytvářet podmínky pro plnění bojových úkolů a ne bránit v jejich provádění. Proto ani prostor jejího rozmístění by neměl být v rozporu s úkoly na ní rozmístěných dalších sil. Terén, v němž je FOB vybudována, musí umožňovat jeho využití ve prospěch vlastních vojsk. FOB musí umožnit využívat dopravní komunikace, udržované pro ozbrojené síly i pro logistiku. I když je umístění FOB v terénu v zásadě ovlivněno úkolem vlastních sil na ní rozmístěných a terénem, musí být brán zřetel i na nepřítele a na situaci v dané lokalitě. FOB musí vždy poskytnout nezbytnou ochranu vojsk.

Existence a využívání FOB je bojovou realitou pro obě operace – „Enduring freedom „ a „ Iraqi Freedom“. Jednotky jsou trvale umístěné na základnách a operují z nich při plnění svých úkolů. Pracovníci CALL při speciálním studiu prvních 100 dní činnosti vojáků v operaci zaznamenali, že 79 % z nich buď spalo, nebo odebíralo jídlo na FOB. Účelem FOB je udržet bojeschopnost, poskytnout útočiště bojovým jednotkám k odpočinku a k přípravě na další bojové úkoly. Plní také úkol ochrany a zabezpečení pro prvky velení a řízení vojskům. Vzrůstá taktický a operační význam FOB jako předsunutého nástupiště k použití síly.

Než bylo dokončeno rozvinutí vojsk (v Afghánistánu a Iráku), všechna bojová činnost v prostoru operace byla vedena motorizovanými hlídkami z FOB. Tento způsob vedení bojové činnosti se stal méně účinným po zvýšení hrozby použití improvizovaných výbušných zařízení (IEDs) nepřítelem. Navíc místní obyvatelé nebyli ochotni poskytovat informace, protože nebylo možné koalici síly udržet nepřetržitě v prostoru k jejich ochraně. Místní obyvatelé věděli, že když poskytl informace koalici silám, nepřítel se vrátil a ohrožoval je poté, co hlídka opustila daný prostor.

Některé další poznatky ukazují, že pobyt na FOB může vést ke snížení ostrážitosti vojáků, kteří přicházejí na základnu. Proto na FOB musí být stále zdokonalována opatření k ochraně vojsk a zvyšována kvalita i kvantita získaných zpravodajských informací (včetně využívání zpravodajství z lidských zdrojů – HUMINT) a umožnění výcviku sil hostitelského státu.

Funkce základny pro hlídky (PB)

V některých situacích může být vedení bojové činnosti z PB místo z FOB efektivnější. PB má následující výhody:

- umožňuje zajistit stálou přítomnost vojenských sil v prostoru odpovědnosti;
- zvyšuje pocit bezpečnosti pro místní obyvatelstvo, které je významněji zapojeno do zpravodajství z lidských zdrojů;
- přispívá ke zvýšení ochrany vojsk, protože nemusí vyjíždět do prostoru operace a vyjíždět z něj;

- plní funkci výchozího prostoru pro denní hlídky stejně jako předsunutého taktického místa velení k řízení dalších činností;
- umožňuje prodloužit dobu výcviku pro ozbrojené síly hostitelského státu, neprovádějící hlídkovou činnost. Kromě toho zajišťuje příslušníkům ozbrojených sil hostitelského státu stálý kontakt s koaličními silami, což umožňuje zvyšovat jejich schopnost porozumět a osvojit si taktické bezpečnostní procedury (Tactics, Technics and Procedures – TTPs);
- podporuje týmovou spolupráci, protože ozbrojené síly hostitelského státu a koaliční síly působí společně na jednom místě a nejsou odděleny tak, jako je tomu např. na FOB.

Využití základny pro hlídkování vojáků, seznámenými s prostorem činnosti, může být užitečné z mnoha důvodů. PB jsou budovány stranou od FOB ve zodolněných zařízeních a umožňují zajistit trvalou přítomnost vojenských sil v zájmovém prostoru, což mj.:

- přispívá ke zvýšení kvality a kvantity získaných zpravodajských informací;
- umožňuje získávat více informací o nepříteli a úkrytech nepřátelských zbraní;
- umožňuje získávat více informací o improvizovaných výbušných zařízeních (IEDs).

Zásady organizace ochrany FOB a PB, uvedené v této příručce, jsou obecně platné pro všechny typy základen, na kterých mohou být při plnění úkolů mise umístěny kontingenty AČR.

PLÁNOVÁNÍ OCHRANY VOJSK

Úvod

Plán ochrany vojsk (Force Protection Plan – FPP) je nezbytný pro přípravu a zavedení komplexního, integrovaného systému ochrany vojsk. Plán ochrany vojsk představené operační základny by měl splňovat následující požadavky:

- poskytnout jasný, stručný záměr ochrany vojsk, který vychází ze záměru velitele;
- pro jednotlivé jednotky a prvky na základně stanovit úkoly a činnosti, omezení a pokyny pro součinnost a koordinaci;
- umožnit podřízeným velitelům zpracovat vlastní plány;
- zaměřit se na činnost podřízených;
- podněcovat iniciativu nebo by jí přinejmenším neměl bránit;
- obsahovat přílohy pro systém vyrozumění a vyhlásování poplachů, které nejsou jinde uvedeny.

Vzory, uvedené v této kapitole, vycházejí z praktických příkladů FPP a použitých SOP v současných operacích.

Proces plánování ochrany vojsk

Velitel základny je odpovědný za přípravu a zpracování integrovaného a proveditelného FPP. Zpracování FPP by měl řídit operační štáb základny. Zpracováním plánu by neměl být pověřen jeden důstojník, ale měla by být vytvořena pracovní skupina, do které budou zahrnuti požadovaní experti. I když jsou všechny plány ochrany vojsk v obecnostech shodné a změny v nich (v jejich obsahu) závisí na bojovém úkolu, nepříteli, terénu a počasí, dostupných jednotkách podpory, dostatku času a civilních (společenských) vlivech, jsou pevně stanoveny následující základní kroky přípravy „Plánu ochrany vojsk“.

Kroky procesu plánování:

1. krok: Shromažďování a zpracování informací.
2. krok: Stanovení struktury plánu.
3. krok: Zpracování souhrnného plánu a základního plánu.
4. krok: Stanovení odpovědnosti za přílohy a doplňky.
5. krok: Zpracování Plánu zpracování FPP.
6. krok: Koordinace štábu při zpracování a kontrola plánu.
7. krok: Dokončení a schválení plánu.
8. krok: Vydání plánu a zpracování podpůrných plánů.

Krok 1: Shromáždění informací

Štáb, který zpracovává plán, by měl využít všech dostupných informací v průběhu plánovacího procesu. Rozmanité členění plánu by mělo obsahovat všechna související data a údaje pro ochranu vojsk, které mohou být rozděleny do strukturovaného plánu, obsahujícího následující údaje:

- rozkaz k bojovému úkolu (rozhodnutí);
- stanovení rozsahu ohrožení (hrozeb a rizik);
- rozbor zranitelnosti a nebezpečí, hrozících vlastním silám;
- opatření, umožňující reakci na incidenty (možné drily);
- rozbor variant činností;
- použité dokumenty, z kterých štáb vycházel při plánování.

Krok 2: Stanovení struktury plánu

Struktura plánu ochrany vojsk respektuje plán operace s pěti články operačního rozkazu, ale měla by být přizpůsobena zvláštním požadavkům ochrany vojsk.

Krok 3: Zpracování výpisu (přehledu) z plánu a základního plánu

Výpis z plánu poskytuje stručný přehled účelu a záměru tvorby plánu. Základní plán poskytuje všechny základní a doplňující údaje pro sekce a oddělení (přílohy, dodatky, doplňky) a je přednostně zpracován pro potřeby tvorby další dokumentace.

Krok 4: Stanovení odpovědnosti za zpracování příloh a doplňků

Přílohy a doplňky obsahují detaily, které nejsou uvedeny v základním plánu. Počet příloh a doplňků bude záviset na potřebě zvýšit srozumitelnost základního plánu. Každá z příloh popisuje specifické oblasti ochrany vojsk. Členové pracovní skupiny pro zpracování plánu ochrany vojsk by měli rozpracovávat jednotlivé přílohy a doplňky s ohledem na své odborné znalosti nebo oblasti odpovědnosti.

Krok 5: Stanovení plánu postupu

Rozpracování plánu ochrany vojsk a dokumentace vyžaduje jednotný, systematický přístup a pevnou, jasnou vizi požadavků na ochranu vojsk.

Krok 6: Koordinovaná příprava štábu a revize plánu

Určený operační důstojník koordinuje práci štábu při přípravě plánu ochrany vojsk a reviduje návrhy. Měl by zajistit, aby všechny součásti měly dostatečnou dobu ke zpracování a posouzení svých návrhů na opatření, ale neměl by tím současně zpomalovat plánovací proces.

Krok 7: Dokončení plánu

Předložení dokončeného plánu veliteli ke kontrole a k schválení. Po vyhlášení se plán ochrany vojsk stává operačním rozkazem. Schválený plán by měl splňovat následující kritéria:

- musí být v souladu s bojovým úkolem posádky základny a její odpovědnosti;
- musí být směřován k očekávaným taktickým úkolům;
- musí být dostatečně podrobný tak, aby nedošlo k překvapení ze strany nepřítele;
- musí být srozumitelný;
- musí umožňovat rychlé a rozhodné provedení plánovaných opatření, pokud by to situace vyžadovala.

Krok 8: Vydání plánu a rozpracování podpůrných plánů

Vydáním schváleného plánu začíná nový plánovací cyklus. Plán ochrany vojsk nemůže být statický; musí se upravit při změně situace. Proto musí být neustále revidován a být „živým dokumentem“. Každý podřízený a podporu poskytující velitel, který má stanovený úkol v plánu ochrany vojsk, musí zpracovat plán podpory. Plány podpory by měly být sladěny se stanovenými úkoly a odpovědnostmi.

Struktura plánu ochrany vojsk základny

Plán ochrany vojsk je zpravidla součástí operačního plánu. I když následující struktura FPP je rozdělena do pěti paragrafů, stejně jako operační plán; plánovači mohou upravovat strukturu a obsah v závislosti na typu a úkolu základny, prostoru nebo dalších podmínkách.

Situace

Ohrožení

1. **Hodnocení ohrožení.** Stručný popis ohrožení, zahrnující činnost nepřítele a jeho možnosti (zbraní, taktiky, techniky a postupů útoku včetně použití ZHN), výskyt kriminality nebo další fyzické ohrožení základny. Část tohoto bodu může mít vyšší stupeň utajení.
2. **Úroveň ohrožení.** Stanovuje současnou úroveň ohrožení.
3. **Hodnocení zranitelnosti.** Definuje zjištěná slabá místa základny a doporučuje opatření, která je mohou zmírnit.
4. **Hodnocení rizik.** Rozebírá míru rizika ke stanovení pravděpodobnosti možných událostí a následků, založených na hodnocení ohrožení; důležitost prostředků; zranitelnost a schopnost napadení zabránit, bránit se a zmírnit dopady.

5. **Podmínky pro ochranu vojsk.** Stanovuje současné normy pro zabezpečení ochrany vojsk.

Vlastní

Následující body vyjmenovávají jednotky a prvky umístěné na základně, které se podílejí na ochraně sil.

1. **Umístění jednotek.** Seznam všech vojenských jednotek na základně včetně zbraňových systémů a počtů osob v jednotlivých skupinách (jednotkách).
2. **Umístění ostatních organizací a agentur.** Vládní organizace, agentury nebo prostředky umístěné poblíž, včetně spojení na ně.
3. **Typy a počty bezpečnostních jednotek a vybavení.** Seznam bezpečnostních jednotek, zbraní, munice a jejich vybavení. Zahnuje také další jednotky, které jsou vyzbrojeny nebo mají sklady s municí a výbušninami.
4. **Síly reakce.** V následujících bodech je objasněno složení sil reakce, jejich možnosti a odpovědnosti:
 - a. bezpečnostní síly;
 - b. síly okamžité reakce;
 - c. požární a záchranné jednotky;
 - d. zdravotní jednotka;
 - e. EOD tým;
 - f. jednotka OPZHN;
 - g. ženijní jednotka a místní pracovní síly;
 - h. přidělené a samostatné jednotky;
 - i. další prvky.
5. **Možnosti hostitelské země a koaličních sil k poskytnutí podpory.** Seznam všech bezpečnostních jednotek a jejich možností z hostitelské země a koaličních sil. Zahnuje počty jednotek a jejich zbraně. Může zde být uvedeno memorandum o porozumění.

Všeobecná situace

Obsahuje údaje, které mohou objasnit situaci a přímo ovlivnit situaci ochrany vojsk.

1. Taktická situace.
2. Situace jednotek.
3. Situace logistiky.
4. Právní situace.

5. Zvážení národních aspektů.
6. Zvážení civilních aspektů.
7. Kulturní aspekty.

Úkol

Popisuje rozsah a požadavky na ochranu vojsk.

Provedení

Následující body pojednávají o faktorech, které mají vliv na realizaci ochrany vojsk na základně:

Záměr velitele

Klíčové úkoly a odpovědnosti

Záměr ochrany vojsk

1. Zpravodajství.
2. Kontrarozvědka.
3. Rozvinutí a rozmístění bezpečnostních prostředků.
4. Bezpečnost při manipulaci s nebezpečným materiálem.
5. Rozmístění speciálních prostředků ochrany vojsk.
6. Procedury vstupní kontroly:
 - a. procedury pro vstup osob;
 - b. procedury pro přisun materiálu;
 - c. procedury vstupu pro vozidla.
7. Fyzická bezpečnost:
 - a. bezpečnostní perimetr základny;
 - b. důležitá zařízení;
 - c. ubytování mimo základnu (*pokud je využito*).
8. Nahodilá protiteroristická opatření.
9. Zabezpečení přesunů a konvojů mimo základnu.
10. Zabezpečení stravování:
 - a. potraviny;
 - b. voda;
 - c. odpad.
11. Záměr vyzbrojení bezpečnostních jednotek.

12. Pravidla použití sil.
13. Výcvik v použití zbraní pro bezpečnostní jednotky.
14. Prostředky k reakci na napadení.
15. Prostředky k odstraňování následků.
16. Protiteroristický výcvik:
 - a. metodická příprava;
 - b. základní výcvik;
 - c. cvičení k ochraně vojsk.
17. Prostředky ZHN.
18. Umístění zařízení infrastruktury a postupy při jejich poruchách:
 - a. distribuce vody;
 - b. elektřina a náhradní zdroje;
 - c. systém osvětlení;
 - d. komunikační síť.
19. Požadavky na umístění pošty.

Pokyny pro součinnost a koordinaci

Administrativní a logistické zabezpečení

Administrativní zabezpečení

Logistické zabezpečení

Velení a spojení

Velení

Následující body detailně popisují pokyny, týkající se velení a řízení v systému ochrany vojsk směrem k podřízeným a nadřízenému a požadavky na jejich podporu.

1. Systém velení a řízení pro ochranu vojsk základny.
2. Struktura velení prvkům podpory a jejich odpovědnosti.
3. Součinnostní velení k zabezpečení ochrany vojsk během přesunů z prostoru rozmístění a do něj.
4. Složení pracovní skupiny pro ochranu vojsk.

Spojení

1. Vnitřní systém spojení.
2. Systém pro hromadné vyrozumění a vyhlásování signálů.
3. Schopnosti zabezpečení spojení vně základny (s nadřízeným a subjekty mimo základnu).
4. Hlášení.

Seznam možných příloh:

Příloha A: Odkazy na použité dokumenty atd.

Příloha B: Zpravodajství

Příloha C: Schéma základny (nákrety, náčrtky, projekty atd.)

Příloha D: Plán zátarasů a překážek

Příloha E: Mapy s osídlenými oblastmi

Příloha F: Seznam a rozmístění vybavení pro ochranu vojsk

Příloha H: Zranitelnosti vyhodnocené velitelem

Příloha I: Zranitelnosti vyhodnocené nadřízeným velitelstvím

Příloha J: Vyhodnocení závěrečných zpráv ze cvičení v systému ochrany vojsk

Příloha K: Přehledy o ohroženích základny a bezpečnosti jednotek

Příloha L: Schémata obydleného prostoru mimo základnu

Příloha M: Vyhodnocení ohrožení pomocí IED

Příloha N: Plány reakce na jednotlivé druhy napadení

Příloha O: Odstraňování následků

Příloha P: SOP pro BDOC

Další opatření spojená s plánováním ochrany vojsk

Pravidelné přehodnocení možného charakteru ohrožení:

- typy ohrožení a jejich charakteristiky;
- způsoby vedení boje nepřítelem;
- účinky použitých zbraní.

Přehodnocení zranitelnosti klíčových zařízení základny

Stanovit a vybudovat perimetr bezpečnosti:

- bariéry a překážky;
- kontrola přístupů;
- stanoviště vstupní kontroly;
- strážní věže.

Stanovit podmínky pro vnitřní bezpečnost:

- podmínky pro ochranu vojsk;
- protiteroristická opatření;
- pravidla použití síly;
- systém hlídkování;
- reakce na incidenty:
 - síly okamžité reakce,
 - požárníci,
 - zdravotnické zabezpečení,
 - EOD,
 - použití vojenských psů.

Zvyšování odolnosti:

- rozptýlení;
- ochranné zdi do výšky budov;
- rozdělení základny na úseky;
- rozsáhlý prostor k shromažďování;
- bezpečnostní perimetr;
- samostatně vymezený a oddělený prostor k ubytování osob;
- stany;
- provizorní budovy (obytné buňky);
- kanalizace;
- hradby;
- přístřešky.

Stanovení způsobů reakce na incidenty

Použití aktivního a pasivního vyhledávacího a pozorovacího systému

Použití systému vyrozumění a varování: kontrolní hlásný systém – sirény

Zdokonalování opatření pro odstraňování následků

Dílčí závěr

K zajištění odpovídající a účinné ochrany vojsk na operačních základnách se musí brát v úvahu měnící se podmínky na základnách a s tím spojené odpovídající aktualizace a přehodnocování přijímaných opatření a postupů. ***Plán ochrany základny nikdy nebude konečným dokumentem, a proto musí být upravován, revidován, znovu posuzován a aktualizován pracovní skupinou, složenou z více odborníků a specialistů, aby byly řešeny všechny oblasti ochrany vojsk.***

Plánování ochrany sil – kritéria výběru opatření

Přehled kontrolních otázek je příkladem, jak lze poskytnout pomoc a podporu veliteli při zpracování a výběru seznamu opatření, nezbytných pro ochranu vojsk na předsunuté operační základně. Kontrolní otázky jsou zpracovány tak, aby umožnily posoudit opatření a doplnit k nim poznámky. Tyto kontrolní otázky jsou určeny veliteli také k tomu, aby sloužily jako výchozí bod pro další revizi opatření.

Předsunutá základna – přehled kontrolních otázek

Velení a řízení v systému ochrany základny

1. Jsou povinnosti vlastních jednotek, dislokovaných na základně a určených k její obraně, adekvátní jejich možnostem a schopnostem?

Plánování ochrany vojsk

2. Má velitel jasně a promyšleně stanoveny úkoly v nařízení k ochraně základny, je podporován nadřízeným velitelstvím a je s ním sladěný?

3. Je zpracován podrobný plán ochrany základny, zahrnující dlouhodobé úsilí (opatření) pro snížení zranitelnosti, které vyžaduje kontinuitu? Například další budování a vylepšování stanovišť vstupní kontroly, vylepšení perimetru bezpečnosti a další speciální projekty výstavby?

4. Zahrnuje plán velitele pravidelné zhodnocení ohrožení a zranitelnosti zařízení základny?

Analýza ohrožení

5. Identifikovala analýza, provedená velitelem, prioritní (*nejnebezpečnější a nejpravděpodobnější*) zbraně, schopné ohrozit koaliční síly (rakety, dělostřelectvo, minomety a VBIED); nepřítelem používané taktické postupy a možnosti zahájit útok?

Zhodnocení ohrožení

6. Analyzoval velitel možnosti a pravděpodobnost útoků, namířených proti předsunuté operační základně (FOB) a seřadil je podle míry jejich nebezpečnosti?

7. Řídila operační skupina pracovní skupinu ochrany vojsk tak, aby své úsilí zaměřila na rozpracování variant činnosti ke snížení a zmírnění rizik?

Předsunutá operační základna (FOB) – volba umístění a projekt

8. Je FOB umístěna v klíčovém terénu, který poskytuje výhody; mj. umožňuje z FOB dostatečný přehled o jejím okolí nebo poskytuje výhodu nepříteli?

9. Jsou FOB v zastavěném prostoru umístěny tak, aby se zabránilo jejímu pozorování z okolních výškových budov?

Bezpečnostní perimetr

10. Je bezpečnostní perimetr dostačující k tomu, aby umožňoval jednotkám, zabezpečujícím bezpečnost FOB, odhalit, varovat, vyhodnotit, odrazit a případně i porazit nepřítele?

11. Využívají jednotky, zabezpečující bezpečnost FOB, přírodní terénní překážky a bariéry?

12. Zajišťuje perimetr dostatečný odstup základny od civilních zařízení a objektů? Je tam vyčištěná neobydlená zóna (nezbytný prostor k ochraně před úlomky a střepinami)?

13. Využívá posádka FOB vojenské psy k detekci výbušnin na stanovišti vstupní kontroly (ECP)?

14. Jsou stanoviště vstupní kontroly (ECP) schopna požadovaným způsobem zamezit proniknutí VBIEDs i sebevražedným pumovým útočníkům do vnitřního prostoru FOB?

15. Jsou prostory, určené k prohledávání osob na ECP, kryté před pozorováním?

16. Využívá FOB mobilní systém ke kontrole nákladních vozidel?

17. Jsou strážní věže umístěny uvnitř perimetru v přehledné zóně?

18. Jsou identifikační systémy, určené k signalizaci nežádoucího vniknutí do prostoru FOB, a detekční systémy (senzory) součástí integrovaného systému ochrany základny?

Vnitřní bezpečnost

19. Je ustanovena funkční a aktivně pracující pracovní skupina ochrany vojsk ke snížení rizik (*pravděpodobnosti provedení a důsledků případných útoků*) na představené operační základně (FOB)?
20. Je vytvořeno BDOC s funkčními SOP a jednotným velením?
21. Jsou pravidla použití síly (ROE) srozumitelná a jsou pochopena všemi jednotkami, umístěnými na FOB?
22. Má FOB k dispozici systém pro hromadné vyrozumění (sirény, tlampače)?

Ochranné stavby

23. Rozdělil velitel intenzivně obývaná a využívaná zařízení tak, aby snížil případné následky účinků použití raket, dělostřelectva, minometů nebo sebevražedných bombových útočníků?
24. Použil velitel optimální prostředky k ochraně (hliněné násypy k ochraně bočních stěn, vyztužení střech proti výbuchům a bunkry, poskytující úkryt jednotkám, pro případ dlouhotrvajících nebo očekávaných útoků)?

Reakce na incident (napadení) a odstraňování následků

25. Organizuje velitel výcvik k procvičení reakce na incident podle zpracovaného plánu tak, aby první zasahující síly (hasiči, zdravotníci a další) byly vycvičeny k okamžité sladěné reakci na aktuální situaci, k izolaci prostoru incidentu a k zpracování hlášení o situaci příslušníky BDOC?

Spojení

26. Zabezpečuje komunikační systém představené operační základny (FOB) bezpečné spojení mezi BDOC, prvky ochrany, zasahujícími jako první, silami okamžité reakce a strážními jednotkami?

Zabezpečení kritické infrastruktury

27. Zhodnotil velitel FOB důsledky možných útoků na důležité prvky infrastruktury FOB s důrazem na kanalizaci, vodu, elektřinu a odpad (v operaci IRAQI FREEDOM se ukázaly být nejdůležitějšími faktory)?

Zajištění finančních prostředků a kontraktace (Resourcing Funds and Contracting)

28. Vyžádal velitel FOB další prostředky, které by přispěly ke zvýšení bezpečnosti základny (snížily nepřijatelná rizika)?
29. Je důstojník, odpovědný za ochranu vojsk, začleněn do kontraktačního týmu?

Výcvik a cvičení

30. Jsou důstojníci, určení k protiteroristické ochraně vojsk, dostatečně vycvičení?

31. Prošli jednotky na základně speciálním protiteroristickým výcvikem, ukončeným nejpозději tři měsíce před jejich předpokládaným zasazením?

32. Jsou nově příchozí vojenské jednotky cvičeny k tomu, co mají dělat při napadení FOB?

33. Jsou organizována cvičení k ověření plánu ochrany vojsk?

Plány ochrany vojsk

34. Má předsunutá operační základna (FOB) zpracován základní plán ochrany základny (nebo přílohu), který je podepsán jako rozkaz velitele?

Tento plán obsahuje minimálně:

- a. situaci;
- b. úkol;
- c. způsob provedení;
- d. záměr velitele;
- e. rozhodující úkoly a odpovědnosti;
- f. způsob realizace ochrany vojsk;
- g. logistické zabezpečení obranných činností;
- h. velení a spojení.

Vzor tabulky s kontrolními otázkami

Poř. č.	Kontrolní otázky	Ano/ne	Poznámky
1	Velení a řízení systému ochrany základny Jsou povinnosti vlastních jednotek, dislokovaných na základně a určených k její obraně, úměrné jejich možnostem a schopnostem?		
2	Plánování ochrany vojsk Má velitel jasně a promyšleně stanovené úkoly v nařízení k obraně základny, je podporován nadřízeným velitelstvím a je s ním sladěn?		
3	Je zpracován podrobný plán pro základnu, zahrnující dlouhodobé úsilí (opatření) pro zmírnění zranitelnosti, vyžadující kontinuitu, např. další budování a vylepšování stanovišť vstupní kontroly, vylepšení perimetru bezpečnosti a další speciální projekty výstavby?		
4	Zahrnuje velitelův plán opatření k zajištění ochrany vojsk?		
5	Analýzy ohrožení Analýza , provedená velitelem, identifikovala prioritní zbraně, schopné ohrozit koaliční síly (rakety, dělostřelectvo, minomety a VBIED); nepřítelem používaná taktika a jeho možnosti zahájit útok?		
6	Zhodnocení ohrožení (rizika) a tak dále ...		

ANALÝZA HROZEB

Úvod

Proces analýzy hrozeb předsunuté operační základny vychází z procesu zpravodajské přípravy bojiště – ZPB (schéma 1). Zpravodajské orgány (např. S-2 praporu, O-2 na brigádě a G-2 na divizi, A-2 u letectva) využívají ZPB k provedení zpravodajského hodnocení, vyvození záměrů a dalších zpravodajských výstupů, kterými podporují velitele společných sil v průběhu jeho rozhodovacího procesu. Velitelé FOB mohou také využít techniky a postupy ZPB k provedení vlastní analýzy hrozeb. Proces ZPB je detailně popsán ve spojenecké publikaci AJP-2 (národní publikaci AD-2).

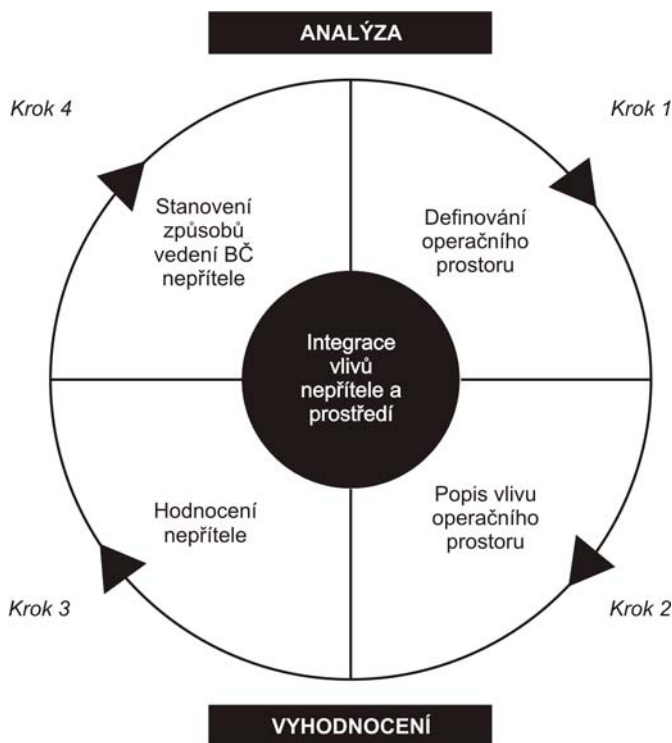

Schéma 1 Proces zpravodajské přípravy bojiště

Schopnosti nepřitele jsou představovány možnými variantami vedení jeho bojové činnosti a dalších podpůrných činností, které mohou ovlivnit splnění úkolu vlastních sil. Nedostatečně provedené vyhodnocení nebo podcenění možností nepřitele může způsobit to, že velitel bude překvapen nepředvídanými činnostmi nepřitele nebo naopak budou vynaloženy značné prostředky proti neexistujícím silám nepřitele.

Hrozby pro předsunuté operační základny

Vojenští a civilní zaměstnanci koaličních sil působících mimo vlastní teritorium jsou potenciálními cíli v asymetricky vedených válkách. Ochrana vojsk představuje bezpečnostní program, určený pro ochranu vojáků, civilních zaměstnanců, jejich rodinných příslušníků, příslušenství a vybavení operačních základen ve všech oblastech světa a za všech situací. Bezpečnost je realizována aplikací jednotného plánu fyzické bezpečnosti, operační bezpečnosti a vlastní ochrannou službou, podporovanou zpravodajskou službou, kontrarozvědkou a dalšími bezpečnostními složkami.

Hrozby pro předsunuté operační základny (FOB) lze rozdělit do následujících kategorií (úrovní):

- úroveň I – hrozby zahrnují nepřítelům řízené agenty nebo sympatizanty, terorismus, demonstrace a civilní nepokoje;
- úroveň II – hrozby zahrnují partizánské jednotky, nekonvenční (paramilitantní) jednotky a malé taktické jednotky;
- úroveň III – hrozby představují konvenční síly nepřítel; údery letectva nebo řízených střel a útoky s použitím nukleárních, biologických a chemických zbraní.

Bezpečnostní a zpravodajští analytici musí věnovat pozornost tomu, aby nezhodnotili schopnosti nepřítel z pohledu vlastních doktrín. Společná doktrína potencionálních nepřátel, tzv. Oposing Forces (OPFOR), může být ve stadiu vzniku nebo neexistuje (není z řady důvodů definována). Nicméně, obrazně ve všech případech, součásti nepřátelských sil zpravidla budou na nějaké úrovni řízení koordinovány podle narychlo stanovených postupů. Analytik musí usilovat o rozeznání doktríny nepřítel a jeho taktiky, techniky a postupů (TTP), a vůbec není podstatné, v jakém stadiu vývoje se nacházejí.

Kroky procesu zpravodajské přípravy bojiště

Definování operačního prostoru

Operační prostor, vztahující se k ochraně vojsk, může zahrnovat větší prostor než ten, který je spojován s fyzickým prostorem, kde jsou vedeny operace konvenčními zbraněmi. Operační prostor by mohl zahrnovat rozmístění nepřátelských sil i mimo vlastní prostor a okolí základny (zvláště skupin teroristů, nekonvenčních sil a systémů pro dopravu ZHN, útočiště, spojovací komunikace, zdroje finančních prostředků a výzbroje atd.) stejně jako pravděpodobné cíle jejich činnosti (například vojenská ubytovací zařízení, komunikační sítě a týlová zařízení).

Proto je nutno:

- stanovit hranice operačního prostoru základny (FOB);
- analyzovat úkol základny (FOB) a záměr velitele základny;
- určit rozhodující charakteristické rysy operačního prostoru FOB;

- stanovit hranice zájmového prostoru FOB pro všechny geografické dimenze (*na zemi, na vodě i ve vzduchu*);
- stanovit hloubku provedení analýzy vzhledem k dostupnému času;
- hodnotit existující základní data a stanovit zpravodajské rozpory (mezery) a priority;
- sbírat důležité podklady a zpravodajské požadavky k podpoře dalších analýz ZPB;
- posoudit (zhodnotit), které teroristické nebo potenciální nepřátelské skupiny jsou nejpravděpodobněji schopné provádět útoky na vlastní jednotky, jejich možné vybavení a prostředky. Zjistit, kde se zpravidla zdržují a která třetí země nebo nestátní subjekt jim mohou poskytovat útočiště a podporu;
- předvídat, jaké další úkoly, např. evakuační operace civilního obyvatelstva nebo operace k udržení míru, mohou ovlivnit ochranu vojsk.

Vyhodnocení charakteristik operačního prostoru

- analyzovat vojenské aspekty všech dimenzí operačního prostředí;
- hodnotit účinky všech faktorů operačního prostoru na vojenské operace;
- vyhodnotit vliv charakteru operačního prostoru na způsoby vedení bojové činnosti nepřítele a vlastní bojovou činnost;
- určit (analyzovat) demografické vlivy, které mohou vytvářet v daných chráněných oblastech vhodné podmínky pro teroristické skupiny nebo nepřátelské nekonvenční síly;
- stanovit zranitelnost vlastních důležitých cílů při útoku nepřítele;
- zjistit pravděpodobné přístupy k vlastním objektům, způsoby pronikání k nim a úniků po provedení útoku.

Hodnocení nepřítele

Hodnotit všechny úrovně hrozeb (I, II a III) nepřátelskými silami.

- určit protivníkovu těžiště (charakteristické rysy, možnosti nebo rozmístění sil, které mu poskytují volný přístup ke zdrojům nebo svobodu pohybu, sílu nebo vůli k boji);
- aktualizovat nebo vytvářet modely činnosti nepřítele;
- zjistit současnou situaci protivníka;
- stanovit schopnosti a možnosti protivníka;
- analyzovat silné a slabé stránky průzkumu nepřítele a jeho schopnosti získat údaje o ochraně vlastních vojsk;
- zjistit protivníkovy zdroje informací;

- detailně zhodnotit každou variantu bojové činnosti nepřítele, pokud je k dispozici dostatek času;
- určit, které typy cílů protivník považuje za nejhodnotnější;
- zjistit cíle (záměry), motivace, skutečné politické a sociální důvody, stupeň oddanosti a připravenost teroristických skupin. Vyhodnotit, jak tyto faktory mohou ovlivnit jejich výběr cílů;
- zjistit které metody útoku protivník preferuje (např. bombový útok, únosy, atentáty, požáry, únosy letadel, vzetí rukojmích, mučení, přepady, obsazení objektu, sabotáže nebo použití ZHN);
- určit, jak a odkud nepřítel dostává vnější pomoc a podporu.

Stanovení způsobů vedení boje nepřítelem

- zjistit pravděpodobné cíle, na které bude nepřítel útočit;
- zjistit škálu způsobů vedení boje nepřítelem;
- vyhodnotit a seřadit podle důležitosti každou z variant;
- při dostatku času detailně rozebrat každou variantu;
- určit počáteční informační požadavky (plán sběru zpravodajských informací);
- určit nejpravděpodobnější cíle, které může nepřítel napadnout z pohledu jeho možností, záměrů a akceptovatelných rizik;
- vyhodnotit charakteristiku specifických znaků podpůrných aktivit, které mohou být příznakem přijetí určité varianty;
- stanovit vhodné průnikové cesty, prostory soustředění a pozorovací stanoviště poblíž všech pravděpodobných protivnickových cílů.

Příklad analýzy zpravodajské přípravy bojiště

I když následující části nejsou kompletním zpracováním ZPB, informace a doprovodné TTPs mohou být použity pro ZPB nebo pro další plánování zpravodajské činnosti na FOB.

Definice bojiště

Analýza úkolu

1. Dne 19. 3. 2003 USA a koaliční partneři zahájili operaci „Iraqi Freedom“ s cílem osvobodit irácké obyvatelstvo od tyranského režimu Saddáma Hussaina. Ani za dobu téměř 12 let Saddámův režim nesplnil bezpečnostní rezoluce OSN. Koalice vedla bojové operace k dosažení těchto cílů:
 - a. najít a zlikvidovat ZHN;
 - b. zajmout teroristy a zničit podezřelé teroristické buňky;

- c. zajistit irácká ropná pole a ropné terminály na moři k ochraně životního prostředí a ochránit iráckou ekonomiku před sabotážemi;
 - d. ukončit sankce OSN a poskytnout okamžitou humanitární pomoc;
 - e. ukončit diktaturu Saddáma Hussaina;
 - f. pomoci Iráčanům při přechodu k demokracii a ustanovení vlastní vlády.
2. I když vojenské operace byly provedeny rychle, povstalecké síly byly aktivovány a pokoušely se vyplnit mocenské vakuum, které vzniklo po svržení režimu Saddáma Hussaina. Byly zaznamenány následné násilnosti proti koaličním silám, původně zaměřené na přerušení prací, spojených s přechodným obdobím, aby ukázaly neschopnost USA a rozbily koalici.
 3. Politická a ekonomická stabilita v posaddámovském Iráku závisela na vládě, která reprezentuje všechno obyvatelstvo současného Iráku. Přejít k politickému pluralismu není v Iráku jednoduchý, protože Iráčané žili více než tři desetiletí v diktátorském režimu. Koaliční síly musely zajistit prostředky pro usmíření politických stran tak, aby mohly spolupůsobit při respektování jejich vzájemných rozporů. Politický pluralismus, který je jedním z nejdůležitějších základů demokracie, je proces, který potřebuje čas k jeho nastolení. Cíl, předání administrativní moci USA a koalice nově formované irácké vládě, je výraznou změnou vládnutí společně s konsolidací nově zvolených politických institucí.
 4. Zůstává úkol koalice, vybudovat, cvičit, vybavit a školit irácké bezpečnostní síly k tomu, aby podpořily splnění konečného společného cíle, stabilizovat demokracii v Iráku. Koalice bude pokračovat v přenechávání odpovědností iráckým bezpečnostním silám pod spolehlivým velením, které jsou dostatečně schopné zasáhnout proti povstání a nakonec ho porazit bez přítomnosti koaličních sil.

Vymezení operačního prostoru¹

1. Vlastní teritorium Iráku.
2. Irácké pozemní hranice.
3. Pobřežní vody.

Vlivy operačního prostoru

Počasí a podnebí

1. V Iráku převládá pouštní podnebí s mírně chladnou zimou a suchým, horkým, bezoblačným létem. Horské regiony na severu, podél hranic s Íránem a Tureckem, mají studenou zimu s příležitostným hustým

¹ Bude potřeba vymezit operační prostor a operační prostředí (engagement space)

sněžením. Sníh roztává brzo na jaře, někdy způsobuje rozsáhlé povodně v centrálním a jižním Iráku.

2. Extrémní horko, sucho a bezoblačné letní měsíce trvají od května do října. Průměrné denní teploty jsou: nejnižší 22–29 stupňů C a nejvyšší 37–43 stupňů C. Nejvyšší naměřenou denní teplotou je 46 stupňů C. Teploty jsou nižší v severovýchodní vysočině. Pro letní měsíce jsou také charakteristické silné větry a písečné bouře. Během července Bagdád v průměru postihne 5 prachových bouří. V zimě se minimální teploty pohybují blízko bodu mrazu (5 stupňů C). Denní maximální teploty dosahují kolem 17 stupňů C, avšak teploty na vysočině jsou podstatně nižší.
3. Devadesát procent srážek spadne v období od listopadu do dubna, nejvíce mezi prosincem a březnem. Zbývajících 6 měsíců, zvláště od června do srpna, je bez srážek. Na vysočině spadne ročně od 760 do 1 000 mm, v ostatních částech mezi 100 až 170 mm srážek.
4. Pro letní měsíce jsou také charakteristické 2 druhy větrů. Jižní a jihovýchodní „*sharqi*“ je suchý, prašný vítr, dosahující v nárazech rychlost 80 km/h, jeho výskyt je od dubna do začátku června a také opět od konce září do listopadu. Od poloviny června do poloviny září fouká klidný vítr „*shamal*“ ze severu a severovýchodu. Přináší suchý vzduch, který umožňuje slunci rozpálit zemský povrch, ale pokud vane nepřetržitě, má také ochlazující účinek.

Terén

1. Uvnitř iráckého prostoru operace má bojiště dva dominantní typy: poušť a zastavěný prostor. Každé prostředí má své specifické vlastnosti.
2. Pouštní prostředí tvoří suché oblasti, zpravidla z části pokryté pískem se skromnou vegetací, ročními srážkami okolo 250 mm a méně a extrémně vysokými průměrnými teplotami. Je nutno přijmout opatření k ochraně osob a výstroje:
 - a. *vliv na osoby.* Poušť není čistým prostředím. Obvykle se v pouštním prostředí vyskytují nemoci včetně moru, skvrnitého a břišního tyfu, malárie a cholery. Pitná voda je nezákladnější nutností v poušti. Pro službu v poušti je nutno mít na každého příslušníka až 10 litrů vody. Je důležité oddělit pitnou vodu od nepitné. Pití vody z neprověřených zdrojů je nebezpečné a pravděpodobně bude příčinou vzniku nemocí. Kvůli nedostatku vody je často složité zabezpečit odpovídající hygienická opatření a osobní hygienu v těchto regionech. Je-li to opomíjeno, zanedbání může docela ochromit činnost jednotek. Nemoci z horka jsou zde běžné. Psychologicky, monotónnost pouště, její prázdnota a obavy z izolace mohou časem ovlivnit činnost jednotky. Poměrně stále klimatické podmínky zesilují působení monotónnosti a dlouhá chvíle snižuje morálku vojáků;
 - b. *vliv na vybavení.* Extrémní podmínky v suchém prostředí mohou poškodit vojenskou výstroj a vybavení. Teplota, prašnost a suchost jsou hlavní příčinou poruch výstroje. Vítr přináší a rozprašuje písek a

prach, překáží a způsobuje zasekávání všeho, co má pohybující se součástky. Komponenty z gumy, těsnění a uzávěry se lámou a častější je únik oleje. Zvětšuje se opotřebení pneumatik. Moderní ozbrojené síly jsou silně závislé na elektronice v počítačích, radiostanicích, senzorech a zbraňových systémech. Intenzivní horko pouště zvyšuje vnitřní teplotu elektronického vybavení a musí být proto zvažováno ve vztahu k účinnosti zbraní. Horko, prach a písek jsou skutečně vážnou překážkou k zajištění funkčnosti výstroje v poušti. Prach nepříznivě působí na komunikační prostředky, jakými jsou zesilovače a rádiové a telegrafní soupravy. Písek nafoukaný větrem do motorů, paliva a pohyblivých součástí zbraní může snížit životnost vybavení až o 80 %. Zanesení optických přístrojů a čelních skel částicemi písku může poškrabat jejich povrch a tím je poškodit;

- c. *vliv na vedení bojových operací.* Klíčem k dosažení úspěchu při vedení operace v poušti je schopnost pohybu (pohyblivost). Průchodnost a přesuny v celém prostoru jsou rozhodující pro vedení boje v poušti. Průchodnost je obecně potřebná v poušti, ale nemůže vše zajistit. Solné močály, brody, plovoucí písek a skalnaté prostory mohou způsobit, že některé prostory budou nevhodné pro činnost vojsk, ale při dostatku PHM a vody mohou být obejity. Přesuny v písku a prachu mohou být snadno zjištěny (zanechávání stop). Aby se zabránilo zjištění pohybu, je vhodné ho provádět v noci. Logistická podpora je kritičtější v suchých prostorech kvůli nedostatku prostředků, vhodných do tohoto terénu. Logistika má svou váhu (vliv) na vedení operace v poušti, ale nesmí diktovat její realizaci.
3. Urbanizované prostředí vyvolává značné problémy při plánování a řízení vojenských operací. Zvýšené riziko doprovodných (vedlejších) ztrát při boji v urbanizovaném prostředí koaliční síly vyrovnávaly technologickou převahou a přesným určením pozice nepřítele. Přesto jsou bojové operace v urbanizovaném prostředí omezovány, pokud je to možné. Mezinárodní právo a politicky přijatá rozhodnutí rovněž významně omezují volbu manévru.
- a. značná hustota osob a budov v zastavěném prostoru dělá běžnou operaci složitější pro síly, které ji vedou. Konstrukce budov a veřejná infrastruktura brání manévru a použití palebné síly, zakázané prostory pro střelbu významně snižují možnosti pro velení a řízení. Přítomnost civilního obyvatelstva vyžaduje stanovení omezení pravidel vedení bojové činnosti, zvyšuje tlak na zásobování a možnosti logistiky a znesnadňuje identifikaci hrozeb. Povaha zastavěného prostoru se časem mění sama o sobě. Účinky sutin, přesunů obyvatel a psychologické vypětí všech, kteří vedou bojovou činnost uvnitř tohoto prostoru, o němž je nedostatek informací, podstatně ovlivňují morálku vojáků a průběh rozhodovacího procesu;
 - b. obyvatelstvo měst je složeno z mnoha skupin, přičemž každá z nich má své vlastní potřeby, zájmy, plány, úmysly a schopnosti. Vztahy, které jsou mezi nimi, mohou hrát rozhodující roli. Kulturní rozdíly,

nejsou-li uznávány a chápány, mohou vytvářet napětí při spolupráci mezi vlastními silami a místním obyvatelstvem. Obyvatelé, vycházející za denními zvyklostmi a potřebami, mohou i nechtěně překážet při plnění úkolů;

- c. skupiny a podskupiny městského obyvatelstva zvyšují počet prvků pro identifikaci a hodnocení potenciálního ohrožení vlastních sil. Také zvyšují počet potenciálních skupin, schopných spolupracovat s vlastními silami.

Sociálně-politické uspořádání

1. Koalice v červenci 2004 předala pravomoc úřední „dočasné“ irácké vládě, která si v lednu 2005 zvolila prezidenta.
2. Demografie obyvatelstva
 - a. Irák má okolo 25 miliónů obyvatel podle údajů z července 2003. Většinu (75 %) tvoří Arabové, minoritu (okolo 20 %) tvoří Kurdové, zbylých 5 % je tvořeno Turkmeny, Asyřany a dalšími národnostmi. Arabská populace je rozdělena mezi šíitskou většinu na jihu a Sunity, kteří žijí většinou v centrální části státu v okolí Bagdádu. Šíitští Arabové tvoří současně většinu v Iráku a tvoří 55–60 % populace; Sunitští Kurdové tvoří 20 % a sunitští Arabové 15–20 % celkové populace. Šíité jsou tradičně utiskováni Sunity;
 - b. Kurdové tvoří majoritu na severu a severovýchodě země, kam byli násilně přesídleni kvůli ekonomickým rozdílům a omezení přechodu hranice. Mnozí z nich jsou pastýři nebo pracují na půdě, mnoho z nich se přestěhovalo do měst, zejména do Mosulu, Kurkumu a Sulaymanu. Kurdové jsou rozděleni do třech samostatných skupin. Neschopnost těchto skupin usmířit se kvůli jejich rozdílům jim bránila ve sjednocení a byly izolovány jak Saddámem, tak i světem;
 - c. dvě arabské skupiny nejsou začleněny do populace. Arabové „z močálů (mokřin)“ obývali dolní část delty řek Tigridu a Eufratu až do doby, než irácká vláda odvodnila 90 % mokřin a oni utekli do Íránu. Druhou skupinou je malá skupin beduinů, která kočuje po pouštních oblastech. Celkem 75 % populace žije v záplavových rovinách, které tvoří až 25 % celkové půdy. Skoro 70 % obyvatelstva žije v městských centrech, Bagdád je největším městem v Iráku.
3. Náboženství. Islám je státním náboženstvím v Iráku. Okolo 97 % populace patří buď k šíitské (60 %) nebo sunnitské (37 %) sektě. Lépe vzdělaní Sunnité mají již tradičně dominantní postavení ve státě. Od roku 1958 většinu členů vlády tvořili Sunnité. Kurdové jsou také Sunnité, ale jejich náboženství je na rozdíl od ostatních Arabů chápáno odlišně.
 - a. islámské náboženství je založeno na „podřízení se vůli boha (Alláha)“, vládne všemu, od politiků až ke kriminálníkům, a trestá porušování morálky v denním životě. Korán a Sunnah jsou dva základní zdroje učení islámu. I když Irák je světským státem, převládá

v něm tradiční islámská kultura se zákony Koránu, které hrají aktivní roli v denním životě země;

- b. islámský rok je dělen na měsíční (lunární) cykly, zahrnující 12 měsíců, každý o 29 nebo 30 dnech, celkově o 353 nebo 354 dnech. Každý nový kalendářní měsíc začíná s novem lunárního měsíce. Pro islámský „Hijri“ kalendář je obvykle použita zkratka A.H. (z latinského „Anno Hegirae“). Muharram 1, 1 A.H., odpovídá 16. červenci 622 C.E. (Common Era). Hijrach, tedy čas, kdy se stěhoval prorok Mohamed z Mekky do Mediny v roce 622, je ústřední počáteční islámskou historickou událostí. Pro muslimy Hijri kalendář není jen sentimentálním (citlivým) způsobem pro výpočet a stanovení přesného data důležitých náboženských událostí, např. Hajj (pout' do Mekky); má také skutečný náboženský a historický význam.

Hodnocení nepřítele

Složení

1. Vojenskou sílu v Iráku představují povstalci, používající gerilový způsob vedení boje. Povstalecký odpor je pravděpodobně vytvářen následujícími typy skupin nebo podobných příznivců:
 - a. zbytky vojenských sil, stále loajálních bývalému režimu Saddáma Hussaina;
 - b. zbytky strany Baas;
 - c. sunnitští muslimové, loajální bývalému režimu Saddáma Hussaina;
 - d. nespokojení obyvatelé měst, kteří ztratili trpělivost s koalicí, vedenou USA;
 - e. al-Káida a další nezávislé teroristické skupiny, které vstoupily do Iráku, aby ho „osvobodily“ od ozbrojených sil koalice;
2. Taktika. Pojem džihád je často používán v odkazech Osama bin Ladina a jeho příznivců. Terorismus považují za džihád, což v arabštině znamená boj (bojovat), tzn. boj mezi silami Alláha (dobrá) a silami ďábla (zla).

Hlavní nepřátelské skupiny

1. Cíle, síla, složení a možnosti některých hlavních nepřátelských skupin v Iráku:
 - a. Saddámovi mučedníci („Men of Sacrifice“) nebo Saddámovi fedauíni.

Úkol/poslání: Vedení gerilových útoků proti koaličním silám v Iráku. Činnost je prováděna v nočních hodinách a zahrnuje kontrolu hlavních křižovatek a zamezení vstupu do citlivých prostorů.

Síla: Více než 15 000 příslušníků (jaro 2003).

Složení: Saddámovi mučedníci byli rekrutováni z oblasti Tikritu uvnitř sunnitského trojúhelníku. Spadali přímo pod prezidentský palác, nebyli podřízeni vojenskému velení. Velitelem těchto jednotek byl jeden ze Saddámových synů, který byl zabit v Iráku.

Možnosti: Ruční zbraně a PTRS, improvizované výbušné systémy (IEDs), sebevražední bombovní útočníci a odstřelovači. Používají také zákeřné způsoby boje k otřesení koaličních jednotek a využívají mučení a atentáty k tomu, aby udržovali civilní obyvatelstvo pod neustálým tlakem a aby je donutili k boji.

Uniforma: V minulosti byli oblečeni celí do černých šatů a časem přešli k používání civilního oblečení.

Rozmístění: Po celém Iráku, zvláště v okolí Tikritu.

- b. Ankar al-Islam (Supporters of Islam in Kurdistan); Jund al-Islam; Boží vojáci.

Úkol/poslání: Ustanovit nezávislý islámský stát na severu Iráku.

Síla: Okolo 700 příslušníků.

Složení: Ansar al-Islam je radikální kurdská islámská skupina, která podporuje ideje fundamentalistického islámu. Tyto skupiny jsou těsně napojeny na Talibán a al-Káidu. Je to nejradikálnější skupina, působící v iráckém Kurdistanu. Ankar al-Islam byla založena v prosinci 2001 po spojení skupin Jund al-Islam s větví Islamic Movement. Obě skupiny působily v Afghánistánu. Skupina má základnu v Biyarahanu a blízkém okolí u hranic s Íránem.

Možnosti: IEDs a VBIED. Skupina obdržela přenosné (ruční) zbraně od al-Káidy při výcviku v Afghánistánu. Al-Káida podporuje tuto skupinu také finančně. Tvrdí o sobě, že mají schopnosti pro výrobu toxických látek.

Uniforma: Civilní oblečení.

Rozmístění: Základny v severních provinciích Iráku kontrolovaných Kurdy. Jejich operační základny jsou rozmístěny v okolí vesnic Biyarah a Tabela, které leží severovýchodně od města Halabja ve Hawramanském regionu, hraničícím s Íránem;

- c. dříve známá jako „Zvláštní republikánská garda“, dnes uváděna jako přívrženci strany Baas.

Úkol/poslání: Garda byla odpovědná za doprovod a ochranu Saddáma Husajna při jeho cestách a přesunech, za ochranu prezidentských paláců a za bezpečnost v Bagdádu a také plnila úkol jako pohotovostní síla pro případ rebelií, převratu nebo povstání.

Síla: 26 000 vojáků; v současnosti rozptýlených mezi obyvatelstvem.

Složení: Tyto kdysi elitní polovojenské jednotky byly vytvořeny na začátku roku 1992. Byly tvořeny 13 praporek, každá o 1 300 až 1 500

vojácích. Rekruti byli bráni z Tikritu, Baiji, al-Sharqat a malých měst jižně a západně od Mosulu a z okolí Bagdádu.

Možnosti: Prostředky PVO, přenosné (ruční) zbraně, lidské štíty.

Uniforma: Civilní oděv;

Rozmístění: Bagdád a nejbližší okolí bagdádského kmene (Bu Nasir);

- d. dříve známá jako Al Amn al-Khass (Zvláštní bezpečnostní služba); Zvláštní bezpečnostní organizace; prezidentská zvláštní služba.

Úkol/poslání: Úkoly spojené s ochranou vedoucích představitelů strany Baas v Iráku, sledování osob, vynucování loajality k režimu, sběr a analýza informací o nepřátelích státu a okamžitá intervenční síla, použita v době pohotovosti.

Síla: 5 000 důstojníků a vojáků.

Složení: Do Amn al-Khass byly vybíráni příslušníci pro svou extrémní oddanost a také pro svou dobrou vojenskou přípravu.

Možnosti: Pěchotní zbraně.

Uniforma: Civilní oděv.

Rozmístění: Městská čtvrť Bagdádu Hai al Tashriya;

- e. oddaní přívrženci strany Baas.

Cíle: Její hlavní ideologické cíle byly sekularismus, socialismus a celoarabský unionismus.

Síla: I když 2,4 miliónů obyvatelstva bylo členy strany Baas, jen málo z nich bylo zapojeno do útoků proti koaličním silám.

Složení: Oddaní přívrženci strany a Saddáma Husajna

Možnosti: RPG, IED a další ruční zbraně.

Uniforma: Civilní oděv.

Rozmístění: Po celém Iráku (po zrušení strany bylo postupně vybudováno vedení strany v irácké Basře).

2. Zbraně. Základními zbraněmi, které jsou použity proti koaličním silám, jsou rakety (RPG), děla, minomety a improvizovaná výbušná zařízení (IEDs).

Způsoby vedení bojové činnosti

1. V Iráku mezi nepřátelskými skupinami existuje více konkurenčních zájmů. Ve všech případech je ale hlavním cílem udržet kontrolu v Iráku a ničit, poškozovat nebo ztěžovat a bránit koaličním silám zavádění demokratizace v Iráku.
 - a. zastánci dřívějšího režimu si chtějí udržet psychologickou nadvládu nad iráckým lidem. Útoky proti koaličním silám mají vyvolávat vědomí

odvetu proti Američanům a budit zdání vítězství Arabů. Konečným požadovaným stavem je navrácení moci a vlivu;

- b. náboženské fundamentalistické buňky, cizí bojovníci a iráňští povstalci se snaží o vytvoření bezpečného útočiště, umožňujícího přežití. Cílem je ovlivňovat znechucené a rozčarované obyvatelstvo, rozpoutat „Džihád“ (svatou válku) a zabít Američany. Konečným požadovaným stavem je vyhnání „bezcírců“ ze Svaté Země;
- c. etnický skrytý boj a násilí se vyznačuje demonstracemi, protesty, ekonomickými rozepřemi a rozepřemi v oblasti víry (vyznání) a upíráním práv. Skupiny skutečně trpí nebo si uvědomují nerovnováhu politické síly s pocitem nesvobody obyvatelstva. Etnické rozpory mají historické kořeny a jsou většinou nesmiřitelné. Konečným požadovaným stavem skupiny je obvykle vyhnání jedné druhou;
- d. teroristické taktiky nepřítele nejsou zdánlivě namířeny jen proti koaličním silám, ale jsou namířeny také proti iráckému obyvatelstvu.

2. Způsoby vedení bojové činnosti (*Courses Of Action COA*)

- a. COA 1 Improvizované výbušné zařízení (IED). Nepřátelské síly se snaží proniknout na koaliční základny a zařízení jako zaměstnanci smluvních firem. Následně si opatří benzin, naftu, plyn, chlór nebo jiný nebezpečný materiál. Tento materiál použijí k výrobě IED a dopraví jej k důležitému cíli a ve vhodnou dobu jej odpálí;
- b. COA 2 Propašování výbušniny. Nepřátelské síly vstoupí na koaliční základnu a zařízení jako zaměstnanec policie, irácké národní gardy nebo místní gardy při případné eskortě. Povstalci zanechají výbušninu na předem smlouveném místě poté, co jsou vedena jednání uvnitř zařízení. Jiný nepřítel, pracující nebo žijící na základně, ukryje výbušninu a potom ji připojí k IED. IED je potom dopraveno k předem vybranému důležitému cíli, kde exploduje a způsobí ztráty na živé síle nebo materiálu koaličních sil;
- c. COA 3 Ukradená nebo ukořistěná výbušnina. Nepřítel, žijící nebo pracující na základně, ukořistí výbušninu z nedostatečně střeženého zařízení. Využije svého zaměstnání k zjištění potřebných informací o důležitých cílech a potom vybere cíl. IED je poté zabudováno do objektu, který je součástí vybraného důležitého cíle. Zařízení je přivedeno k výbuchu buď časovým spínačem, nebo rádiem;
- d. COA 4 Nejvíce nebezpečná. Kterýkoli z výše uvedených způsobů vedení bojové činnosti, doplněný nepřímým palebným útokem nebo dalším zařízením, přiloženým k prvnímu cíli a odpáleným s časovou prodlevou po prvním útoku, způsobuje maximální ztráty na životech.

3. Doposud nejúčinnější taktiky, techniky a postupy (TTP) nepřítele.

- a. **zlákání nebo přemluvení a přesvědčení členů organizace k provedení útoků.** Příklad – těhotná žena provedla atentát výbuchem VBIED v blízkosti kontrolního stanoviště. V dalším případě

civilní auto zastavilo u kontrolního stanoviště silničního provozu, jeden z osádky vystoupil a žádal o zdravotnickou pomoc. Když se příslušník otočil, aby zavolal zdravotníka, civilista vytáhl zbraň a vystřelil na něj. K provedení útoků mohou být také využity demonstrace. Nepřátelské skupiny mohou demonstranty využít k tomu, aby se dostaly co nejbližší ke koaličním silám, zaútočily a potom využily demonstranty jako živého štítu a nemohly být pronásledovány;

- b. **použití motocyklů.** Irácké polovojenské síly mohou k přesunům používat motocykly. Přesuny na motocyklech jsou ve městě snadnější než s použitím osobního nebo nákladního auta;
- c. **použití světlíc (svítílen) a dalších prostředků jako varovného signálu.** Jedním ze zjištěných signálů bylo použití červené světlíce, což znamenalo, že lehce pancéřované auto opouští základnu. Pokud za červenou světlicí následovala zelená, znamenalo to, že toto auto se přibližuje do prostoru léčky (smrtící zóny). Pokud byla zelená světlíce použita samostatně, znamená to, že základnu opouští obrněné vozidlo. Jsou používány další techniky, zahrnující troubení podobné gagotu husy, což varovalo před blízkými se hlídkami, dále jsou využívány světelné signály rozsvěcování, zhasínání světel a také píšťalky;
- d. **útoky na konvoje použitím RPG z nákladních aut.** Nepřátelská skupina v malém, plechy obloženém autě nebo nákladním autě se pokusí dostat do konvoje koaličních sil a odpálit RPG na koaliční vozidlo ze zádi vozidla;
- e. **použití IEDs k přepadu hlídek Američanů na silnici.** Nepřítel používá 155mm dělostřelecké granáty společně s jinou výbušninou podél hlavních zásobovacích cest;
- f. **využití mešit jako bezpečného místa pro shromažďování (setkávání), plánování a uskladnění zbraní.** Mešity nejsou využity pouze k ukrytí, ale také ke kupování a prodeji různých typů zbraní a eventuálně k výrobě výbušnin. Nepřátelské skupiny také využívají blízké okolí mešit pro noční shromažďování a plánování útoků na koaliční síly. Zbraně včetně minometů, RPG a ručních zbraní jsou drženy v domech, sousedících s mešitami;
- g. **pašování zbraní.** Nepřátelské skupiny využívají nákladní auta, která byla použita k přepravě potravin a vody pro Iráčany. Jakmile jsou potraviny doručeny, auto je naloženo zbraněmi a odjede stejnou cestou, jakou do prostoru přijelo. Vozidla mohou být rovněž použita k dopravení zbraní do země. Téměř všechna vozidla mohou být použita k tomuto účelu, nepřítel se uchyluje k ukrytí zbraní i u zvířat. Taxíky jsou také zapojeny do pašování zbraní a peněz ukrytím uvnitř auta. K pašování zbraní mezi městy se často používají rakve;

- h. **útoku předchází nepřetržitý průzkum a sledování amerických nebo koaličních sil.** Zpravodajské hlášení z více zdrojů poukazuje na to, že před útokem byly koaliční síly nepřetržitě sledovány;
- i. **použití skrytých nástražních systémů (min, bomb).** Úkryty mohou být naaranžovány tak, aby nalákaly koaliční síly do míst, kde je nastražena výbušnina;
- j. **řízení prodeje zbraní.** Prodávači prodávají zbraně mimo auta nebo z beden na zemi. Když spatří koaliční síly, přesunou se do obchodu (do tržiště) a ukryjí zbraně mezi zeleninu, zvířata, části aut nebo do dalších prostor obchodu nebo tržnice do doby, než koaliční síly odejdou. Někteří prodejci zbraní operují před veřejnými lázněmi. Prodejci zbraní na černém trhu uplácují místní policii. Platí policejním důstojníkům, aby lhalí koaličním silám a oni mohli pokračovat v prodeji zbraní;
- k. **výroba bomb.** Nepřítel vyrábí bomby z kanystrů na plyn (plynová bomba) nebo mléko. Dětem zaplatí do 150 iráckých dinárů, aby vyzvedly plnou plynovou bombu a přinesli ji k výrobci bomby;
- l. **řízené léčky.** Koaliční síly mohou být navedeny na „divokou kachnu“, která se zdá být atraktivním cílem, a nic netušíce vpadnou do připravené léčky dobře vyzbrojeného útočníka nebo jsou navedeny do prostoru nástražního systému. Nepřítel může vrhnout granáty na stacionární cíle na kontrolních stanovištích a na vozidla poté, co zastaví, například z důvodu jejich fiktivního poškození (zničení).

VYHODNOCENÍ RIZIK

Úvod

Vyhodnocení rizik pro předsunutou operační základnu (FOB) představuje vytvoření seznamu rizik, seřazených podle důležitosti a s doprovodnými informacemi, jakými jsou například zranitelná místa. Tato kapitola popisuje způsob provádění analýzy rizik pro FOB a vysvětluje jak analýzu použít pro vyhodnocení rizik.

Analýza rizik zahrnuje osm hlavních oblastí. Tyto oblasti zahrnují identifikaci rozhodující infrastruktury; pravděpodobnost jejich ohrožení; jejich zranitelnost; možnost reakce na incidenty; vyhodnocení míry pravděpodobnosti vzniku události; rozpracování údajů o možných následcích; stanovení hodnoty a pořadí důležitosti realizace opatření pro řešení jednotlivých hrozeb.

Proces analýzy rizik v této kapitole je použitelný pro fáze přípravy, rozvinutí a opuštění FOB. Analýza rizik ve fázi přípravy rozvinutí by měla zahrnovat vše od plánování nové FOB se všemi dostupnými informacemi potřebnými pro rozvinutí FOB, s provedenou analýzou rizik a zrealizovanými opatřeními k zmírnění rizik.

Analýza rizik může být provedena s neúplnými informacemi. Např. celkový seznam jednotek, umístěných na základně, nemusí být konečný až do rozvinutí. Po rozmístění jednotky se může zvýšit její bezpečnost tím, že budou vyhodnocena skutečná rizika týkající se jednotky, a ne rizika předpokládaná nebo založená na neověřených informacích.

Analýza rizik by měla být prováděna k tomu vytvořeným týmem, vedeným operačním důstojníkem, a měla by zahrnovat důstojníka pro ochranu vojsk, pro bezpečnost, právníka a zástupce ženijních, OPZHN odborností a zařízení a další expertní odborníky, bude-li to nutné. Je-li to možné, jednotlivec nebo malá skupina zpracuje v průběhu procesu tabulku pro přehled, jaké a ve kterých oblastech má každý člen týmu expertní znalosti.

Možné přístupy k analýze rizik

Tato kapitola poskytuje informace o dvou přístupech k analýze rizik vycházejících ze situace jednotky a dostupného času. Jde o zkrácený postup nebo úplný postup. Zkrácený postup je vhodný, je-li nedostatek času, nebo pokud není dostatek hodnověrných informací. Zkrácený postup je kratší než úplný postup řešení. Může přejít do úplného postupu, pokud jsou doplněny dostupné informace a je k dispozici dostatek času pro jejich zpracování. Úplný postup poskytuje komplexnější výstupy (odpovědi).

Zkrácený postup. Může být prováděn s použitím nebo i bez použití PC, přinejmenším vyžaduje minimální soubor map a pracovní formuláře pro analýzu rizika. Do značné míry je závislý na schopnosti provádět správný odhad (např. „opírá se o tvé zkušenosti a schopnost odhadem stanovit počet a rozsah usmrcení a poškození po výbuchu VBIED v daném prostoru“).

Úplný postup. Vyžaduje použití počítače a více závisí na počítačových (SW) prostředcích (např. „použití prostředků protiteroristického plánovacího programu pro kalkulaci počtu a rozsahu usmrcení a poškození po výbuchu VBIED“).

Nástroje (prostředky)

Zpracování analýzy rizik představuje logický, relativně jednoduchý proces, který je tím složitější, čím více vlivových faktorů je nutno brát v úvahu. Jde například o počet objektů, jejich možná ohrožení a zranitelnost, které musí být zkoumány ve vzájemných souvislostech. Níže popsané nástroje nám mohou pomoci při realizaci procesu analýzy rizik.

Běžně užívané grafické operační zobrazení (prostoru) je využíváno pro oba postupy. Detailní mapy místa FOB usnadňují vytváření představy o řadě důležitých skutečností, jako je např. vhodnost daného prostoru pro rozmístění FOB. Grafická vyobrazení mohou být v různé podobě náčrtů, schémat nebo leteckých snímků. Mohou poskytnout údaje pro stanovení bezpečnostního obvodu, umístění stanoviště vstupní kontroly, rozmístění důležitých a nejvíce ohrožených prostředků apod. Mapy okolního prostoru poskytují informace o tom, z kterých prostorů lze očekávat přiblížení útočníka, a možné prostory pro vedení nepřímé palby. Tyto mapy jsou klasifikovány stupněm utajení DŮVĚRNÉ nebo TAJNÉ.

Jednotná protiteroristická schémata (Joint Antiterrorism Graphics). Jsou použita k vytvoření grafického zobrazení prostoru s komentáři a vysvětlivkami a oleatami (mapami) v jakémkoli měřítku. Neutajované letecké snímky v rozlišení 1 m nebo 0,6 m jsou plně využitelné pro detailní plánování. Mohou být využity údaje s vyšším nebo nižším rozlišením. Použití této metody vyžaduje přípravu (cvik), vhodné je využití příslušníka ženíjní odbornosti s osobními zkušenostmi z práce s těmito snímky.

Klasifikace důležitosti prostředku a pravděpodobnosti jeho ohrožení a zranitelnosti je základem pro další analýzu. Samotná klasifikace vyžaduje položení sérií otázek a odpovědí na ně, které jsou použity pro stanovení důležitosti prostředku, pravděpodobnosti jeho ohrožení a zranitelnosti.

Vyhodnocení schopností reakce na incidenty. Tento nástroj základního způsobu řešení je zahrnut do jednotné protiteroristické databáze a vyžaduje použití počítače.

Přehled hrozeb, rizik a jednotlivých prostředků je veden formou tabulky s využitím aplikace MS Office Excel. Současná úprava pracovního sešitu v této aplikaci je synchronizována s procesem analýzy rizik „krok za krokem“. Je-li úprava pracovního sešitu dokončena, výsledkem je seznam rizik, seřazený podle důležitosti. Obsahuje také další pracovní sešity, použitelné k vytvoření a porovnání opatření ke snížení rizika.

Polní (terénní) prostředky pro analýzu rizika jsou prostředkem pro účelový přístup řešení. Papír a tužka nahrazují databázi při zpracování analýzy rizika, není-li k dispozici počítač.

Protiteroristický plánovací program je použit pro úplný postup, vysoce kvalitní technický model může být použit ke stanovení účinků výbuchu náhodné bomby na zařízení. Výstupy obsahují plánované ztráty mrtvých a vážně zraněných (osob

uvnitř a mimo zařízení) a zničení (poškození) zařízení. Tento program také může být využit ke stanovení dostatečné vzdálenosti ke snížení účinku výbuchu a také k tomu, aby byla stanovena úroveň a zjištěny výhody nebo nedostatky zařízení, které má snížit následky útoku.

Vzor „Plánu ochrany vojsk“. V příloze ochrany vojsk operačního rozkazu (OPORD) by měly být obsaženy závěry analýzy rizik.

Celkový pohled na analýzu rizik

Analýza rizik je systematický a logický proces pro stanovení, kvantifikaci a seřazení rizik. Výstupem z analýzy rizik je seznam zranitelných míst, možných způsobů, jak na ně může nepřítel zaútočit, a pravděpodobný rozsah škod, které mohou útoky způsobit. Všechna nebo některá rizika obsahují také doporučení pro velitele k jejich zmírnění. Při dodržení postupu vyhodnocení hrozeb a rizik podle této příručky by týmy složené z různých odborníků s odpovídajícími znalostmi a zkušenostmi měly dojít ke stejným závěrům.

Obvykle jsou pro nejvyšší rizika stanovena určitá doporučení k jejich zmírnění. Přesto lze ke zmírnění rizik přistoupit různými způsoby. Např. zvolený postup může zvýšit ochranu na všech místech většího shromažďování osob bez ohledu na to, jakou prioritu má vyhodnocené riziko pro jednotlivá místa shromažďování.

Seznam priorit rizik FOB a pořadí opatření ke zmírnění rizik jsou dva rozdílné dokumenty. Reálnost splnění požadavku, dostupnost a časový harmonogram pro různé typy opatření mohou určovat pořadí, ve kterých budou jednotlivá opatření realizována.

Výsledný plán realizace opatření může vyžadovat prozatímní ochranná opatření do doby, než bude možné některá opatření realizovat, například z důvodu dodání některých technologií, nebo např. to může být důležité při použití nouzového stanoviště vstupní kontroly v nějakém obvodu rozmístění, dokud není vybudováno požadované stanoviště vstupní kontroly se všemi požadovanými schopnostmi.

Proces analýzy rizik

- stanovit seznam rizik pro FOB;
- kvantifikovat (stanovit číselnou hodnotu) při události pravděpodobnost dosažené škody nebo ztráty a následků pro zvlášť důležité prostředky a dopad na další prostředky, dojde-li k útoku;
- zahrnout do záměru a směrnice velitele zjištěná, seřazená rizika.

Při provádění analýzy rizik by se mělo postupovat po krocích, které jsou popsány v následující tabulce 1.

Krok	Úplný postup	Zkrácený postup
1	Určit klíčové prostředky a vybrat ty, které budou zahrnuty do analýzy rizik.	Stejně
2	Posoudit hrozby pro vybrané prostředky a stanovit pravděpodobnost a stupeň jejich ohrožení.	Zkráceno na: posoudit hrozby pro vybrané prostředky.
3	Stanovit stupeň zranitelnosti prostředku z pohledu možných způsobů napadení nepřítelům.	Zkráceno na: určit pouze ta zranitelná místa, která by mohla být využita útočníky.
4	Stanovit způsob reakce pro jednotlivé způsoby napadení prostředku.	Zkráceno na: způsoby reakce na napadení vybraných zranitelných míst.
5	Výsledky odhadu pravděpodobnosti hrozby, zranitelnosti a reakce na incident využít při stanovení pravděpodobnosti událostí.	Zkráceno na: posouzení pravděpodobnosti událostí.
6	Stanovit pravděpodobné následky napadení prostředku.	Stejně.
7	Vyhodnotit celkový počet rizik a seřadit je podle důležitosti.	Stejně.
8	Zpracovat výsledky analýzy rizik, informovat nadřízený stupeň a zahrnout je do plánu ochrany vojsk a do rozpracovaných způsobů vedení bojové činnosti.	Stejně.

Tabulka 1 Kroky analýzy rizik

Určení klíčových sil a prostředků, včetně rozhodující infrastruktury

V armádě je samozřejmostí, že velitelé odpovídají za bezpečnost osob a majetku, aby zachovali schopnost jednotky splnit bojový úkol. Klíčovými prostředky jsou osoby (vojenské i civilní) a majetek (výzbroj, materiál, infrastruktura), u nichž je pravděpodobné, že je bude chtít nepřítel zničit, a tedy budou prioritní z pohledu ochrany. Bude u nich existovat vysoké riziko napadení. Klíčové síly a prostředky zahrnují lidi a majetek jak uvnitř, tak i vně bezpečnostního perimetru základny. Například elektřina a voda mohou být potřebné pro plnění úkol. Infrastruktura může, ale nemusí být pod velením velitele.

Vyhodnocení rizik bude zpravidla zaměřeno na klíčové prostředky. Ke stanovení pořadí klíčových prostředků je použit filtr k jejich seřazení podle důležitosti, která je posuzována při analýze rizik. Za prostředky nejsou obvykle určovány prostory, i když každý prostředek lze najít v nějakém prostoru. Stravovací zařízení není

prostředek; prostředek jsou osoby nebo jednotka v něm. Nicméně, lokality jsou obvykle využity k určení prostředků. Obecně je rozmístění prostředku a jeho charakteristika tím, co může ovlivnit pravděpodobnost a zranitelnost při útoku.

Například, umístění ubikací v blízkosti (u) bezpečnostního perimetru základny a snadný výhled na ně z venku může vystavit osoby, umístěné v této ubikaci, pravděpodobnému napadení pomocí VBIED; osobám v ubikaci blízko bezpečnostního perimetru hrozí největší zranění od tlakové vlny a střepin výbuchu.

Minimálně budou do seznamu klíčových prostředků zahrnuty:

- základní jednotky pro plnění úkolu, výzbroj, materiál a infrastruktura;
- objekty s vysokou koncentrací osob.

Následující seznam klíčových prostředků, neseřazený podle důležitosti, by měl být zvažován při zpracování seznamu klíčových prostředků na FOB.

Seznam klíčových prostředků:

- stravovací zařízení;
- vojenský obchod (ARMA) na základně (PX/BX);
- operační centrum;
- byty, záchody a sprchy;
- kanceláře;
- vzdělávací centrum;
- prádelna;
- prostředky pro odpočinek a relaxaci (posilovna, sportoviště, tělocvična, společenské centrum, divadlo);
- kaple;
- letouny a vrtulníky (hangáry a dílny);
- vozidla (odstavné a parkovací zóny, dílny atd.);
- voda a odpadní voda;
- energetické zdroje;
- phm, sklady a výdejní místa;
- prostor, kde je poskytována hlavní podpora;
- strážní jednotky;
- síly okamžité reakce;
- zdravotnické zařízení a prostředky;
- protipožární zařízení a prostředky;

- ženíjní zařízení a prostředky;
- kapacity eod (explosive ordinance disposal).

Obr. 1 Zpevněná přístupová cesta do jídelny

Po sepsání klíčových prostředků je třeba provést jejich revizi a ujistit se, že existují důvody, proč jsou zařazeny mezi klíčové prostředky neboli provést filtraci seznamu. To nám umožní následující rychlý kontrolní test. Pokud odpověď není „ano“ nejméně na jednu z následujících otázek, zařízení by mělo být odstraněno ze seznamu:

1. Ohrožená oblast nebo infrastruktura je nepostradatelná pro splnění bojové mise?
2. Představuje vysoké riziko pro osoby a jednotky?
3. Je to prostředek, který by měl mít zvláštní pozornost danou nařízením nebo zájmem nadřízeného velitelství?
4. Je potřebný k reakci na incident nebo vedení důležitých operací?
5. Existují další důvody pro začlenění prostředku do seznamu?

Obr. 2 HESCO val u nádrží s vodou

Obr. 3 Koridor s HESCO valy mezi korimeky pro ubytování vojska

Obr. 4 Jeden ze způsobů ochrany zásobníků nafty a generátorů

Obr. 5 Park vojenské techniky

Obr. 6 Sklad tlakových lahví s protipožárním přístřeškem

Obr. 7 Prvek palebné podpory

Obr. 8 Odpočinková zóna

Obr 9 Odpočinková a ubytovací zóna

Obr. 10 Jídelna

I po provedení tohoto vyhodnocení a seřazení prostředků podle priorit může seznam stále obsahovat více prostředků, než které mohou být zpracovány při analýze rizik v době, která je k dispozici. Je-li tomu tak, provede se výběr s kratším seznamem prostředků. Jedním z možných způsobů je začít s prostředky z vrchních míst seznamu a vybrat všechny prostředky, které byly stanoveny k ochraně nařízením nadřazeného.

Během nebo na závěr analýzy rizik mohou být přidány další prostředky, pokud je dostatek času. Všimněte si, že v takto vybraném seznamu v průběhu procesu a po následném zmírnění rizika často narazíme na prostředky, které z něj byly v průběhu analýzy rizik vyjmuty.

Např. zdokonalení stanoviště vstupní kontroly proti VBIEDs sníží riziko těchto útoků pro všechny prostředky uvnitř bezpečnostního prostoru bez ohledu na to, zda jsou uvedeny v seznamu.

Stanovení pravděpodobnosti ohrožení odpovídající pro dané prostředky

I když tato příručka popisuje rakety, dělostřelectvo, minomety a IEDs, proces analýzy rizik, poskytnutý v této příručce, může být využit pro širokou oblast ohrožení. K tomuto slouží „zpravodajský odhad“, který by měl identifikovat hrozby, jejich typy, obecné a specifické způsoby ohrožení, ohrožené prostředky a možné způsoby jejich napadení.

Začíná se seznamem klíčových prostředků, rozpracují se hrozby pro daný prostředek a pravděpodobnost provedení napadení konkrétní hrozbou. Jak ukazuje schéma 2, existují čtyři možné vazby mezi prostředkem a hrozbou:

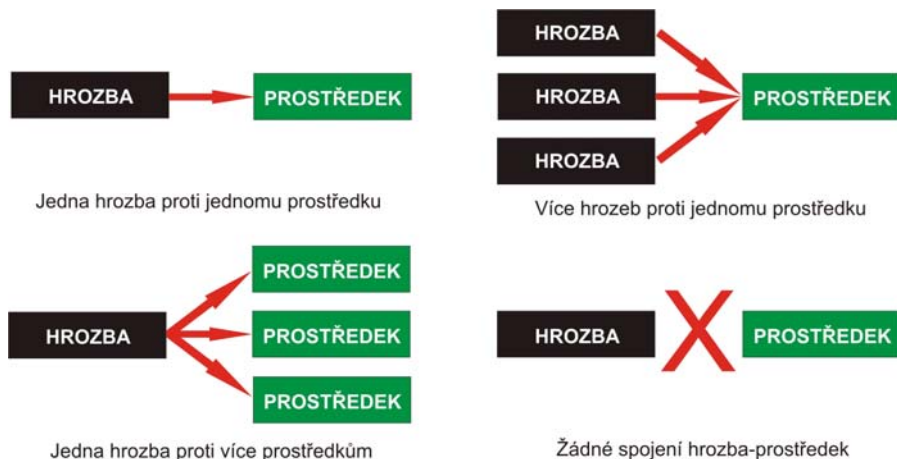

Schéma 2 Kombinace spojení hrozba-prostředek

Typy hrozeb a obecné a specifické způsoby ohrožení můžeme zjistit odpovědi na otázku: proti jakému typu ohrožení je nutno se bránit? K identifikaci lze využít následující tabulku č. 2, která zahrnuje rakety, dělostřelectvo, minomety a různé typy IED (standardní ohrožení pro tuto příručku) a další ohrožení. Do této tabulky lze přidat další prostředky a způsoby napadení.

Způsoby ohrožení prostředků. Popsání taktiky provedení napadení pro všechny hrozby a prostředky ve své podstatě vyjadřuje přiměřenost a reálnost scénáře útoků, které se uskutečňují ve vhodném čase pro útočníka. Až po toto místo informace obsahuje obecnosti jako „VBIED“. Vyhodnocené taktiky provedení napadení poskytují dostatek informací k plánování ochrany. Např. jestliže použitou taktikou je IED: Jaká je mohutnost (velikost) IED; je to sebevražedný útok nebo se bude útočník snažit uniknout; kterou cestu útočník použije; jak byl cíl výhodný pro útočníka; co se stane, bude-li útočník zadržen atd.?

Stanovení stupně pravděpodobnosti. Pro zkrácený postup lze tuto část přeskočit.

Každému ohrožení ve spojení s prostředkem může být přiřazen stupeň pravděpodobnosti ohrožení v rozmezí 0.0 až 1.0, kde čím nižší hodnota, tím menší pravděpodobnost, a čím vyšší hodnota, tím vyšší pravděpodobnost. Pravděpodobnost ohrožení může být rozdílná pro různé spojení hrozba-prostředek a tato rozdílnost může ovlivnit závěry z hodnocení rizik.

Typ ohrožení	Obecné taktiky ohrožení	Zvláštní taktiky ohrožení
Improvizované výbušné zařízení	Přesunující se nebo stacionární zařízení na vozidle	Výbušnina nebo PHM umístěná na zemském povrchu
		Výbušnina nebo PHM na vodě
		Výbušnina pod zemí
		Výbušnina pod vodou
	Ručně doručené zařízení	Výbušná poštovní zásilka
		Batůžek/kufřík s výbušninou
		Výbušný provozní materiál
		Výbušnina v mrtvole
		Nevybuchlé granáty
		Granát
		Improvizovaná zápalná bomba
		Improvizovaná výbušnina
Zbraně použité na dálku	Nepřímé palby	Minomety
		Rakety
		Dělostřelectvo
	Přímé palby	Protitankové prostředky
		Brokovnice nebo puška s nižší účinností
		Puška s vysokou účinností (kulovnice, odstřelovačka)
		Pistole
	Přenosné protiletadlové systémy (MANPADS)	Přenosné protiletadlové systémy (MANPADS)
Zamoření	Zamoření ovzduší	Chemické
		Biologické
		Radiační
	Zamoření vody	Chemické
		Biologické
		Radiační
Jaderné (nukleární)	Na/v blízkosti zařízení	Na/v blízkosti zařízení
	V okolí zařízení	V okolí zařízení

Tabulka 2 Typy ohrožení a použití obecných a zvláštních (speciálních) taktik

Stanovení a ohodnocení zranitelnosti prostředků

Stanovení a porozumění zranitelnosti prostředků je důležité pro určení, jak by měly být chráněny před jejich zničením nebo vyřazením.

Pro každé spojení hrozba-prostředek je zranitelnost daná odpovědí na otázky „Je prostředek vhodný pro útok a proč?“ I když napadení nepřítelem nemůže být vždy zabráněno, obrannými opatřeními mohou být zmírněny následky.

Stanovení zranitelnosti. Zranitelnosti FOB mohou být stanoveny zpracováním následujících dvou úkolů. Na těchto úkolech lze pracovat současně.

Zhodnocení dostupných využitelných zdrojů. Mezi dostupné informační zdroje patří vyhodnocení již provedených útoků nepřítelem na objekty koaličních sil. Každá jednotka by měla vyhodnocovat všechny incidenty, čímž přispívá k obnovení dříve získaných informací a k předáním postřehů nové jednotce přebírající základnu. Mnoho zdrojů přitom obsahuje nepřímé informace o stupni zranitelnosti různých prostředků. Mezi dostupné zdroje patří:

- nejaktuálnější ohodnocení hrozeb nadřazeným stupněm;
- posouzení záměru (plánu) ochrany vojsk FOB zpracovaného předchozí jednotkou;
- aktuální plán ochrany vojsk se stanovenou zranitelností prostředků;
- posouzení záměru (plánu) ochrany vojsk FOB nadřazeného velitelství;
- sebehodnocení;
- informace od kontrarozvědky, spolupráce při prosazování zákonů, možnosti zpravodajské podpory;
- informace o neúplnosti (nedostatecích) v provedení plánovaných opatření fyzické ochrany;
- plány, SOPs a drily reakce na jednotlivé incidenty;
- plány a SOPs pro odstraňování následků;
- výsledky nácviků ochrany vojsk a vyhodnocené zkušenosti;
- katalog „Joint Service Vulnerability Assessment“;
- hlášení o hrozbách a zranitelnosti prostředků zasílaná na velitelství;
- společná databáze zkušeností;
- plány a vyhodnocení logistické a zdravotní podpory;
- memorandum o porozumění s hostitelským státem.

Postup stanovení zranitelnosti. Zranitelnost je stanovena pro každé ohrožení-prostředek a může začít ještě před dokončením celého seznamu ohrožení-prostředek. U každého prostředku se stanovuje stupeň zranitelnosti pro všechny sady ohrožení (prostředky a způsoby provedení útoku). Zranitelnosti mají přirozeně hlavní dopad na výsledky vyhodnocení analýzy rizik a rozpracování pozdějších způsobů ochrany základny a vedení bojové činnosti.

Některé útoky vyžadují přímou nebo nepřímou palbu z prostoru mimo bezpečnostní perimetr a část ohrožení vyžaduje vedení bojové činnosti s průnikem do tohoto

perimetru a rychlý odchod bez toho, aby muselo dojít k proniknutí za ochranné zdi a oplocení. Jiné útoky používají způsob vedení bojové činnosti, který zahrnuje proniknutí do bezpečnostního prostoru a vniknutí do samotného prostoru základny, aby se útočníci dostali co nejbližší k plánovanému objektu útoku. Některé závisí na proniknutí přes všechna ochranná zařízení (valy), aby přenesli IED do obydleného prostoru.

Příklad: zranitelnost „minometným útokem na stravovací zařízení“ by mohla zahrnovat: žádný nebo nedostatečně vysoký ochranný val; nedostatečné rozdělení stravovacího zařízení na oddíly k omezení ztrát, nedostatečnou schopnost zabezpečit kontrolu nad potencionálními prostory, odkud lze vést minometnou palbu.

Stupně zranitelnosti. Každému ohrožení ve spojení s prostředkem může být přiřazen pravděpodobný stupeň zranitelnosti číslem v rozmezí 0.0 až 1.0, kde čím nižší hodnota, tím menší zranitelnost, a čím vyšší hodnota, tím vyšší zranitelnost.

Stanovení způsobu reakce na incident

Reakce na incident je krátkodobý (přechodný), často zmatený, rychle se měnící soubor činností po útoku. Reakce je okamžitá činnost, prováděná k záchraně životů, nebo prevence před utrpením nebo k ochraně před dalším poškozením vojsk, výzbroje a zařízení. Reakce na incident je rozebrána v kapitole „Reakce na napadení a odstraňování následků“.

Při určování způsobu reakce na incident se zvažuje následující:

- schopnost vlastních prostředků pro odhalení ohrožení-prostředku;
- schopnost vlastních prostředků pro zhodnocení této situace;
- schopnost vlastních prostředků reagovat na ohrožení prostředku;
- schopnost vlastních prostředků pro poskytnutí zdravotní podpory a odstranění následků.

Údaje pro určení možných následků

Každé spojení ohrožení-prostředek má svoji důležitost a tvoří základ k odhadu možných následků útoku. Možné následky udávají:

- úmrtí (počet osob), kdy každá osoba je započtena bez ohledu na hodnost, plat, důležitost pro misi nebo další charakteristiky;
- vážně zranění (počet osob);
- zničený majetek (v tisících korun);
- zničená výstroj a výzbroj (v tisících korun);
- snížení schopnosti plnit misi v důsledku mrtvých a těžce raněných osob a zničeného majetku, výstroje a výzbroje.

Následující tabulka ukazuje ohodnocení následků na stupnici.

Koeficient	Odpovídající popis následků
1	Bezvýznamné (zanedbatelné)
2	Bezvýznamné až malé
3	Malé (nízké)
4	Malé až mírné
5	Mírné (průměrné)
6	Mírné až vysoké
7	Vysoké
8	Vysoké až úplné
9	Nejvyšší (úplné)

Tabulka 3 Koeficient následků

Výstupy z analýzy rizik

Množství různých zjištěných údajů a informací během analýzy rizik má své významné využití:

- rizikové situace umožňují veliteli přijmout doporučení ke zmírnění následků a poskytují vysvětlující informace pro dané riziko;
- jsou součástí přílohy ochrany vojsk operačního plánu nebo rozkazu;
- slouží pro zpracování SOPs pro středisko řízení ochrany základny FOB;
- částečně mohou sloužit jako zdůvodnění pro požadavky na prostředky, které základna nemá.

Instrukce pro proces analýzy rizik v polních podmínkách

1. Klasifikace stupně utajení. Čistý nevyplněný formulář (tabulka) je neutajovaný. Vyplněný formulář je DŮVĚRNÝ nebo TAJNÝ.
2. Účel. Je prostředkem k rychlému stanovení údajů o vztahu ohrožení-prostředek (případně hrozbě útoku proti speciálním prostředkům), stanovení rizik a jejich seřazení podle důležitosti. Výsledek může být použit v následujícím procesu výběru rizik, která chceme zmírnit, eventuálně největšího rizika, a k přijetí opatření ke zmírnění vybraných rizik.
3. Požadovaný materiál pro zpracování analýzy. Následující požadavky na materiál jsou minimální, ale jsou postačující.
 - a. psací potřeby, výtisk instrukce;
 - b. výtisky s pracovní tabulkou k analýze rizika (pro každé ohrožení-prostředek jeden výtisk);
 - c. mapy, oleáty, letecké snímky, náčrty;
 - d. fotoaparát (nejlépe digitální). K pořízení snímků, které mohou být plně využity při objasnění analýzy rizik při stanovení ochranných opatření;

- e. prostředky pro změření vzdáleností v prostoru;
- f. kalkulačka.

4. Celkový postup procesu

- a. je-li to možné, začít sbírat informace a vyplňovat tabulky již před příchodem na základnu;
- b. určit pravděpodobné prostředky a způsoby ohrožení vlastních prostředků;
- c. zakreslit stanoviště do mapy, pokud je k dispozici. Co nejrychleji porovnat aktuálnost mapy (soulad terénu s mapou);
- d. zpracovat seznam ohrožení pomocí VBIEDs a odstřelovačů, provést to tak, aby byly zahrnuty všechny nejdůležitější vlastní prostředky;
- e. stanovit, které prostředky se zdají být důležité (označené jako klíčové prostředky na začátku procesu a označené jako kritické, jsou-li označeny jako vysoké riziko). Prostředky zahrnují lidi a materiál uvnitř a vně bezpečnostního perimetru a zahrnují prostředky pod přímým velením a řízením, ale stejně tak i důležité prostředky infrastruktury, jakými jsou zdroje energie, voda apod., které jsou nutné ke splnění mise. Zpracovat jejich seznam;
- f. určit spojení ohrožení-prostředek; jsou to pravděpodobné prostředky a způsoby napadení daného prostředku. Některé prostředky mohou být vícenásobně ohroženy (minomety, raketami a IED) použitím různých taktik ohrožení (VBIED u vchodu nebo v prostoru nákladky, překládky). Některé prostředky nemusí mít stanoveny žádné ohrožení;
- g. stanovit zranitelnost pro všechny pravděpodobné způsoby provedení útoku (podmínky, které budou napomáhat úspěchu útoku). Zranitelnosti také zahrnují způsoby reakce na napadení;
- h. určit pravděpodobnou hodnotu pro každé spojení ohrožení-prostředek na stupnici od 1 (zanedbatelné) do 9 (nejvyšší);
- i. odhadnout pravděpodobné následky pro každé spojené ohrožení-prostředek a stupeň pro každý z následků. Také kalkulovat stupeň celkových následků sčítáním stupňů pro všechny rizikové faktory;
- j. určit stupeň rizika pro každé spojení ohrožení-prostředek (riziko = pravděpodobnost události násobeno pravděpodobnými následky);
- k. třídit pracovní tabulky v pořadí podle dosaženého skóre, začít od nejvyššího skóre. Přiřadit prioritu rizikům jejich očíslováním (1, 2, 3 atd.), začít třídit shora;
- l. využít výsledky analýzy rizik ke stanovení doporučení pro velitele a jako podklady pro přílohu ochrany vojsk operačního plánu nebo rozkazu.

5. Instrukce pro zpracování pracovní tabulky analýzy rizik

- a. stupeň utajení. Stanovit stupeň a podle toho s ním pracovat;
- b. číslo tabulky. Vložit pro každou tabulku jiné číslo (1, 2, 3 atd.) vpravo nahoře pro každý prostředek ze seznamu klíčových prostředků. Každá tabulka je použita k popisu jediného vztahu ohrožení-prostředek (možný útok proti jednomu prostředku) a přidělené číslo ji identifikuje – jedna tabulka pro každý prostředek;
- c. informace o prostředku. Vstupní charakteristika prostředku (např. název, typ, počet osob, vybavení atd., v prostoru xy);
- d. informace o ohrožení. Identifikované ohrožení, zejména použitý typ zbraně a způsob provedení útoku. Vzhledem k tomu, že každá tabulka může zahrnovat jen jeden vztah ohrožení-prostředek, může dojít k tomu, že pro jeden prostředek bude zpracováno více tabulek. Bude-li nutné přidat další tabulky pro více ohrožení prostředku (například označeného číslem 1), budou za číslo přidána písmena od A až Z, podle toho, kolik ohrožení se váže k danému prostředku. Je-li informace o prostředku stejná jako v jiné tabulce, lze vložit odkaz na číslo příslušné tabulky místo opisování informací. Tím bude k dispozici vícenásobně použitelná tabulka pro stejné prostředky;
- e. informace o zranitelnosti. V této části tabulky jsou uvedeny podmínky, za kterých může být útok nepřítelem úspěšný. Jde například o způsob přesunu nepřítele do místa provedení útoku, způsob překonání stanoviště vstupní kontroly nebo bezpečnostních opatření v perimetru základny, způsob, směry a místa vedení nepřímé palby atd. V této části tabulky se zvažují také možné způsoby reakce na napadení a způsob odstranění následků;
- f. pravděpodobnost napadení. Stanovení pravděpodobnosti napadení (koeficient od 1 do 9) by mělo být založeno na zvážení informací o prostředku, ohrožení a zranitelnosti. Pokud se takové útoky již vyskytly nebo bylo vyhodnoceno zpravodajskou analýzou, že útoky jsou připravovány na tomto směru, pravděpodobnost ohrožení by měla být vysoká;
- g. následky. Vstupní plánování následků útoku bylo popsáno výše. Při odhadu možných následků je třeba vycházet z předpokladu, že útok je dobře načasován (doba odběru jídla ve stravovacím zařízení nebo velitelství je plně zalidněno a jsou tam návštěvníci atd.). Zapsání plánovaných hodnot následků do prvního řádku (počet mrtvých, těžce zraněných, hodnota v tisících korun k nahrazení materiálu a výstroje a zhodnocení schopnosti jednotky plnit úkoly). Potom zapsat koeficient stupně následku útoku na druhý řádek s využitím výše uvedené tabulky č. 3 od 1 do 9. Znovu zapsat koeficient snížení schopnosti plnit úkol mise z prvního do druhého řádku;

- h. konečný stav následků. Přidat 5 číslic na řádek odhadu. Každé číslo by mělo být v rozsahu 1–9, takže konečný součet by měl být v rozmezí 5–45;
- i. výsledek rizika. Výsledek rizika = (stupeň pravděpodobnosti události) X (spočítaný stupeň následků). Výsledek by měl být v rozmezí 5–405. Čím větší číslo, tím větší riziko;
- j. prioritizace rizika. Pokud je ukončena analýza rizik, rozřídí se tabulky od nejvyššího k nejmenšímu skóre. Číslo priority rizika (1, 2, 3 atd.) je v tabulkách od nejvyššího k nejmenšímu skóre, což se zapíše do poslední kolonky.

Formulář pro proces analýzy rizik v polních podmínkách

SECURITY CLASSIFICATION

FIELD RISK ANALYSIS TOOL

Sheet No. 								
Asset Information: What is the asset name, location, security zone, description?								
Threat Information: What is the threat tactic and/or technique?								
Vulnerability information: Why is the asset susceptible to attack? (Include incident response shortfalls)								
Rating Scale – Use this for Event Likelihood and Consequences Ratings								
9 Extreme	8 Extreme-High	7 High	6 High-Medium	5 Medium	4 Medium-Low	3 Low	2 Low-Negligible	1 Negligible
Event Likelihood: What is the likelihood of the event occurring? Consider asset, threat, and vulnerability findings. Enter a rating from Rating Scale above.								<div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">Event Likelihood Rating</div> <div style="border: 1px solid black; display: inline-block; width: 40px; height: 40px; text-align: center; line-height: 40px; margin-top: 5px;">1</div>
Projected Consequences (Line 1: Estimate losses; Line 2: Select ratings from Rating Scale above)								
	Fatalities	Serious Injuries	Property Damage	Equipment Damage	Mission Degradation			
Loses →	0	0	S0	S0	0			
Rating →	1	1	1	1	1	Sum of Ratings	<div style="border: 1px solid black; display: inline-block; width: 40px; height: 40px; text-align: center; line-height: 40px;">5</div>	
RESET FORM		Risk Score = (Event Likelihood) × (Sum of Consequences Ratings)				<div style="border: 1px solid black; display: inline-block; width: 40px; height: 40px; text-align: center; line-height: 40px;">5</div>		
PRINT FORM						<div style="border: 1px solid black; display: inline-block; width: 40px; height: 40px; text-align: center; line-height: 40px;">Risk Priority</div>		

SECURITY CLASSIFICATION

Snížení míry rizika

Neexistuje univerzální nebo jednoduché řešení pro snížení míry rizika. Různé pracovní skupiny mohou zvolit rozdílné přístupy pro stanovení způsobu činnosti při řešení stejného úkolu a také mohou dojít k rozdílným výsledkům. Důvodem je to, že tato činnost vyžaduje představivost odborníka a také osobní zkušenosti a ty jsou často velmi rozdílné.

Některé zásady, použité v průběhu procesu navrhování opatření ke snížení míry rizika:

- hledat opatření (například, zdokonalení SVK), které sníží míru mnoha dalších rizik;
- hledat opatření k řešení rizik nejvyšší priority;
- často je nezbytné postupovat na cestě ke snížení míry rizika krok za krokem a přijímat postupná opatření, protože některá opatření nemohou být realizována ihned (např. bezpečnostní prostor, překrytí objektů s velkou hustotou lidí);
- některá procedurální opatření mohou být velmi účinná a nenákladná (zabezpečení stráže na hlavní bráně, která má dobře stanovené a natrénované postupy eskalace síly);
- nedělat zbytečnou práci. Použít postup zpracování hrubého odhadu, který včas odliší využitelná jednoduchá opatření od zbytečných, nákladných nebo neúčinných;
- neopouštět jednoduchá řešení, která mohou přinést dostatečný užitek;
- nezabývat se opatřením, které přinese malé nebo žádné zvýšení požadované ochrany. Nejlepší je realizovat ta opatření, která současně povedou ke snížení míry rizika u jiných prostředků;
- průběžně vylepšovat přijatá opatření za zachování výhodného poměru náklady – přínos pro bezpečnost;
- některá opatření, např. dobře vybudovaný bezpečnostní prostor a SVK, snižují pravděpodobnost útoků. Další opatření, např. ochranný val do plné výšky, překrytí na budovách, rozptýlení prostředků apod. snižují následky, dojde-li k útokům.

Dále jsou uvedeny hypotetické příklady scénářů, zranitelnosti a opatření, které by mohly zmírnit míru rizika, s cílem objasnit způsob analýzy. Nelze vyloučit nebo snížit všechny zranitelnosti. Některé hrozby je obtížné zcela vyloučit z mnoha důvodů, včetně nákladů, času, dopadu na misi a nesouhlasu hostitelské země.

Scénář č. 1

Útok. Útok VBIED na hlavní bránu, kdy první VBIED zničí, způsobí zmatek a odvrátí pozornost na bráně; druhé VBIED přejede bránou a útočí na stravovací zařízení.

Zranitelnosti. Matoucí ROE pro podobný případ. Blízkost nebo nedostatečná ochrana vstupu pro chodce, které vedou k dalším ztrátám. Nedostatečná ochrana proti pozorování (plán je k dispozici, ale jednotka není dostatečně vycvičená). Nedodržení bezpečnostních odstupů, kdy stravovací zařízení není rozděleno na menší oddíly.

Opatření k zmírnění rizika. Vypracovat ROE, trénovat a cvičit je. Přemístit vstup pro chodce a chránit ho valem proti výbuchu. Trénovat a cvičit proti pozorování. Plánovat a kontrolovat, že je toto sladěno s plánem sběru informací. Rozdělení stravovacího zařízení na menší oddíly vzdálené od sebe v bezpečné vzdálenosti.

Scénář č. 2

Útok. Střelba raketometu „Kaťuša“ na slabě chráněný ubytovací prostor.

Zranitelnosti. Žádné ochranné valy proti účinkům výbuchů pro obytné přívěsy, maringotky a další. Žádné protiraketometné schopnosti. Neadekvátní překrytí objektů proti raketometným střelám ve většině prostorů.

Opatření k zmírnění rizika. Zdokonalit odhad pravděpodobných a vhodných prostorů pro provádění střelb raketometry a zvýšit úsilí při jejich pozorování a provádění nepravidelného hlídkování v nich. Rozmístit raketové clony k ochraně stravovacích zařízení a dalších prostorů s velkým počtem osob. Zajistit další ochranné valy ke snížení účinků výbuchů a střepin ve vybraných prostorech s prioritou rizika. Zvýšit ochranu zvýšením ochranných valů. Prostory s nejvyšší prioritou překrýt konstrukcí, odolnou proti detonačnímu účinku granátu „Kaťuše“.

Scénář č. 3

Útok. Sebevražedný bombový útočník odpálil výbušninu na těle nebo IED ve stravovacím zařízení. Útočník je maskován v americké nebo koaliční uniformě.

Zranitelnosti. Široce otevřený prostor bez ničeho, co by snížilo účinek výbuchu a střepin, kromě ochranných prostředků jednotlivců, kteří jsou oběťmi. Nedostatečná kontrola přístupů ke stravovacímu zařízení.

Opatření k zmírnění rizika. Instalovat materiály k ochraně proti výbuchům a střepinám v rozdělených (oddělených) prostorech stravovacího zařízení, jako jsou kevrlové zástěny oddělující jednotlivé sekce v zařízení.

Zvláštní pozornost by měla být věnována tomu, aby nedošlo ke zvýšení rizika místo očekávaného snížení, např.:

- nesprávně vybudovaný úkryt, pozorovatelná, strážní věž atd. mohou spadnout a způsobit ztráty nebo mohou znemožňovat a nebo bránit v přímé palbě;
- nesprávně vybudovaný ochranný val (s dostatečným odstupem) nebo val proti výbuchům mohou při útoku IED vytvořit úlomky nebo střepy, které způsobí podstatné zvýšení ztrát.

Míra rizika může být snížena, ale často může jít i přes velké úsilí o nepatrné snížení. Velitel by měl proto míru rizika ve vztahu k navrhovaným opatřením zvažovat a někdy dané riziko akceptovat (přinejmenším dočasně připustit).
Například:

- snížení míry rizika spočívá v příliš složitém řešení (například cíl je vedle silnice, požadovaná dostatečná vzdálenost je nemožná, nelze přemístit budovy; vyvýšené pozice v okolí poskytují pozorovatelům dobrý výhled na základnu a navádět minometné palby a v takovém případě neexistuje žádný způsob řešení, kromě přestěhování základny);
- nejsou k dispozici odpovídající prostředky (např. řešení je obhajitelné, ale materiál není dostupný);
- velitel nebude ochotný akceptovat snížení schopnosti splnit misi, způsobené rozsahem opatření ke snížení míry rizika;
- bojová omezení neumožní provést opatření (například hostitelská země nebude souhlasit s opatřením).

Každé opatření je nutno zhodnotit z pohledu vlastních sil a nepřítelé.

- pohled modrého (vlastní):
 - Je to proveditelné?
 - Vyžaduje to zvláštní náklady?
 - Má realizované opatření ke snížení míry rizika před útoky teroristů další využití nebo přínos?
 - Nemají přijatá opatření za následek nahrazení jednoho rizika jiným?
- pohled červeného (nepřítel):
 - Jaká bude reakce teroristů, když odhalí zvýšená ochranná opatření?
 - Znamená provedení útoku zvýšené riziko pro červeného?
 - Jaká dostupná protiopatření by mohla být uplatněna útočníkem?

OPATŘENÍ K OCHRANĚ VOJSK (PŘEDSUNUTÁ OPERAČNÍ ZÁKLADNA)

Úvod

Při založení nové nebo vstupem na již existující FOB by se měl velitel zaměřit na stanovení nebo přehodnocení opatření ochrany vojsk v bezpečnostním perimetru základny. Jakmile jsou tato opatření postačující, pozornost by měla být zaměřena na vnitřní bezpečnostní procedury. Vnitřní bezpečnost spočívá na těch opatřeních, která jsou použita k bezpečnosti jednotek nebo prostředků umístěných ve vnitřním prostoru základny. Bez ohledu na to, jaký druh opatření je zaveden, centrum ochrany vojsk základny by mělo používat již zpracované a praxí osvojené procedury vnitřní bezpečnosti a řídit po všech stránkách ochranu vojsk při plnění mise.

Jednotné velení. Velitel FOB je zodpovědný za ochranu vojsk a řízení bezpečnosti. Velitel by měl použít všechny dostupné prostředky uvnitř bezpečnostního prostoru, aby zabezpečil požadovanou úroveň bezpečnosti. V souladu s tím může velitel FOB dočasně operačně řídit (OPCON) nebo takticky řídit (TACON) všechny jednotky umístěné a přechodně pobývající na základně. Velitelé všech jednotek a úrovní předaných veliteli základny k operačnímu nebo taktickému řízení odpovídají za splnění všech opatření k ochraně vojsk, za bezpečnost a za dodržování obranných procedur na základně. Jednotné velení je nezbytné pro zajištění ochrany vojsk na FOB. Jednotné velení je jediným možným způsobem jak sladit a koordinovat činnost různých jednotek od různých velitelství s rozdílnými úkoly, které jsou na základně přítomny. Služebně vyšší, v tomto případě velitel základny, bude uplatňovat svou autoritu k dosažení toho, aby různé jednotky splnily úkol. Nařízení k součinnostním vazbám na základně by mělo být vydáno včas, ideálně ještě před příchodem jednotek na základnu. Kromě toho by měl velitel základny určit prostory odpovědnosti nejen pro jednotky umístěné na základně, ale také pro jednotky v okolním prostoru, který přímo ovlivňuje bezpečnost základny.

Součinnost a spolupráce. Rozhodující pro úspěch ochrany vojsk základny je požadavek na součinnost a spolupráci mezi jednotkami, plnícími úkoly k podpoře základny. Tyto jednotky musí založit své vztahy na důvěře, jistotě a vzájemné podpoře. Operační důstojník, důstojník nebo skupina řízení ochrany vojsk základny by měli sehrávat rozhodující úlohu pro dosažení potřebné součinnosti a spolupráce.

Skupina řízení ochrany vojsk. Ke zpracování efektivního plánu ochrany vojsk by měl být uplatňován týmový přístup. Aby skupina mohla působit a dobře fungovat, všichni příslušníci by měli znát záměr, úkoly a schopnosti všech jednotek a prvků na základně.

Operační důstojník FOB. Operační důstojník plní úkol hlavního štábního důstojníka, odpovědného za plánování, součinnost a řízení všech opatření, spojených s ochranou vojsk na základně. Operační důstojník stanovuje úkoly a spoléhá na to, že důstojník pro ochranu vojsk zabezpečí jejich splnění.

Důstojník pro ochranu vojsk FOB. Důstojník pro ochranu vojsk na základně plní funkci hlavního poradce velitele a operačního důstojníka pro všechny záležitosti ochrany vojsk. Základní odpovědnosti by měly zahrnovat:

- zajišťování součinnosti při sdílení a šíření zpravodajských a ostatních informací pro jednotky, zabezpečující ochranu vojsk;
- poskytování informací pro velení a řízení a celkovou součinnost pro procesy, spojené s ochranou vojsk;
- stanovování priorit prací, spojených s ochranou vojsk;
- koordinace úsilí skupiny řízení ochrany vojsk při tvorbě, stanovování a zavádění procedur ochrany vojsk a při protiteroristických a fyzických opatřeních.

Skupina řízení ochrany vojsk na základně. Už v průběhu rozmisťování základny by měla být vytvořena a aktivována skupina řízení ochrany vojsk. Úkolem skupiny řízení ochrany vojsk je zpracování plánu ochrany vojsk, sdílení a šíření zpravodajských a dalších informací a poskytování pomoci centru řízení ochrany základny při koordinaci činností, spojených s ochranou vojsk. Do skupiny by měli být začleněni zástupci od:

- vlastních jednotek;
- zpravodajství a kontrarozvědky;
- zdravotní služby;
- pohotovostních jednotek;
- ženijních jednotek;
- vojenské policie;
- jednotky OPZHN;
- logistiky;
- EOD;
- KIS;
- CIMIC;
- správy zdrojů (např. elektřiny);
- právní služby;
- sousední jednotky;
- hostitelské země (pokud je to vhodné).

Centrum řízení ochrany základny

Centrum řízení ochrany základny (Base Defence Operations Cell – BDOC) je výkonným prvkem k velení a řízení obranných činností a vedení přehledu o činnosti a situaci na základně. Na základě dostupných informací velitel BDOC nebo náčelník sekce S3 včas přijímá důležitá rozhodnutí, která v konečném důsledku ovlivňují život posádky základny nebo místního obyvatelstva.

Lze konstatovat, že až po zřízení a zahájení činnosti BDOC velitelem a náčelníkem S3 se FOB v podstatě stává silným obranným místem v hloubce stanoveného prostoru odpovědnosti. Ochrana základny začíná na vzdálenost maximálního dosahu prostředků pozorování a nepřímého působení na nepřítele a pokračuje po celou dobu jeho přibližování tím, jak vojáci postupně reagují na ohrožení v rámci perimetru základny nebo z určených postavení. BDOC musí zvažovat všechny možnosti ochrany základny, aby mohlo připravit a procvičovat SOP; vytvořit podmínky pro ochranu vojsk (FPCONS); sjednotit opatření a bojové drily prováděné klíčovými veliteli, jednotkami a všemi obyvateli základny.

Pro větší základny jsou vyčleněny a přiděleny BDOC bezpečnostní síly k zajištění základní bezpečnosti, která bude zvýšena začleněním všech jednotek základny do systému její ochrany. Bezpečnostní síly (jednotky) jsou úkolovány k zajištění bezpečnosti včetně obsazení strážních věží, stanoviště vstupní kontroly (ECP), k ochraně důležitého majetku a k zajištění doprovodu na základně. To bude často vyžadovat koordinaci mezi veliteli vlastních jednotek, pokud jde o vztah jednotka-úkol – vyřízení a priority bojového úkolu.

Do BDOC jsou začleněni zástupci od následujících jednotek a složek:

- bojových;
- zpravodajských a kontrarozvědných;
- KIS;
- provádějících operace v prostoru(ech) odpovědnosti, kde je základna umístěna;
- palebné podpory;
- leteckých.

Jednotky poskytující služby, mezinárodní jednotky, jednotky hostitelské země a mezinárodní organizace, které ochrana vojsk a bezpečnosti pokrývá, by měly mít také svého zástupce v BDOC.

Spojení

Spolehlivá spojovací síť se zálohovaným spojením je považována za základní předpoklad, že BDOC bude mít přehled o situaci a že bude schopno přijímat příslušná opatření. Kdokoli ze základny musí být schopen spojit se s BDOC tak, aby nebyl způsoben chaos ve spojení. Standardní postupy hlášení a prostředky spojení musí zabezpečit včasné a přesné předávání hlášení. Spolehlivá komunikační síť podporuje následující aktivity ochrany vojsk:

- předávání hlášení;
- vyhlásování poplachů;
- vyžadování pomoci v případě nouze (zdravotní, palba atd.);
- vyžádání zásahu QRF, letecké podpory, odvetné palby;
- řízení protiúderu;
- koordinaci opatření při reakci na napadení a odstraňování jeho následků.

Komunikační systém musí umožnit volný přístup BDOC na operační centrum základny, na záložní a na taktické operační centrum (jsou-li vytvářeny), ke koaličním ozbrojeným silám (OS) a kozbrojeným silám hostitelského státu. Komunikační systém by navíc měl být schopen zabezpečit spojení v síti zpravodajství, palebné podpory a jednotek PVO.

Architektura komunikačního systému musí být bezpečná, odolná proti rušení, přizpůsobivá a spolehlivá.

Obr. 10 Jídelna

Na předsunuté operační základně (FOB) jsou používány tři základní druhy spojení:

- **rádiové spojení** je používáno pro rádiový směr a pro rádiovou síť s velkým množstvím účastníků. Je nejlepším prostředkem pro spojení v případě nouze (nehody, nebezpečí, ohrožení atd.):
 - radiostanice používaná uvnitř FOB nebo vybudovaném postavení musí být spolehlivá a bezpečná,

- malé přenosné radiostanice jsou vhodné pro běžnou komunikaci, ale jsou téměř vždy neutajované. Vojáci a velitelé nesmějí nikdy dovolit nepříteli, aby se zmocnil radiostanice a tím mu poskytl třeba jen nejmenší výhodu, pokud jde o bezpečnost provozu,
- čtyři nejdůležitější opatření KIS jsou:
 - ▶ výcvik operátorů (radistů),
 - ▶ údržba prostředků a dobíjení baterií,
 - ▶ respektování vlivu atmosférického rušení (poruchy),
 - ▶ technika rušení v rámci opatření proti IED (koexistence v elektromagnetickém pásmu);
- **linkové (telefonní) spojení** představuje bezpečný a odolný hlasový a datový přenos, ale je náročné na budování, provoz a údržbu. Linkové (telefonní) spojení je nejvhodnější pro zabezpečení běžné komunikace;
- **počítačové sítě** lze využít k hromadnému šíření nových informací o ohrožení, obecné směrnice pro obranu základny, částí rozkazů a nařízení. Lze využít neutajovaný internet a utajované systémy, e-maily nebo webové stránky. Je důležité, aby důstojník, odpovědný za přenos informací na BDOC, zabezpečil pro všechny jednotky a organizace nezbytné prostředky pro přenos informací.

Další požadavky na spojení

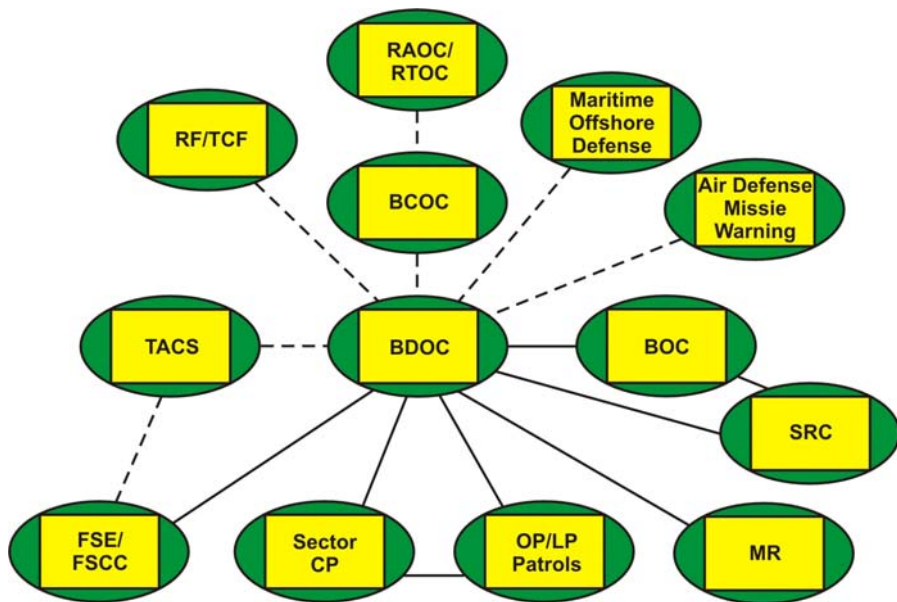
- výcvik v používání všech dostupných spojovacích systémů na nejnižších úrovních je považován za rozhodující. Může dojít k situaci, kdy voják na strážní věži bude jediný, kdo bude řídit činnost letectva, protože jenom on vidí objekt, na který bude letectvo působit;
- dvě nezávislé sítě jsou nejlepším opatřením, jak předejít vzájemnému rušení mezi pohotovostní spojovací sítí a administrativní spojovací sítí;
- dvě sítě nepostačují k zabezpečení spolehlivého systému podávání hlášení na velkých základnách, na nichž je 50 i více strážních věží, strážních stanovišť a bran;
- jenom BDOC má právo měnit a stanovovat frekvence spojovací sítě základny;
- pokud to situace umožňuje, veškeré administrativní řízení musí být realizováno s využitím telefonu nebo počítačové sítě;
- známá a význačná místa uvnitř základny jsou vybavena prostředky pro spojení s BDOC, využitelnými při řešení různých nouzových situací;
- vojáci jsou pozorovateli, ať již na strážní věži nebo při přesunech na základně, a proto musí být schopni podat okamžité a přesné hlášení. Hlášení je nutno podávat v zavedené formě (činnost, místo, příslušnost k jednotce, čas zjištění a výzbroj). Vojáci, kteří neplní úkoly na strážní věži, by měli podat hlášení nejbližšímu taktickému operačnímu centru jednotky, upravit ho do požadovaného formátu a zaslat na BDOC. Vojáci na strážních

věžích musí být schopni se rychle spojit s rádiovým operátorem nebo bojovou směnou na BDOC k předání zjištěných poznatků. Podle možností by na BDOC měla být fotografie zobrazující terén tak, jak je viděn z každé věže (v barevné digitální podobě) se stanovenými vzdálenostmi k orientačním bodům v metrech. Voják na věži podává hlášení v metrech a tím BDOC získává přesnou identifikaci místa a může do něj vyslat odpovídající prostředky k řešení situace.

Prvky, které by měly být začleněny do spojovací sítě

- BDOC;
- strážní věže a strážní hlídky;
- vnější a vnitřní pohyblivé hlídky;
- stanoviště řízení letového provozu;
- zbraňové a technologické systémy (antirakety, dělostřelectvo, minomety a balóny);
- QRF;
- jídelny (stravovací zařízení);
- relaxační zařízení (tělocvičny, vojenská kantýna, internetová kavárna atd.);
- stanoviště vstupní kontroly (ECP);
- zařízení pro umístění zadržovaných osob;
- umístění hlavních zdrojů energie;
- vojenská policie (velitelství vyšetřování kriminálních činů);
- kněz;
- požární oddíl;
- márnice;
- stanice PHM;
- sklad zbraní a munice (zásobování);
- pohotovostní ženijní prostředky;
- velitelství všech jednotek, které využívají základnu;
- velitelské stanoviště velitele FOB;
- vyčleněné pohotovostní a záchranné prostředky;
- protiletadlové palebné prostředky nebo radary.

POMYSLNÉ SCHÉMA SPOJENÍ PRO ŘÍZENÍ OBRANY ZÁKLADNY

— Na základně

- - - Mimo základnu

BCOC Operační středisko základny v prostoru odpovědnosti

BDOC Centrum řízení obrany základny

BOC Operační středisko základny

Sector CP Část velitelského stanoviště

FSCC Středisko koordinace palebné podpory

FSE Prvek palebné podpory

LP Naslouchací stanoviště

OP Pozorovací stanoviště

MR Pohyblivá (mobilní) záloha

RAOC Operační středisko týlových prostorů

RF/TCF Síly reakce/bojové jednotky

RTOC Taktické týlové operační středisko

SRC Středisko záchrany přeživších osob²

TACS Prvek systému řízení VzS na válčišti

Schéma 3 Struktura spojení pro řízení ochrany základny

Seznam kontrolních otázek ke zjištění stavu spojení a KIS

1. Kdy byl naposledy proveden nácvik situace po vzniku hromadných ztrát, zasazení sil okamžité reakce (QRF), případně jiný bojový výcvik?
2. Jsou zdroje napájení systémů KIS udržovány a pravidelně prověřovány?

² V NATO je používán název a zkratka Joint Personnel Recovery Center (JPRC) nebo Personnel Recovery Coordination Cell (PRCC)

3. Jsou periodicky prováděny zatěžovací zkoušky elektrických generátorů?
4. Jsou prostředky KIS schopny zajistit přenos povelů a nařízení ke všem klíčovým místům stejně rychle a včas?
5. Jsou zachovávána pravidla rádiového provozu?
6. Jsou všechny prostředky KIS pořádně udržovány a ošetřovány?
7. Jsou stanoveny nejméně dvě frekvence pro bezpečnostní síly?
8. Jsou všechny radiostanice spolehlivé a zabezpečují utajené spojení?

Opatření k ochraně základny

- odstranit ženině skrytá (nepřehledná) místa v blízkosti základny;
- vyčistit okolí základny k vytvoření podmínek pro vedení střelby;
- zajistit minimální 50metrový odstup jakýchkoli dalších zařízení nebo budov od bezpečnostního perimetru základny;
- objekty na základně neoznačovat, aby nepřítel nemohl identifikovat jejich určení;
- omezit počet přístupových cest na základnu na minimum;
- terén a příjezdové komunikace upravit tak, aby nebylo možné se ke vstupům přímo přiblížit;
- zajistit možnost venkovního osvětlení budov, v nichž jsou rozmístěny kritické síly a prostředky;
- zajistit bezpečný a trvalý přístup ke zdrojům elektrické energie, zásobám vody a pohonných hmot (PHM);
- zajistit nepřetržité pozorování přístupů k základně z výhodných stanovišť;
- poštovní schránky umístit na okraji bezpečnostního perimetru základny.
- zajistit záložní zdroj energie pro případ nouze.

Prioritní práce při budování FOB zahrnují především

- vybudování systému průzkumu, pozorování a střežení (včetně pozorovacích stanovišť) na přístupech k základně;
- vybudování strážních stanovišť pro zajištění bezpečnosti uvnitř základny;
- vybudování palebných stanovišť pro rozhodující zbraně (palebné prostředky, zbraňové systémy);
- vybudování stanovišť a rozmístění ostatních prostředků základny (velitelské stanoviště, minometry, vozidla);
- stanovení připravených přehradních paleb;

- zhotovení schémat (kartiček) se vzdálenostmi k orientačním bodům a náčrty palebných a pozorovacích sektorů, zejména pro činnost v noci;
- přípravu spěšně zaujímaných bojových postavení a čar;
- rozmístění a vybudování překážek, zátarasů včetně položení minových polí;
- rozmístění nástrah a prostředků včasné výstrahy (píšťalky, nástražné světlice apod.);
- vyznačení a zvýraznění orientačních bodů a vzdálenosti k nim pro usnadnění vedení a řízení přímé palby;
- vybudování prostorů pro odpočinek a zpracování plánu odpočinku;
- nacvičování činností v případě napadení prostoru základny;
- pružné a rychlé přizpůsobení postavení nebo opatření, je-li to nutné;
- zajištění zásob munice, potravin, vody a zdravotního materiálu.

Informační zdroje zpravodajské a operační sekce (S2)

- strážníci na věžích, strážních stanovištích a branách (vyhodnocení prováděná velitelem stráží);
- vojáci, pohybující se v okolí základny;
- stanoviště vstupní kontroly (ECP) v oblasti evidence a zpracovávání vstupních záznamů denních pracovníků a smluvních pracovníků (kontraktorů), pátrání po osobách a záznamech podezřelého dění před branou;
- informace, získané od lidských zdrojů (HUMINT) a zpravodajské hlášení od dalších zdrojů, které k tomu mají své prostředky (nadržené velitelství, místní poradci a další vládní instituce);
- okamžité vytěžení hlídek s využitím rádiového spojení mimo základnu. Pokud takové organické jednotky BDOC nemá, může S2 hlídku stručně instruovat před nasazením a po návratu z něj formou hlášení a vyhodnocení získat potřebné informace. Je také vhodné pro S2, aby její příslušníci sami příležitostně vyrazili jako hlídka a tím získali detailnější poznatky o terénu v okolí základny pro jeho další vyhodnocení;
- letecké jednotky, provádějící rutinní nebo pravidelné lety v okolí základny;
- analýzy modelů imitovaných útoků;
- dostupné technické prostředky průzkumu, např. bezpilotní letouny.

Posuzování hrozeb podle různých hledisek

- nepřímá střelba (rakety, dělostřelectvo, minomety);
- přímá střelba (pěchotní zbraně, odstřelovači, RPG);

- vozidlo vezoucí improvizovanou výbušnou nástrahu (VBIED) a improvizované nástrahy (IED) na silnicích v okolí bezpečnostního perimetru;
- vyvědačství formou pronikání na základnu (denní dělníci, kontraktátoři, obchodníci);
- odposlechy neutajovaných komunikačních systémů; útoky na počítačovou síť;
- zničení důležitých prvků infrastruktury vně i uvnitř základny; sebevražední pumoví útočníci u vstupních bran;
- pozorování např. z místa poblíž autobusové zastávky, místní prodavači u vjezdu na základnu nebo při vykládání zboží atd.

Bezpečnostní perimetr

Bezpečnostní perimetr tvoří první linii ochrany základny. Cílem jeho zřízení je zabezpečit základní ochranu posádky a materiálu základny. Představuje prostor, rozprostírající se do hloubky od oplocení základny tak, aby bylo dosaženo co největší vzdálenosti vzhledem k přímému ohrožení základny palbou nepřítele. V některých případech má BDOC k dispozici organické jednotky k provádění hlídkování v bezprostředním operačním prostoru v okolí základny (tři až pět kilometrů). Jestliže takové jednotky BDOC nemá, musí tuto činnost koordinovat s jednotkou, odpovědnou za bezpečnost daného prostoru. To je jen jeden ze způsobů, jak může BDOC zabezpečit přijetí včasných protipatření, je-li zjištěno ohrožení za nebo na hranici bezpečnostního perimetru.

Hlavními hledisky při stanovování perimetru ochrany vojsk a při realizaci jednotlivých možných opatření jsou zejména:

- prostor vně ochranné zdi:
 - okamžité vyslání hlídek vně základny, zaměřené na zabezpečení průchodnosti cest a připravenost bránit nepřítele pozorovat stanoviště vstupní kontroly na základnu,
 - převzetí a vyhodnocení hlášení jednotky, plnící bojové úkoly v prostoru operace (mimo základnu), zpravodajským důstojníkem operačního centra základny v rámci sběru důležitých zpravodajských informací,

Obr. 11 Perimetr základny

Obr. 12 Perimetr základny

- použití radiolokátoru Q 36/37 k přesnému určení místa, odkud je vedena nepřímá palba, aby jednotky v prostoru operace mohly být o něm

informováni a aby v něm zasáhly. Je-li známo přesné místo opakující se nepřímé palby v prostoru, zvažuje se použití týmu odstřelovačů pro zničení nepřítelů, použití bezpilotního průzkumného prostředku nebo další opatření, které znemožní vstup do daného prostoru,

- využití týmu pro vojensko-civilní spolupráci (CIMIC) a psychologické operace (PSYOPS) k nepřetržitému vyhodnocování pozitivních i negativních vlivů základny na místní obyvatelstvo,
 - navázání kontaktu velitelem nebo náčelníkem operačního centra (S3) ochrany základny s vůdci místního obyvatelstva a úsilí o pochopení demografických aspektů v prostoru operace. Bezpečnost základny je nedílnou součástí bezpečnosti místních osad a měst,
 - je-li to možné, spojuje se získávání informací HUMINT s úkoly CIMIC a PSYOPS, prováděnými v nejbližším okolí základny,
 - opatření k zajištění ochrany FOB jsou procvičována i s využitím prvků vzdušných sil, zapojených do systému její ochrany,
 - všechna opatření musí být posuzována i z hlediska možné činnosti nepřítelů – je nutno zvažovat, v kterých prostorech musí být stráž schopna zneškodnit nepřítel při útoku proti základně nebo jejím částem, a k tomu je vhodné vyhodnotit a předem připravit prvky pro vedení střelby z jednotlivých pozorovacích a palebných stanovišť,
 - nepravidelně prováděné změny počtu i umístění překážek a zátarasů v okolí stanovišť vstupní kontroly (Entry Control Point, dále jen ECP) a neustálé vyhodnocování možných slabých míst uvnitř bezpečnostního perimetru základny k oklamání a udržení nepřítelů v nejistotě;
- prostor v místě ochranné zdi:
 - vybudovat neprůhledné oplocení tak, aby bylo znemožněno pozorování činnosti uvnitř základny zvenčí,
 - zvýšit obranu proti improvizovaným výbušným zařízením, umístěným na vozidlech (VDIED), vybudováním vnějšího příkopu nebo oplocení podél obvodu základny. Jestliže prostor neumožňuje jejich vybudování vně oplocení, zřídí se podél vnitřní zdi k znemožnění úspěšného použití VBIED,

Obr. 13 Příklad HESCO valu

Obr. 14 Oplocení

Obr. 15 Oplocení

- na každé pozorovací (strážní) věži musí být tabule s pravidly použití síly (ROE)³, obecným rozkazem, specifickým rozkazem pro stanoviště, plánem spojení a dalšími klíčovými informacemi (standardními postupy), nezbytnými k plnění úkolu na strážní věži,
- zabezpečit každou strážní věž (palebné či pozorovací stanoviště) blokovacím zajištěním proti palbě a pozorování, které dostatečně pokryje hluchý prostor,
- velitel odpovědný za stráž musí s jejími příslušníky provádět pravidelný zdokonalovací výcvik, zahrnující uplatňování pravidel použití síly (ROE), obsluhu zbraní družstva, rádiových stanic a jednotlivých standardních operačních postupů (drílů);

³ V AAP-15 termín pro zkratku ROE neodpovídá přesně významu pro tuto publikaci. V případě vymezení pravidel činnosti strážných na věži jde ve skutečnosti o pravidla použití letální a neletální síly proti případnému narušiteli. V této souvislosti jsou pro jednotlivá stanoviště určena také pravidla stupňovaného použití síly, tzv. eskalace síly „Escalation of Force – EOF“

- uvnitř ochranné zdi:
 - rozmístění stráží u klíčových zařízení a infrastruktury základny jako preventivního opatření proti pozorování nepřítelem a hrozbě zničení životně důležitých zařízení základny,

Obr. 16 Strážní věž

- centrum řízení ochrany základny (BDOC) musí vytvořit svůj vlastní nepravidelný systém hlídkování, demonstrující bezpečnostní opatření před místními dopravci a jinými osobami z řad místního obyvatelstva, vstupujícími dovnitř základny. Je nutno také řešit zajištění doprovodů pro pracovníky z řad místního obyvatelstva, zaměstnané na základně, jako další bezpečnostní opatření, podobně jako kontroly stavu a neporušenosti obvodového oplocení apod.,
- na stálých základnách musí být pravidelně procvičovány činnosti a opatření podle plánu ochrany základny (vojsk) a bojové drily proti útokům,
- velitelé všech stupňů musí být nesmiřitelní při prosazování opatření k ochraně základny a v ní rozmístěných vojsk tak, aby byla trvale zajištěna ochrana všech jejich vojáků a aby se předešlo pocitu neoprávněné sebejistoty a sebeuspokojení,
- síly rychlé reakce se rozmisťují poblíž cesty, vedoucí podél vnitřní zdi nebo oplocení tak, aby mohly být v případě vzniku krizové situace zasazeny v souladu s plánem a aby byly schopné pohotově reagovat od věže ke věži (v jednotlivých úsecích opevnění základny),

- nahromadění osob nebo materiálu na jednom místě zvyšuje rozsah potenciálních ztrát při případném útoku nepřítele. V platnosti proto stále zůstává pravidlo rozptýlení. BDOC musí sladovat svou činnost s velitelstvími jednotek, které využívají jednotlivé cesty na základně, s cílem sladit činnosti a snížit provoz na těchto komunikacích;
- vzdušný prostor nad ochrannou zdí:
- jsou-li vzdušné síly součástí organizační struktury základny, je BDOC ve spojení s operačním centrem taktického letectva a touto cestou jsou piloti uvědomováni o ohrožení základny a o nutnosti zvýšení pozornosti při vzletu nebo přistání na jejím území.

Prvky, které jsou začleněny do bezpečnostního perimetru (systému) základny

- varovné tabule vymezující bezpečnostní odstup od hranic základny;
- terénní překážky (přírodní i umělé);
- kontrola vjezdu (přístupů k základně);
- stanoviště vstupní kontroly (ECP);
- bezpečnostní osvětlení;
- vybudované bojové pozice (věže, pozorovací stanoviště);
- nástražní a sledovací systémy;
- hotovostní jednotky (síly okamžité reakce), zajišťující bezpečnost.

Dostatečný odstup

Nejlepší způsob, jak snížit rizika a účinky útoku nepřítele, obzvláště jedná-li se o VBIED a nepřímou palbu, je udržet je co nejdál od základny a jejích obydlených objektů, jak je to jen možné. V zásadě, maximální dostatečný odstup by měl být brán v úvahu již při rozhodování o tom, kde základnu umístit (při plánování základny). Pokud situace neumožňuje zajistit dostatečný odstup, dalším řešením je zajistit dostatečnou ochranu pro jednotlivce a ubytovací zařízení. Dostatečný odstup musí být propojen s vhodnými bezpečnostními procedurami.

Terénní překážky (přírodní i umělé)

Překážky jsou nedílnou součástí bezpečnostního systému a slouží k usnadnění kontroly chodců a vozidel na příjezdu i výjezdu (vstupu do základny). Terénní překážky jsou využívány na obvodu základny a plní několik funkcí:

- ohraničují obvod základny nebo opevněného prostoru;
- vytvářejí psychologický zastrašující prostředek pro útočníky a jednotlivce při pokusu o nezákonný vstup na základnu;
- napomáhají při optimalizaci použití bezpečnostních sil;

- zvyšují možnosti vypátrání a dopadení nepřítele bezpečnostními silami;
- průchod osob a vozidel vybudovaným stanovištěm vstupní kontroly (ECP) v postatě umožňuje vytvořit systém identifikace a kontroly osob a vozidel.

Hlavní typy terénní překážky

- přírodní, přirozené – hory, močály, tlustá vegetace, lesy, řeky, zátoky, útesy atd.;
- umělé – ploty, zdi, valy, brány, překážky vytvořené s využitím vozidel atd.

Nejvhodnější způsoby použití terénních překážek

- překážky by měly být umístěny tak, aby plně využily výhody terénu a dalších staveb, jako jsou mosty, železniční trať atd.;
- ve vysoce ohroženém prostoru jsou kombinované překážky efektivnější než jednotlivá překážka;
- jsou-li použity kombinované překážky, musí poskytovat stejný stupeň ochrany po celém obvodu základny;
- kombinované nebo složené překážky by měly být odděleny od sebe minimálně 10 m tak, aby je bylo možno kontrolovat;
- jestliže část nebo celá oblast přírodních a umělých překážek poskytuje menší bezpečnost, než je požadovaná úroveň, měly by být instalovány další doplňkové prostředky, které budou zajišťovat zabránění nepovoleného vstupu;
- bezpečnostní síly by měly být rozmístěny tak, aby mohly pozorovat všechny překážky, případně by měly být doplněny dalšími prostředky pozorování;
- volný prostor bez možnosti skrýt se by měl být udržován na obou stranách terénních překážek i mezi nimi;
- překážky by měly být umístěny v dostatečné vzdálenosti od dalších staveb (telefonní sloupy, stožáry nebo přiléhající stavby, stromy atd.), které by mohly být využity při překonávání překážky;
- překážky by neměly být umístěny v místech, kde mohou v jejich blízkosti parkovat vozidla, protože tím by byla útočníkům poskytnuta plošina, z níž by mohli zahájit útok;
- mělo by být zvažováno použití doplňků, znesnadňujících překonání překážky, což může být např. roztahovací ostnatý nebo žiletkový drát, příp. jiné zařízení bránící nepříteli překonat překážku;
- překážky mohou být také vhodným místem, na něž lze montovat pozorovací a detekční systémy;

Obr. 17 Příklad použití ostnatého drátu

Obr. 18 Systém drátěných překážek

- současně by mělo být zváženo využití zdí, valů, plotů nebo pevných překážek, které omezují přístup a zároveň jsou dostatečně pevné proti proražení rychle jedoucím vozidlem. K budování překážek lze využít zejména:
 - betonové překážky (Jersey, Texasy, Aljaška, Bitberg),

- betonem nebo pískem naplněné barely od oleje a PHM,
- betonové sloupky nebo jehlany,
- železné nebo železobetonové sloupky,
- pískem nebo vodou naplněné přenosné plastové překážky,
- zeminou vyplněné překážky (obránný val, štěrk a dlaždice) atd.;
- při použití pevných železobetonových překážek by mělo být bráno v úvahu nebezpečí odlétávání úlomků a střepin; naopak zeminou pokryté betonové překážky pomáhají zmírnit tvorbu úlomků a střepů;
- v nouzi mohou být použita jako překážky i vozidla všech velikostí a typů:
 - zaparkovaná vozidla, těsně vedle sebe (nárazník na nárazník), vytvářejí účinnou překážku pro osoby,
 - velká vozidla s nástavbou nebo obrněná vozidla (včetně zničených a zadržovaných vozidel nepřítele) mohou být velmi efektivně použita jako doplňkové překážky za branou základny nebo k vytvoření serpentinového retardéru na stanovišti vstupní kontroly (ECP);
- překážky umístěné ve vyčištěných zónách musí být navrženy tak, aby neposkytly teroristům úkryt nebo ochranu;
- prostor překážek by měl být nepřetržitě pozorován a střežen;
- rozmístění překážek by mělo zajišťovat co největší (dostatečný) odstup od obvodu základny; tzn. co nejdále od vlastních důležitých prostředků, aby byly zmírněny účinky případných výbuchů;
- překážky by měly být plně sladěny se systémem zátarasů poblíž základny, které by měly být schopny zastavit vozidla;
- překážky, senzory, jiná ochranná opatření a přehradní palby by se měly navzájem podporovat. V případě, kdy jednotlivá překážka není schopna zastavit vozidlo, kombinace překážek již zpravidla umožňuje toto zastavení zaručit;
- překážky mohou ztratit svou roli záměrným poškozením (vystřížením díry v plotu atd.) nebo zásahem přírody (eroze, způsobená větrem a deštěm); proto by měly být překážky kontrolovány a udržovány přinejmenším jedenkrát týdně;
- překážky na obvodu základny mohou napomoci při maskování základny před přímým pozorováním a průzkumem.

Perimetr (obvod) překážek může být vybudován využitím širokého spektra materiálů všech tvarů a typů, zahrnujících ploty, zdi, příkopy, svahy, barikády a překážky z vozidel (aktivní a pasivní).

Překážky proti osobám jsou využívány k tomu, aby odradily pěší osoby od nepovoleného vstupu na základnu. Chrání před vniknutím těch osob, které by se

mohly pokoušet o umístění trhaviny, manipulaci se zásobami a vybavením základny nebo provést útok na posádku základny a důležité prostředky, pokud by se dostaly dovnitř základny. Typickou překážkou je drátové oplocení s ostnatým drátem, trojitým položením vinoucího se drátu, drátěné překážky, betonové zdi a další drátěné ploty. Ve většině případů lze tyto překážky překonat šplháním, přeskočením nebo prostřiháním. Proto musí být pod nepřetržitým pozorováním.

Překážky proti vozidlům jsou zřizovány k tomu, aby nepovolená vozidla byla zastavena na obvodu základny. Také jsou rozhodující pro zajištění dostatečného odstupu od chráněných objektů. Při umístění překážek proti vozidlům by měl být brán hlavní zřetel na směry, ze kterých by se vozidlo mohlo vysokou rychlostí dostat k obvodu základny. Při výběru typu překážky musí být brány v úvahu i možné sekundární účinky úlomků a střepin, způsobených výbuchy, a s tím spojená bezpečnostní vzdálenost od betonových překážek a zdí. Překážky proti vozidlům zahrnují zejména:

- betonové překážky (Jersey, Texasy, Aljaška, Bitberg);
- betonové bloky;
- řetězové ploty;
- zábradlí z kolejnic (železné);
- železobetonové zdi;
- násypy a příkopy;
- sloupy;
- propojené ocelové ježky;
- účelové překážky;
- zeminou vyplněné překážky (obránný val, šterk a dlaždice) atd.

Prolomení takovýchto překážek je možné, ale vyžaduje odpovídající čas a prostředky – např. použitím trhaviny k proražení zdi nebo „Persey překážky“, proražením násypů nebo zasypáním příkopů s využitím buldozerů nebo hadic s vysokým tlakem vody, oddělením drátů v plotě hořákem nebo výbušninou, odsunutím betonové překážky vysokozdvižným vozíkem s vidlicí apod. Vzhledem k tomu, že i takové překážky mohou být překonány, musí být pod nepřetržitým pozorováním a musí být zdvojeny dalšími překážkami.

Plánování a výběr překážky

- konstrukční faktory:
 - Jaká jsou ohrožení s použitím výbušnin?
 - Jaká může být váha ohrožujícího vozidla?
 - Jaká je (dostatečná) vzdálenost mezi plánovanou překážkou a jí chráněnými objekty?

- Jakou lze očekávat rychlost ohrožujícího vozidla?
- Lze rychlost vozidla omezit (snížit)?
- Jsou identifikována všechna místa možného vniknutí do obvodu základny?
- Byl minimalizován počet vstupních míst pro vozidla rozmístěním překážek?
- Jaká překážka je nejvíce schopná absorbovat kinetický náraz vozidla?
- Kolik překážek je nutno umístit na každém vjezdu, aby bylo dosaženo požadovaného účinku?
- Budou překážky podléhat špatným klimatickým podmínkám?
- Budou překážky zasahovat do stanovených (již vyčištěných) zón?
- Může dojít k selhání překážky (např. k jejímu neotevření nebo neuzavření) v případě výpadku elektrické energie?
- Jedná se o dočasnou nebo stálou základnu?
- faktory ovlivňující výběr typu překážky:
 - Je nutné, aby překážky působily esteticky?
 - Jsou zvažované bezpečnostní obavy přiměřené?
 - Bude vhodné umístit na překážku osvětlení?
 - Má vybraná překážka proveden test odolnosti nebo bylo její použití schváleno?
 - Je vybraná překážka konstruována tak, aby vzdorovala korozi nebo dalším vlivům životního prostředí?
 - Je zvolená varianta použitých překážek ekonomicky nejvýhodnější?
 - Budou překážky nepřetržitě pozorovány a sledovány?
 - Poskytují vybrané kombinované překážky stupňovaný účinek a dostatečnou ochranu?

Vhodné systémy překážek

Běžné stavební články, např. velké betonové roury, ocelové trubky, a velká stavební vozidla (výklopná nákladní auta a prostředky pro zemní práci) mohou být použity do systémů překážek z důvodu své velikosti a váhy. Jsou-li použity, měly by být stabilizovány a ukotveny tak, aby nemohlo dojít k jejich posunu nárazem ohrožujícího vozidla.

Příklady vhodných překážek:

- profily velkého průměru (cca 1 m), vyrobené z vlnitého materiálu, kovové roury nebo železobetonové roury, které mohou být umístěny vedle sebe na výšku a naplněny pískem nebo zeminou;
- železné trubky mohou být nakupeny a svařeny do tvaru pyramidy;
- stavební nebo vojenská vozidla mohou být spojena kabelem nebo řetězem. Pro zvýšení účinnosti může být kabel nebo řetěz připevněn k jiné přiléhající překážce, např. k betonové překážce;
- zničená nebo zadržaná vozidla nepříteli;
- velké těžké pneumatiky (2 až 2,5 m v průměru), z poloviny zapuštěné do země a napěchované pískem, štěrkem nebo zalité betonem. Byly testovány proti vozidlu o váze 1 523 kilogramů a rychlosti 82 kilometrů za hodinu, přičemž vozidlo proniklo zábranou pouze do hloubky 0,3 m. Pneumatiky o průměru 2,5 m byly vrstveny do hloubky 10 m a každá vážila 909 kg.

Stanoviště vstupní kontroly

V průběhu operace „Irácká svoboda“ byla stanoviště vstupní kontroly (ECP) napadána s použitím VBIED. Útoky s použitím VBIED byly také spojovány s pokusy proniknout na základnu a provést další útoky uvnitř základny. Útoky jsou prováděny také s využitím sebevražedných útočníků oblečených do vest s IED. Důkladně promyšlené a uspořádané ECP může zabránit těmto útokům při zachování jejich potřebné funkčnosti.

Při posuzování obecné koncepce výstavby ECP musí být brána v úvahu specifika každé základny. Úkolem ECP je zabránit nepovolanému vstupu osob a vozidel a zabezpečit plynulost provozu dopravy.

Typy ohrožení. Současné dělení typů ohrožení v Iráku a v Afghánistánu je založeno na posouzení stupně ohrožení a použité taktiky nepřítel:

- **VBIED:** Tato taktika umožňuje nepříteli zničit ECP nebo je prolomit tak, že další jednotka pronikne na základnu a zaútočí na cíl uvnitř základny;
- **sebevražedný bombový útok:** Jednotlivé útoky na směnu ECP nebo pokusy o proniknutí přes ECP s cílem provést další útok na cíl uvnitř základny.

Funkční zóny ECP

ECP na základnu by mělo být členěno do čtyř funkčních zón, přičemž každá má svou specifickou funkci a činnost:

- **zóna přiblížení** tvoří rozhraní mezi místní silniční sítí a základnou a měla by zahrnout konstrukční elementy (prvky překážek), které umožňují plnit následující funkce:
 - snižují rychlost,

- třídí vozidla podle typů,
- umožňují ověření povolení vstupu,
- umožňují dodržovat dostatečný odstup,
- umožňují prvotní varování před ohrožením osobami a vozidly včetně pokusů o proniknutí mimo vyznačené trasy;

Obr. 19 Příjezdová komunikace k základně

Obr. 20 Zpomalovací prvek s kontrolním stanovištěm u vjezdu na základnu

Obr. 21 Zóna přiblížení vozidel

- **vstupní kontrolní zóna** je hlavní částí ECP, zahrnující stanoviště strážní služby, prostor k prohlídce vozidel a osob a dopravní vybavení, používané bezpečnostními silami. Měla by být vybavena prostředky, zabezpečujícími následující funkce:
 - ověřování osob,

- namátkovou nebo 100% kontrolu osob a vozidel,
- kontrolu návštěv,
- pozorování zóny přiblížení,
- ovlivňování rychlosti vozidel při výjezdu a vjezdu na základnu;

Obr. 22 Vstupní zóna vozidel

- **zóna reakce** je tvořena hranicí od konce vstupní kontrolní zóny po konečnou bariéru nebo bránu základny. Tvoří současně hranici prostoru ECP a měla by být uspořádána tak, aby:
 - umožnila reagovat na ohrožení (poskytnout potřebný čas na reakci), tzn. umožnit aktivovat poslední bariéru nebo zavřít bránu, je-li to nutné,
 - bylo možné pozorovat celý prostor ECP,
 - současně vymezovala bezpečnostní perimetr základny;
- **bezpečnostní zóna** je tvořena aktivními i pasivními bariérami ve všech směrech, chránícími prostor ECP před výbuchy. Velikost bezpečnostní zóny bude dána vyhodnocenými ohroženími (předpokládaná velikost nebo váha trhaviny). Pokud nemůže být vytvořena dostatečně hluboká bezpečnostní zóna, umožňující zajistit přijatelnou úroveň poškození a zranění, musí být zhodnoceny další možnosti nebo přijato rozhodnutí o opatřeních proti dalším rizikům.

Obr. 23 Vstupní zóna vozidel

Obr. 24 Vstupní a kontrolní zóna pro pěší

Schéma 4 je příkladem funkčních zón a koncepcí prvků, které by měly být začleněny na ECP, umístěných v prostorech s vysokým stupněm ohrožení. Zobrazuje také různé typy materiálů (uvedené v legendě), které mohou být při výstavbě použity. Příklad může být považován za víceúčelové ECP, protože několik způsobů vstupní kontroly je sdruženo na jednom místě.

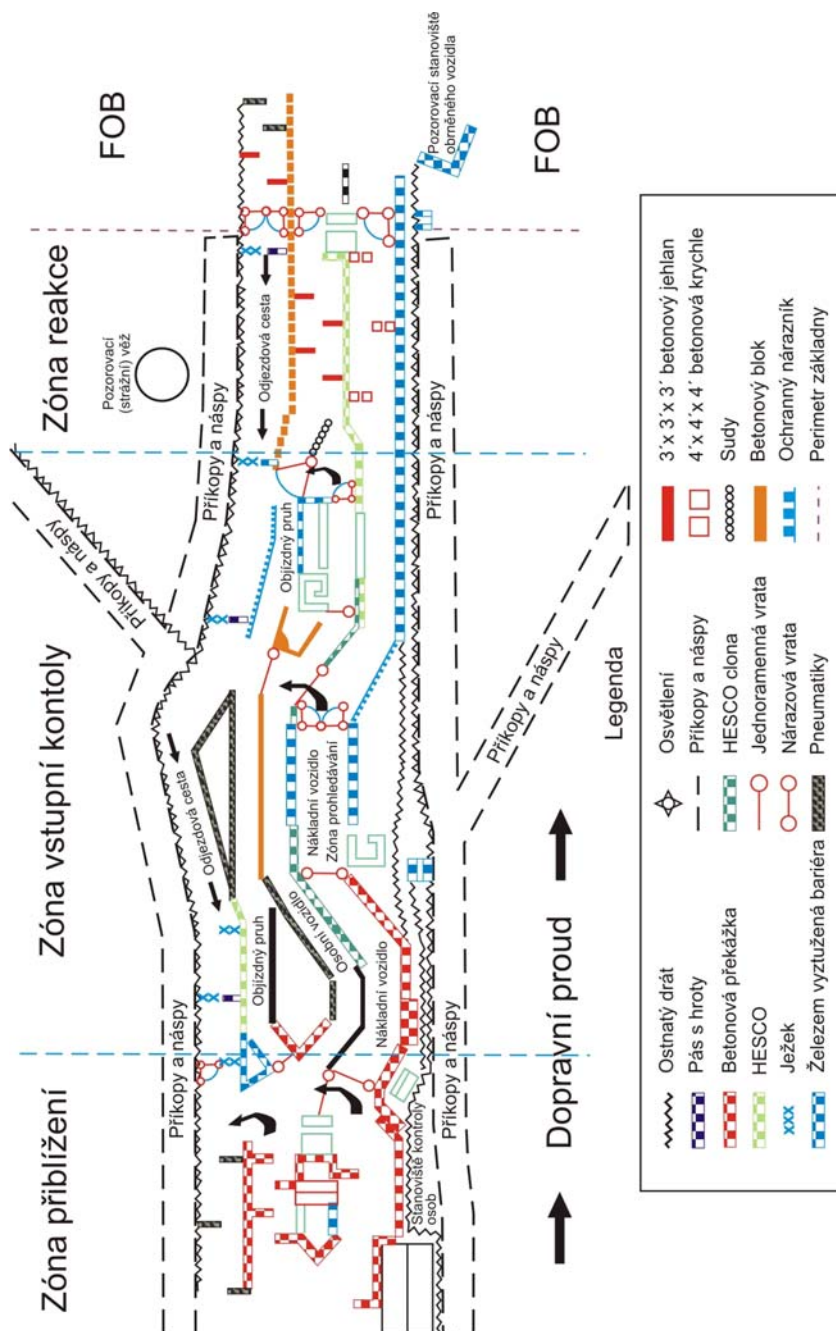

Schéma 4 Stanoviště vstupní kontroly

Návrh uspořádání ECP

Uspořádání ECP by nemělo omezovat posláni a činnost základny. Mělo by proto respektovat následující požadavky:

- **bezpečnost:** Základní prioritou stanoviště vstupní kontroly (ECP) je zajistit bezpečnostní obvod základny. ECP musí být konstrukčně uzpůsobeno tak, aby mělo bezpečnostní prvky, které zabrání nepovolanému vstupu osob a hrozbě nárazu vozidlem (VBIED). Proto musí být navrženo tak, aby:
 - usnadňovalo kontrolu vstupu,
 - zvyšovalo ochranu a efektivně zmiřovalo rizika důkladným kontrolním systémem,
 - vyhovovalo protiteroristickým opatřením,
 - fungovalo při dodržování všech požadavků pro ochranu vojsk (včetně 100 % prohlídek vozidel);
- **ochrana:** ECP musí vytvářet pracovní prostředí, které zajišťuje spolehlivost a pohodlí pro bezpečnostní jednotky. Zvláštní pozornost musí být věnována klimatickým podmínkám, umístění a nasměrování ECP;
- **kapacita:** ECP musí zabezpečit plynulost provozu vozidel a vyloučit neopodstatněné zpomalení, které by mohlo ovlivnit činnost základny při reakci proti útokům;
- **celkový dojem:** ECP musí být postaveno tak, aby vyvolalo dojem poskytování profesionální ochrany a bezpečí pro základnu.

Obecná konstrukční pravidla pro všechna ECP

Návrh ECP by měl předvídat zvýšený provoz vozidel a také by měl splnit požadavky na protiteroristické opatření a zajistit podmínky pro ochranu vojsk (FPCON). Hlavním účelem ECP musí být ochrana sil základny:

- **výběr místa** začíná rozsáhlým vyhodnocováním:
 - předpokládaných uživatelských požadavků,
 - počáteční frekvence dopravy, místa určení a již zavedených modelů ECP,
 - možností okolní silniční sítě ve vztahu k ECP včetně jeho kapacity zvládat další provoz,
 - možného budoucího rozšíření a přizpůsobení se zvýšeným požadavkům nebo úpravě bezpečnostních opatření,
 - parkovacích možností,
 - nárazníkových a průchodových prostorů mezi prvky ECP,
 - požadavku dostatečného bezpečnostního odstupu;

- **skutečný terén a využitelný prostor** může mít významný vliv na vhodnost potenciálního umístění ECP. Preferován je rovný terén s mírným vyvýšením až ke strážnímu domku (vrátnici), umožňujícím přehledné pozorování přijíždějících vozidel, které pomáhá směně na vstupní kontrole při vyhodnocování potenciálního ohrožení;
- **požadavky na prostorové uspořádání:** ECP musí umožnit přizpůsobit provoz v závislosti na typu ECP, provozu a základních bezpečnostních opatřeních. Plán ECP by měl brát v úvahu jeho předpokládanou funkci, využívání a realizovaný způsob vstupu. Zařízení ECP podle stanovení kategorie vstupu:
 - prvotní (nepřetržité otevření 24/7),
 - druhotné (pevně stanovené doby otevření a uzavření),
 - vstup pro pěší (doba je měněna dle situace);
- **způsoby vstupu** by měly být hlavním zvažovaným faktorem při plánování ECP. Preferovaným způsobem vstupu v prostoru s vysokým stupněm ohrožení je kontrola vstupu všech chodců a vozidel při příchodu na základnu. Velitelé, při zvažování jaký způsob kontroly stanovit, posuzují celou řadu faktorů včetně:
 - ohrožení,
 - poslání (úkol) základny,
 - činnost prováděná na základně,
 - velikost bezpečnostní jednotky a její schopnost zabezpečit kontrolu vstupu;
- **množství a velikost vozidel požadujících vstup**
 - nejméně jedno ECP by mělo být naplánováno tak, aby vyhovovalo jak nadměrným vojenským dopravním vozidlům, tak běžně používaným. Přizpůsobení ECP atypickým vozidlům vyžaduje úpravu šířky uličky, velikosti prostoru kontroly, úpravu rozestupů mezi překážkami a další potenciální objížďky,
 - tam, kde je to možné, by měla být plánována účelová brána pro nepředvídané opuštění základny vozidly a chodci v případě nouze;
- **požadované poloměry otáčení.** Vozovka by měla být navržena s požadovanými poloměry otáčení tak, aby umožňovala pohyb vozidlům, která byla odmítnuta nebo přesměrována jinam;
- **limitovaný počet funkcí.** Počet ECP by měl být minimální. Nicméně, velká základna by měla zvažovat omezení počtu funkcí, prováděných na každém ECP. Omezení některých funkcí snižuje potřebnou infrastrukturu a požadavky na počet příslušníků směny. Proto by, je-li to možné, měla být oddělena nákladní (komerční) doprava od osobní automobilní dopravy;

- efektivita rychlosti odbavení pro osobní vozidla se snižuje, jestliže stejnou silnici používají i nákladní vozidla (vzdálenosti mezi překážkami musí být větší a silnice rozšířena pro větší vozidla),
- prohledávací technika pro osobní a nákladní vozidla je značně odlišná,
- oddělení prohledávacích prostorů pomáhá vyhnout se zácpě a zvýšit efektivitu prohledávání při 100% kontrole;
- **oddělené (izolované) prohledávací prostory.** Je-li to možné, místo, na kterém jsou prohledávána vozidla, by mělo být odděleno od ostatních prostorů ECP, umístěno mimo silnici a měla by být možnost jej obejít. Prohledávací prostor by měl mít dostatek místa pro bezpečný pohyb vozidel;
- **stanovení vhodných míst pro vybudování ECP.** Mělo by být vybudováno tam, kde je chráněno před poškozením zástavbou, stromy a dalšími objekty. Nemělo by být umístěno v blízkosti zakázaných zón a zranitelných objektů nebo v blízkosti míst častého vzniku dopravní zácpy, obytných oblastí, škol a obchodních míst;
- **úplná kontrola nad vozidly** z pozice síly je nezbytná k zamezení nepovolenému vjezdu vozidla a měla by být zajištěna v celé zóně přiblížení až po zónu reakce nebo konečné překážky:
 - překážky by měly být rozmístěny okolo prohledávacího prostoru tak, aby při pokusu řidiče o proniknutí přes ně zřetelně demonstroval svůj nepřátelský záměr a snahu vyhnout se kontrole,
 - překážky nesmí zakrývat zorná pole nebo postřelované prostory z pozorovacích stanovišť nebo záložní bezpečnostní jednotky,
 - plné kontroly může být dosaženo kombinací pasivních (obvykle umístěných uprostřed vozovky v přímém směru) a aktivních (vyžadují činnost jednotkami nebo vybavením) prvků systému zátarasů. Výběr pasivních a aktivních překážek by měl být založen na jejich možnosti zastavit podezřelé vozidlo. Překážky by měly:
 - ▶ mít omezený profil, aby minimalizovaly možnost krytí a maskování pozic útočníků,
 - ▶ být součástí bezpečnostního obvodu ECP s překážkami, zajišťujícími zabránění zamezení vstupu na základnu,
 - ▶ být uspořádány tak, aby zajistily, že vozidlo, které vjede do zóny přiblížení, již ECP nemůže obejít,
 - ▶ doplňovat funkčnost (účinnost) dalších fyzických překážek a bezpečnostních procedur,
 - omezení může být doplněno využitím přírodních a vybudovaných překážek:
 - ▶ přírodní překážky mohou být tvořeny hustým porostem, svahy nebo vodními příkopy po obou stranách vozovky; svahy a příkopy by měly být dostatečně velké, aby zabránily vozidlům objet zátarasy,

- ▶ umělé překážky mohou zahrnovat ploty z ocelových lan a betonových zdí. Přitom by mělo být zvažováno potencionální nebezpečí zranění směny na stanovišti jejich úlomky a střepinami, případně poškození budov a zařízení v případě útoku;
- **vstupní kontrola osob (pěších).** Uspořádání ECP by mělo zajistit, aby chodník pro pěší byl oddělen od silnice pro vozidla už v zóně přiblížení. Při plánování chodníku by mělo být bráno v úvahu:
 - minimální šířka chodníku 1,2 m,
 - na chodníku by měly být menší překážky, aby směna na stanovišti měla vizuální kontakt s chodcem po celou dobu přibližování k ECP,
 - mezery mezi pasivními překážkami, obklopujícími ECP, by měly umožnit přístup chodci na ECP. Mezery v překážkách by neměly být širší než 1 metr,
 - je-li to možné, mělo by být zvažováno začlenění chodníku do systému vstupní kontroly. Kontrola by měla být zabezpečena například vrátky, dveřmi (turniketem);
- **elektronické vybavení.** Viz stať „bezpečnostní osvětlení“ této kapitoly.

Další doporučení, která je možné zvažovat při výstavbě ECP

- vstupní silnice na základnu by neměla vést přímo k vysoce rizikovým objektům a zařízením;
- parkovací plochy by měly být umístěny mimo vysoce rizikové objekty, aby se minimalizovaly účinky případného použití VBIEDs;
- důležité objekty by měly nést minimum znaků, podle kterých je lze identifikovat;
- vícenásobná ochrana;
- nelineární tvary;
- maximalizovaná ochrana pro směnu na ECP (víceúčelová strážnice);
- maximální dostatečný odstup;
- oddělení silničního a pěšího provozu a jejich směřování;
- možnost otočení vozidla v prostoru při odmítnutí vstupu;
- možnost snížení rychlosti vozidel pomocí různých retardérů a překážek;
- oddělení prohledávacího prostoru k zamezení nežádoucího pozorování zvenčí;
- pozorovací stanoviště (vybudované bojové pozice);
- vybudování odolné vstupní brány (konečné překážky k zamezení vstupu).

Konstrukce výjezdních míst základny

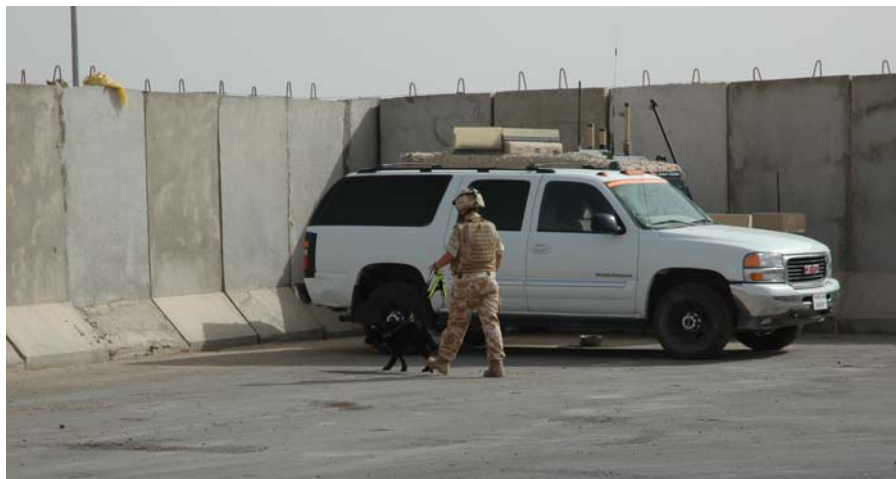
Přístupy ke všem výstupním kontrolním místům pro vozidla by měly být navrženy tak, aby je nebylo možno překonat ani rychle jedoucimi vozidly z venku.

- aktivní překážky by měly být použity k udržení spolehlivé kontroly nad výjezdovým pruhem a také aby neumožňovaly nepovolený vstup na základnu přes toto místo;
- aktivní překážka by měla doplňovat již dříve instalovaná omezující opatření, jakými jsou retardéry ke zpomalení dopravy na vstupu i výstupu.

Všechna vstupní i výstupní místa by měla být vybudována s ochranou proti útokům vozidly naloženými trhavinou. Pasivní překážky pro vozidla mohou být upraveny tak, aby útok nebylo možno provést. Další překážky mohou být instalovány za bránou k poskytnutí ochrany proti takovému útoku v hloubce.

Konstrukce prohledávacího prostoru

Parkovací plocha by měla být umístěna vně ECP a prohledávacího prostoru v dostatečné vzdálenosti od obydlených oblastí a měla by být pod nepřetržitým pozorováním bezpečnostních jednotek a také by měla být pravidelně prohledávána s využitím vojenských služebních psů.

Obr. 25 Kontrola parkoviště

Vyčkávací prostor by měl poskytnout dostatek prostoru pro seřazení vozidel, čekajících na kontrolu; podle možností by čekající osádky vozidel neměly mít možnost sledovat postupy prohledávání.

Obr. 26 Vyčkávací prostor

Prohledávací prostor by měl splňovat tyto požadavky:

- k zabezpečení efektivity činnosti bezpečnostního personálu a psů by měl být kryt před přímým sluncem;
- zábrany, vysoké betonové překážky nebo hliněné násypy, umístěné kolem něj, chrání bezpečnostní jednotky (personál) před úlomky a střepinami, pokud by při prohlídce vybuchlo vozidlo naložené travinou. Bariéry z hlíny poskytují lepší ochranu proti sekundárním zraněním od trosek a střepin;
- zábrany, maskovací sítě nebo další typy stínění by měly být užity k zamezení pozorování prohledávacího prostoru z míst vně základny;
- skrytý prohledávací prostor před řidiči a spolujezdcí;
- mít řidiče a spolujezdce pod neustálým pozorováním ozbrojenou hlídkou, která není zapojena do prohledávání.

Obr. 27 Prohledávací prostor

Odpočinkový prostor pro vojenské služební psy. Psi, kteří nejsou aktivně zapojeni do prohledávání, by měli být drženi v klimatizovaném stanu nebo místnosti, aby byla prodloužena jejich schopnost pátrání. Mezi další opatření k dosažení potřebné výdrže psů patří používání chladicích obojků, ventilátorů, větráků a bot pro psa.

Prohledávací rampy nebo jámy představují nejefektivnější způsob vizuální kontroly podvozku vozidla; nicméně, použití automatizovaného systému prohlídky vozidla je kvůli bezpečnosti personálu doporučováno spíše než použití zrcadla nebo prohledávací jámy.

Další prvky prohledávacího prostoru, které je nutno brát v úvahu:

- zrcadla by měla být používána pro zjištění špatně nebo narychlo ukryté výbušniny umístěné blízko vnějšího okraje vozidla. Pouhý akt prohledávání podvozku vozidla může mít psychologický zastrašující účinek na teroristy;
- pokud prohledávací jáma není k dispozici, k prohlídce podvozku by mělo být použito lehátko na kolečkách;
- prohledávací jámy by měly být dobře osvětleny, aby umožnily pátrači vidět všechny části vozidla. Bezpečnostní personál by měl mít k dispozici přenosné světlo nebo baterku;
- uzavřený televizní okruh může zaznamenat pozorování vozidla v průběhu celého kontrolního procesu na ECP z jiného místa a pro možnost pozdější revize. Kamery by měly být umístěny tak, aby pokryly slepá místa. Kamery umístěné vně objektu by měly být chráněny proti povětrnostnímu působení;

- jsou dostupná komerční detekční zařízení ke zjištění bomb (granátů) včetně rentgenového zobrazovacího systému.

Systém kontroly vstupu osob

Cílem systému kontroly vstupu osob je přiměřená kontrola vstupu na základnu nebo k důležitým objektům a zařízením. Bez ohledu na opatření a postup, který stanovuje pravomocná autorita (odpovědný velitel), by měla být stanovena kritéria pro vstup. Kontrola vstupu by měla zahrnovat návštěvníky, prodavače, pracovníky na smlouvu, pomocný personál hostitelské země, místní policisty a ozbrojené síly. V první řadě je prováděna k zamezení vstupu osob do prostoru, kam nepatří. V závislosti na podmínkách může být stanoviště kontroly vstupu obsazeno jen ve stanovené době nebo může být obsazeno 24 hodin denně. V závislosti na ohrožení chráněných objektů a možnostech bezpečnostních sil může být kontrola vstupu řešena jako soustava kontrolních míst, přes která se musí projít, než se do nich vstoupí.

Pravidla kontroly vstupu musí jasně definovat způsoby identifikace osob, musí být prezentována pracovníkům a schválena určenou autoritou. Např. je-li použit systém průkazek (visaček), dokumentace musí obsahovat kompletní popis všech vydaných průkazek. Pracovníci, kteří řídí procedury vstupu, musí také stanovit postupy pro prohledání osob. Pro zajištění spolehlivé kontroly vstupu osob na základnu a na další důležité objekty mohou pracovníci bezpečnosti realizovat kontrolní opatření.

Kontrolní seznam osob. Vstup na základnu by měl být umožněn jen té osobě, jejíž jméno je uvedeno na kontrolním seznamu osob. Osoba, která chce vstoupit na základnu, musí být jednoznačně identifikována ještě před jejím vpuštěním na základnu. Vstupní kontrolní seznam osob by měl obsahovat jména jen těch osob, které jsou oprávněny vstoupit na základnu nebo k důležitým objektům. Seznamy by měly být důsledně kontrolovány a průběžně aktualizovány a neměly by být nikdy přístupné osobám vstupujícím na základnu. Je-li seznam uložen v počítači, musí být data v něm uložená chráněna proti jejich neoprávněnému vytištění nebo kopírování. Vpuštění osoby, která není na seznamu, musí být schváleno velitelem základny nebo jím určeným funkcionářem základny.

Systém průkazek, jmenovek nebo označení. Je-li počet osob požadujících vstup na základnu větší, než je bezpečnostní personál na vstupu schopen zvládnout, uvažuje se o zavedení systému průkazek a jmenovek. Bezpečnostní jmenovky by měly obsahovat fotografii dané osoby, jméno funkcionáře, který podepsal povolení ke vstupu a případně i další doplňkové informace o osobě. Další informace, které nemusí být uvedeny na jmenovce, zahrnují domácí adresu, údaje o místě, kde pracuje a telefonní číslo na pracoviště, bezpečnostní informace nebo informace o zaměstnavateli.

Systém čtecích průkazek. Použití čtecího systému může být aplikováno pro zabezpečení přísně řízeného vstupu na základnu. Zahrnuje zpravidla elektronické ověření jednoho nebo více identifikačních médií (např. průkazky nebo jmenovky).

Systém doprovodu. Doprovod představuje efektivní metodu ke kontrole návštěvníků nebo pracujících dělníků na základně. Doprovod musí být s doprovázenou osobou trvale přítomen po celou dobu jejího pobytu na základně.

Doprovod by měla zabezpečovat k tomu určená vojenská jednotka. Důležitým úkolem doprovodu je zajistit mj. to, aby byla provedena kontrola přinášeného materiálu (pátrání po zakázaném materiálu nebo po výbušninách) a aby v průběhu svého pobytu doprovázené osoby na základně nezanechaly žádné nástrahy.

Obr. 28 Koridor pro pěší

Obr. 29 Kontrola průkazek opravňujících ke vstupu

Obr. 30 Doprovod osob na základně

Kontrola vstupu vozidel

Pro prohlédávání vozidel jsou stanoveny specifické postupy, založené na posláních základny, omezeních, lidských zdrojích, materiálním vybavení k identifikaci výbušnin apod.

Vizuální prohlédávání je používáno ke zjištění narychlo umístěných IEDs a ke zjištění příznaků umístění IED, např. vnější drát nebo upravené součásti motoru. Pátrač využívá prohlédávací zrcadlo, které mu umožní prohlédat okraje pod vozidlem do hloubky 60–70 cm.

Mechanicky prováděné prohlédávání představuje systematický postup ke zjištění IEDs. Během prohlédávání pátrač požaduje, aby řidič a cestující otevřeli všechny kryty kapoty a zavazadlový prostor. Pátrač potom kontroluje prostory, které by měly být duté, např. postranní stěny dveří, výfukové a sací potrubí atd., zda něco neobsahují. Prohlédává vzduchový filtr, motor, všechny nádrže, přihrádky na rukavice, elektrickou instalaci, zahrnující světla, stěrače a elektrické vedení k zapalování.

Obr. 31 Vizuální prohledávání

Obr. 32 Mechanické prohledávání

Vojenský služební pes. Využívá se zejména jeho schopnosti čichem odhalit výbušniny. K prověření požadovaných dovedností musí být tito psi pravidelně testováni. Testování by mělo být prováděno na výbušný systém a psovodi by o něm neměli vědět předem. Protože horko a dlouhé nasazení významným způsobem

sníží účinnost použití psů, je nutno je držet v chladu (stínu) a zajistit jim dostatek odpočinku. Taktika použití psů k detekci výbušnin se bude měnit podle místních podmínek, individuálních schopností psůvodů i jejich psů. Typický postup prohledávání zahrnuje zejména následující kroky:

- řidič vystoupí a otevře všechny dveře, ochranné kryty, krabice a přihrádky. Poté je odveden do čekacího prostoru, odkud mu není umožněno sledovat prohledávání vozidla (řidič by měl být také fyzicky prohledán);
- tým detekce výbušnin (psůvod a pes) přistupuje k vozidlu proti směru větru;
- prohledávání začíná ve zvoleném bodu a postupuje se proti směru otáčení hodinových ručiček, psůvod vede psa podél blatníků, nárazníků, podběhu kol, krytů kol a rezervy;
- pes je veden k prohledání všech otevřených prostorů, sedadel vozidla a podlahy i beden a balíků na korbě a v kufru vozidla.

Obr. 33 Pes při prohlídce motoru

Obr. 34 Služební pes

Obr. 35 Služební pes

Prohledání balíků zahrnuje zkoumání zavazadel, zda v nich nejsou ukryty zbraně a výbušniny. Pátrači by měli majiteli nařídit otevřít všechna zavazadla a vojenský služební pes by je měl všechna zkontrolovat.

Individuální prohlídka je používána při pátrání po zbraních, výbušninách a iniciačních zařízeních. Všichni řidiči a další spolucestující (pasažéři) by měli být

prohledávání ještě před vstupem na základnu s využitím ručních detektorů pro zjišťování kovových předmětů a fyzického prohledávání osoby a jejího oblečení, příp. příručních zavazadel.

Obr. 36 Individuální prohlídka

Obecné postupy pro provádění prohlídek vozidel: Pro každou základnu by měly být připraveny konkrétní směrnice pro provádění prohlídek vozidel. Následující procedury mohou být použity jako obecný základ směrnic pro provádění detailního prohledávání vozidla:

- řidič zajede vozidlem do prostoru (místa) prohlídky;
- vystoupí a otevře kufr a všechna zavazadla ve vozidle;
- řidič a spolujezdci (pasažéři) jsou přemístěni do vyčkávacího prostoru, kde se podrobí individuální osobní prohlídce přenosnými detektory pro zjišťování kovových předmětů. Existuje-li dostatečný důvod k fyzickému prohledání, osoby jsou prohledány hmatem. Během prohlídkových procedur jsou řidič a pasažéři pod neustálým dozorem (dohledem) ozbrojené hlídky, musí být otočeni tváří od vozidla nebo na něj nesmí mít výhled;
- tým s vojenským služebním psem prohledává vozidlo, motorový prostor, kufr, palivové nádrže, vnitřní prostor, plechy, dveře, čalounění, korby a balíky;

Obr. 37 Pes při prohlídce motoru

- prohledávací tým proklepává dveře a stěny (plechování) vozidla, zda jsou prázdné. Současně také prověřuje dveře (kýváním), zda mají odpovídající váhu;
- prohledávací tým prohlíží motorový prostor. Pátrá po nadbytečných (k motoru nepatřících) drátech (kabelech), nepatřičných prchavých látkách v nádržích (otavné plyny v zásobníku pro odstřikovací kapalinu), vzduchovém filtru (opatřeném dráty a výbušninou), po nových součástkách v motoru a atypických vnějších součástech (např. dynamo není připojeno řemenem);
- vojenský služební pes důkladně propátrává i nákladní vozidlo. Prohledávací tým si namátkově vybere zpravidla jeden naložený předmět a řidič ho otevře. Prozkoumána je i palivová nádrž a postranní palivové nádrže;
- důkladné prohledávání mobilním rentgenem (na vozidle „Portable Inspection Systém“) a systémem inspekce nákladů (mobilní vozidlo „Mobile Vehikle and Cargo Inspection Systém“), přičemž rentgenový zobrazovací systém může být také použit k prohledávání komerčně využívaných vozidel;
- prohledávací tým navede řidiče s vozidlem na rampu nad prohledávací jámou;
- prohledávací tým prohlíží podvozek vozidla, hledá cizí dráty, nové součástky, kontroluje podběhy kol a přesvědčuje se, že výfukový systém je prázdný (dutý);
- řidič a pasažéři znovu nasednou do vozidla a postupují dále ke stanovišti vstupní kontroly (ECP).

Pokud pátrači najdou v průběhu prohledávání vozidla cokoli podezřelého, měli by postupovat podle místních procedur (například evakuovat prostor prohledávání a oznámit výbušný materiál EOD týmu). Pátrači by měli pátrat nejen po "velké bombě", ale také po jakýchkoli typech zbraní, IED nebo po tajných úkrytech pro výbušniny či jiný materiál. Vozidlo lze považovat za podezřelé, pokud řidič odmítá otevřít některé prostory nebo balíky. Pátrači by vždy měli nejprve dokončit jeden způsob prohledávání před tím, než přejdou na další.

Prohledávací techniky pro vnější (externí) část vozidla

- prohledávat od spodní části vozidla až po střešinu kabiny (korby);
- prohledávat „hmatem“, je-li to nezbytné. Prohmatat prostory, do nichž není vidět. Je-li něco nalezeno, nevytahovat to ven, ale přivolat příslušné odborníky;
- všimnout si případných úprav karoserie, čerstvě provedených nátěrů (lakování) některých částí a čehokoli, co svědčí o manipulování s vnějším povrchem vozidla;
- používat přenosné svítilny a zrcadla k důkladné prohlídce podvozku vozidla;
- kontrolovat tlumiče, hnací ústrojí, podběhy kol, vanu pod motorem a prostor nad palivovými nádržemi;
- pátrat po neobvyklém zařízení, přivázaném nebo přišroubovaném k podvozku;
- pátrat po neobvyklé čisté části podvozku nebo po novém sváru a šroubu;
- ujistit se, že všechna spojení jsou náležitě provedena (zda palivové a výfukové potrubí plní svou funkci). Zkontrolovat výfuk, zda v něm není vložen nějaký předmět.

Prohledávací techniky pro motorový prostor vozidla

- pohledem zkontrolovat celý motorový prostor a potom začít od nejvzdálenějšího prvku (z prostoru umístění baterie) a pokračovat ke středu motoru (vozidla);
- pátrat po případných dalších drátech (vodičích), vedených od baterie;
- pátrat po přemístěných nebo neobvykle čistých součástech, zařízeních nebo po instalaci vedení a použití izolační pásky;

Obr. 38 Prohlídka motoru

- kontrolovat, zda pod většími součástmi (čistič vzduchu a chladič) není balíček nebo jiné zařízení;
- propátrat kanistry, nádrže a jakékoli nádoby, zda neobsahují trhavinu;
- kontrolovat izolaci na protipožární přepážce a zakrytí trhlín, kapky nebo jakékoli další opravy;
- pátrat po dalších kabelech, vedoucích od obrysových světel, nebo po chybějících žárovkách v objímce.

Prohledávací techniky pro zavazadlovou část vozidla

- pohledem zkontrolovat vše, co je uvnitř; pak začít od okraje směrem dovnitř;
- pozornost věnovat balíkům a přístrojům (budíkům, rourám), které vyčnívají. Zkontrolovat vybavení, které je běžně ve vozidle (bedna s nářadím, náhradní díly, plachta a nádoba na vodu, kanystry);
- pátrat po kouscích izolační pásky, drátu, odizolovaného drátu, provazu, tenkého drátu, vlasce nebo časové roznětce na podlaze;
- kontrolovat skryté prostory (rezervní pneumatika, zvedák a skříň na nářadí);
- kontrolovat další přidané nebo improvizovaně vedené dráty, napojené na brzdová světla nebo směrovky, umístěné na zádi vozidla;
- podívat se do prostoru za sedadlem řidiče.

Obr. 39 Prohlídka zavazadlového prostoru

Prohledávací techniky pro kabinu vozidla

- pohledem zkontrolovat vše, co je uvnitř; potom začít od podlahy směrem ke stropu kabiny. Pozornost věnovat balíkům a přístrojům (budíkům, rourám), které vyčnívají;
- pátrat po kouscích izolační pásky, drátu, odizolovaného drátu, provazu, tenkého drátu, vlasce nebo časové roznětky na podlaze u sedačky;
- kontrolovat rohož na podlaze, zda pod ní nejsou dráty a spínače;
- použít baterku ke kontrole všech prostorů v kabině;
- kontrolovat prostor oken a také popelníky;
- kontrolovat panely dveří, zda nejsou něčím vyplněny;
- ujistit se, že řidič vozidla otevřel odkládací skříňku a potom provést její kontrolu;
- kontrolovat, zda pod přístroji není nějaké uvolněné nebo neobvykle instalované vedení. Pozornost věnovat jakékoli úpravě přístrojů (zvláštní vypínače/spínače bez označení funkce nebo ukazatel změny směru, které zůstávají aktivní i když neběží motor);
- kontrolovat povrch střechy kabiny, zda tam nejsou vypukliny nebo úpravy, signalizující možnou přítomnost výbušniny;

Obr. 40 Prohlídka kabiny

- jestliže vozidlo tvoří nákladní soupravu (má přívěsný vozík), je s ním zacházeno jako s velkým osobním automobilem. Přívěsný vozík by měl být prohledán psem a mimo to, je-li to nezbytné, je nutno prohledat celý náklad a přitom si být vědom toho, že trhavina může být ukryta uvnitř nákladu. Je nutno prohledávat vozidla z pohledu teroristy; tzn. předpokládat, kam by ukryl iniciační zařízení nebo výbušninu.

Prohledávací techniky pro speciální typy vozidel

Speciální typy vozidel vyžadují použití specifické prohledávací techniky a procedury. Cisterny k přepravě vody a PHM, nákladní auta k přepravě míchaného cementu a horkého asfaltu představují potenciální nebezpečí pumového útoku, protože nemohou být účinně prohledávána tradičním způsobem, např. použitím psa nebo jinými, výše zmíněnými prohledávacími technikami. V současnosti se pro tyto typy vozidel doporučuje:

- přesměrovat speciální vozidlo s podezřelým nákladem vně obvodu základny a nikdy nedovolit přiblížení těchto vozidel k chráněným důležitým objektům a zařízením;
- jednotlivě prohledat každé vozidlo už před naložením (naplněním) a potom ho eskortovat doprovodným vozidlem na základnu;
- provést fyzickou kontrolu celého vozidla znovu na základně s pátracím týmem a psem.

Bezpečnostní osvětlení

Vyšší intenzita osvětlení zlepšuje schopnost bezpečnostních jednotek vidět na větší vzdálenost, s vyšším kontrastem rozpoznání obrysů a siluet míst, kde je narušitel. Při plánování bezpečnostního osvětlení by bezpečnostní síly měly zvažovat následující aspekty:

- bezpečnostní osvětlení je neefektivnější, jestliže oslňuje narušitele a ne bezpečnostní síly;
- v první řadě by měl být na zřeteli vysoký kontrast mezi narušitelem a pozadím;
- síla světelného jasu by se měla měnit podle povrchu, který je osvětlován;
- tma, znečištěné povrchy nebo povrchy pokryté maskovacím nátěrem vyžadují intenzivnější osvětlování než povrchy z čistého betonu, cihel nebo skla;
- nerovný, nesterodný terén s hustým porostem vyžaduje k dosažení stejné úrovně jasu více osvětlování než pouštní krajina;
- v případech, kde je nutno dodržovat světelnou kázeň, představuje alternativní řešení použití prostředků nočního vidění a infračervené detekční systémy.

Praxí ověřené zkušenosti z používání bezpečnostního osvětlení

- zajištění rovnoměrného osvětlení nebo obdobných opatření umožňuje odrazit (znemožnit) nebo zjistit pokusy o proniknutí na základu nebo do zakázaných oblastí a odhalit přítomnost neoprávněných osob uvnitř takových oblastí;
- je nutno vyhnout se osvětlení, které znevýhodňuje bezpečnostní jednotky (strážce, pozorovatele) nebo je matoucí (problematické) pro leteckou, silniční, železniční a lodní dopravu;
- přímé osvětlování směru pravděpodobných přístupů a poskytnutí relativní tmy pro hlídky na silnicích, chodnicích a stanovištích. Pro minimalizaci vystavení přímého osvětlení bezpečnostních jednotek na vstupních místech by toto osvětlení mělo být zaměřeno na vchod a strážníci by měli zůstat ve stínu. Tento typ osvětlovací techniky je často nazýván „světelná projekce“;
- osvětlit stinné oblasti, způsobené vlastním objektem uvnitř nebo v přiléhajících objektech k zakázaným oblastem;
- zajistit odolnost osvětlení. Výběr světelného vybavení (prostředků) by měl být navržen tak, aby odolával povětrnostním účinkům v daném prostředí a všechny prvky osvětlovacího systému by měly být umístěny tak, aby byly co nejvíce chráněny proti úmyslnému poškození;
- vyhnout se neúmyslnému osvětlení zakázaných oblastí;

- možnost rozvinutí tak, aby v budoucnu mohly být instalovány dodatečně elektronické bezpečnostní systémy (CCTV) a průzkumné prostředky;
- používat světla, která podsvítí mlhu (obdobně jako světla do mlhy u vozidel).

Systémy osvětlení perimetru základny

Nepřetržité osvětlení, nejběžnější ochranný osvětlovací systém, je tvořen uspořádanou sérií stálých světel, která osvětlují daný prostor spojitým překrývajícím se světelným kuzelem v době setmění (v noci). Jsou používány dvě základní metody nepřetržitého osvětlení, světelná projekce a řízené (kontrolované) osvětlení. Tento typ osvětlení nemůže být zvažován pro základny, kde je nutná světelná kázeň, protože nepřetržitě osvětlení by mohlo pomáhat útočníkům lokalizovat umístění základny.

Oslepující osvětlení je nainstalované uvnitř bezpečnostního prostoru (po jeho obvodu) a nasměrované vně. Je také považováno jako odstrašující prostředek proti potenciálnímu narušiteli, protože mu ztíží pozorování chráněného prostoru uvnitř základny. Chrání stráž, protože ji zahluje tma a současně jí umožňuje sledovat narušitele v poměrně značné vzdálenosti mimo bezpečnostní prostor (obvod).

Pohotovostní (nástražné) osvětlení je podobné jako nepřetržitě osvětlení; nicméně je zapínáno buď automaticky, nebo ručně jen tehdy, je-li zjištěna podezřelá aktivita nebo podezření bezpečnostních jednotek nebo byl narušitel zjištěn identifikačním systémem. Může být velmi efektivní na základně s vysokým stupněm ohrožení.

Nouzové osvětlení může zdvojit jakýkoli systém nebo všechny výše uvedené systémy a jeho používání je časově omezeno po dobu výpadku normálního systému v závislosti na alternativních zdrojích energie, jakými jsou zabudované nebo přenosné generátory nebo baterie.

Osvětlení aktivované pohybem je velmi efektivní v odrazení narušitele, protože k aktivaci systému dochází pohybem (vstupem) narušitele do chráněné oblasti.

Požadované osvětlení strážnice

Venkovní osvětlení strážních budek a strážnic by mělo být navrženo tak, aby minimalizovalo osvětlení příslušníků bezpečnostních jednotek. Světlo intenzivně osvětluje bránu, zatím co strážnice zůstává ve stínu. Vnitřní osvětlení strážnice by mělo být tvořeno rozptýleným světlem tak, aby umožňovalo noční vidění (pozorování) a poskytovalo bezpečnost těm osobám, které jsou na strážnici. Přístroje nočního vidění zvyšují schopnost vidění. Strážnice by měly být vybaveny spolehlivým záložním (pomocným) zdrojem energie.

Požadované osvětlení ECP

Osvětlení zón přiblížení a reakce. Zóny přiblížení a reakce vyžadují osvětlení pro silnice (vozovky) dost silné, aby směna byla schopna zjistit pohlaví, věk a možné viditelné ohrožení ze strany přicházejících osob. Osvětlení by nemělo být nasměrováno do očí řidiče. Přechodně snížená intenzita osvětlení je nezbytná na přístupech k ECP, aby řidiči nebyli oslepeni na příjezdu a odjezdu.

Obr. 41 Příklad osvětlení příjezdové komunikace

Osvětlení zóny vstupní kontroly. V prostoru vstupní kontroly by mělo být zajištěno plošné osvětlení nejbližšího okolí místa prohledávání a mělo by být dostatečně intenzivní k usnadnění identifikace a kontrolních procedur:

- osvětlení by mělo osvětlit vnějšek i vnitřek vozidla;
- dobré osvětlení je nutné pro identifikaci cestujících ve vozidle a kontrolu vozidla jako celku;
- osvětlení může být také namontováno na úrovni vozovky nebo pod ní k usnadnění prohlídky podvozku vozidla.

Vybudovaná bojová postavení, věže a pozorovatelný

Vybudování strážných věží a pozorovacích stanovišť musí předcházet rekognoskace a studium místního terénu včetně provedení jeho analýzy a také analýzy požadavků na bezpečnost. Podle těchto závěrů by mělo základní rozmístění splňovat zejména následující požadavky:

- službu pro maximum počet osob, vyčleňovaných na strážní věže a pozorovací stanoviště;
- nutný (požadovaný) počet strážných věží a pozorovacích stanovišť;
- požadavky na elektronické a komunikační prostředky (zařízení) včetně jejich umístění na strážných věžích a pozorovacích stanovištích pro jejich optimální používání bezpečnostními jednotkami;
- rozmístění zbraní by mělo zabezpečit, aby bezpečnostní prostor (obvod) a vstupní zóna byly kryty palbou zbraňových systémů. Dále by se měl brát

v úvahu typ použité zbraně a možnosti jejího použití v noci (schopnost vést účinnou palbu v noci);

- zateplení, větrání, klimatizace a požadavky na kabeláž;
- vhodné ruční zbraně pro ochranu bezpečnostních jednotek, odpovídající jejich předpokládanému ohrožení;
- zajištění náhradních způsobů komunikace, aby ohrožené bezpečnostní jednotky byly schopny předávat jednotlivé signály k dalším bezpečnostním jednotkám elektrotechnickým, elektronickým nebo hlasovými prostředkem (způsobem);
- instalace otočného (pohyblivého) reflektoru na střed střechy věže;
- umístění a výška strážní věže/pozorovacího stanoviště musí být odvozeny od charakteru terénu, možností pozorování a poslání (úkolu) její osádky;
- strážní věž/pozorovací stanoviště musí být umístěna tak, aby byl pozorován celý vnitřní a vnější prostor vyčištěné zóny a oplocení.

Obr. 42 Strážní věž

Obr. 43 Strážní věž

Systémy identifikace a sledování narušení

Obr. 44 Obranný systém LPWS.jpg

Aktuálně jsou dostupná technologická zařízení a systémy, pomáhající při obraně a ochraně základny. Systémy jsou primárně určeny ke zjištění hrozeb z venku i uvnitř základny, zjištěná informace umožní jednotce vyhodnotit, co a kde se stalo (jaké je ohrožení) a přijmout vhodné opatření k zajištění bezpečnosti základny. Spoléhat se jen na systém identifikace a sledování narušení (dále jen ISN) na perimetru přináší značné riziko; zejména v prostoru s vysokým stupněm ohrožení se bezpečnostní jednotky nemohou spoléhat pouze na ISN; přesto by měly být systémy ISN základní částí integrovaného a více-
stupňového zabezpečení přístupu na základnu v rámci její celkové ochrany.

Obr. 45 Průzkumný prostředek

Systémy ISN doplňují ochranu vojsk

- umožňují ekonomičtější a účinnější použití bezpečnostních jednotek;
- poskytují další kontrolní prvky v kritických prostorech nebo místech;
- posilují bezpečnostní jednotky, schopné zasazení po odhalení narušitele a jeho následné zničení;
- poskytují první skutečné varování bezpečnostním jednotkám při proniknutí nepovolaných osob nebo zaútočení na chráněné oblasti.

Požadavky na funkčnost systému ISN

Bez ohledu na typ systému jsou stanoveny požadavky, které by systém měl zabezpečovat:

- **odhalení ohrožení.** Rozmanité typy zavedených systémů ISN mohou být použity k odhalení ohrožujících aktivit v dostatečné vzdálenosti od základny. Nicméně, některé faktory podstatným způsobem ovlivňují jejich výkonnost:
 - roční nebo místní povětrnostní podmínky,
 - typ pozadí, ve kterém systém pracuje. Např. identifikační systémy pohybu osob pracují dobře v odlehleém prostředí, ale funkčnost v městském prostředí může být narušena přetížením vzhledem k nadměrnému množství zjištěných dat,

- okolní prostředí nebo geografické umístění,
- počet a různorodost použitých systémů;
- **signalizace ohrožení.** Signál o ohrožení, signalizovaný bezpečnostním systémem, musí být nahlášen na BDOC pro centrální zpracování. Kapacita přenosu signálů by měla být dostatečně průchodná;
- **vyhodnocení a třídění ohrožení.** Zjištěná data musí být vyhodnocena a tříděna podle toho, zda je to skutečný nebo falešný poplach a zda se jedná o narušení nepřítelem nebo neškodné narušení (zvěř apod.). Přitom systém by měl pomoci určit charakter (příčinu) narušení. Běžně tento úkol plní člověk přímým pozorováním narušitele s využitím kamer (i termokamer), prostředky nočního vidění, nasloucháním nebo výslechem;
- **zpomalování (bránění) ohrožení.** Pásmo (prostor) fyzických překážek spolu se systémem INS mohou účinně zpomalovat narušitele s cílem umožnit vyhodnocení a stanovení rozsahu ohrožení a reakci bezpečnostními jednotkami;
- **reakce na ohrožení.** Reagující (zasahující) bezpečnostní jednotka zhodnotí situaci na místě zásahu a bude-li to nezbytné, velitel zásadu může požadovat další pomoc. Reakce na ohrožení je zahájena hned po jeho zjištění a je vedena k tomu, aby:
 - bylo zastaveno další ohrožení důležitých chráněných objektů na co největší možné vzdálenosti od nich,
 - zpomalila se rychlost přiblížení narušitele k chráněným objektům,
 - usnadnila se evakuace chráněného objektu do bezpečného prostoru,
 - zajistila se chráněná oblast a potlačilo se ohrožení,
 - zamezilo se přístupu dalších sil a prostředků nepřítele.

Bezpečnostní síly

Bezpečnostní síly spolu s fyzickými bezpečnostními opatřeními, provedenými v bezpečnostním prostoru (obvodu), tvoří první linii ochrany proti působení (útokům) nepřítele na základnu. Bezpečnostní síly tvoří jednotky s organizační strukturou, výcvikem a vybavením, speciálně zaměřeným k zabezpečení všech funkcí, spojených s bezpečností základny. Bezpečnostní síly se skládají z jednotek, určených k provádění vnitřní strážní služby u důležitých objektů a zařízení. Tyto jednotky proto vyžadují speciální (účelovou) organizační strukturu, výcvik a speciální vybavení pro výkon stanovených úkolů. Správné použití těchto jednotek může být jedním z nejefektivnějších nástrojů komplexního integrovaného plánu ochrany vojsk základny.

Bez ohledu na typy jednotek, tvořící bezpečnostní síly, by tyto měly být organizačně a materiálně uzpůsobeny tak, aby plnily zejména následující funkce:

- zjistit, odradit a odrazit útoky nepřítelů a činnost teroristů;
- předejít, odradit od krádeží a dalších ztrát (škod), způsobených požárem, nehodou, přestupkem, sabotáží apod.;
- chránit život, majetek a práva jednotlivců;
- prosazovat zákony, pravidla, předpisy a směrnice.

Význam (důležitost) bezpečnostních sil

Při určování druhu, velikosti a složení bezpečnostních sil pro základnu musí velitel vycházet z některých rozhodujících faktorů:

- ohrožení základny;
- velikost a umístění základny;
- terénní poloha základny;
- úkol základny;
- počet typů a velikost zvlášť střežených prostorů;
- účinné využití fyzického bezpečnostního vybavení, opatření a překážek;
- možnosti jednotek podporujících bezpečnostní síly;
- složení osazenstva základny;
- důležitost chráněných prostředků.

Ve všech případech, bez ohledu na velikost, by bezpečnostní síly měly být připraveny plnit úkol jednotek rychlé reakce (Quick Reaction Force – QRF).

Protože bezpečnostní požadavky jednotlivých základen jsou rozdílné, nelze stanovit všeobecně platná kritéria jak stanovit velikost a složení bezpečnostní jednotky. Proto je vhodné zvažovat následující:

- proveditelnost navrhovaného bezpečnostního opatření;
- dostupnost lidských zdrojů;
- stávající bezpečnostní opatření;
- plánované aktualizace, např. uzavření nedůležitých služeb a použití mechanické a elektronické bezpečnostní technologie (překážky, senzory atd.).

Výstavba bezpečnostních sil: Při stanovování typu, velikosti a složení bezpečnostních sil by velitel základny měl také vycházet z posouzení následujících otázek:

1. Jaký je záměr použití bezpečnostních sil?
2. Jaká má být síla a složení bezpečnostních sil, aby byl splněn jejich úkol?
3. Jsou síly a složení úměrné požadovanému stupni bezpečnostní ochrany?
4. Jaké úkoly jsou stanoveny pro bezpečnostní síly v hlavních úkolech mise?
5. Jaké důležité prostředky nebo speciální systémy jsou umístěny na základně?
6. Kde jsou umístěny bezpečnostní síly?
7. Jaké speciální vybavení je potřebné pro bezpečnostní síly?
8. Jaké síly jsou požadovány k posílení primárních bezpečnostních sil?
9. Komu jsou podřízeny asistující bezpečnostní prvky?
10. Jaká je procedura vyhlášení pohotovosti (poplachu) pro tyto prvky?
11. Jaká jsou pravidla použití síly pro bezpečnostní síly?
12. Kdo je oprávněn řídit bojové akce, vedené bezpečnostními jednotkami?
13. Byly bezpečnostní síly začleněny do plánu ochrany vojsk?
14. Jaký speciální výcvik bezpečnostních sil je vyžadován?
15. Jsou zaznamenána provedená cvičení a nácviky?
16. Je nutný speciální výcvik pro ochranu důležitých a speciálních objektů?
17. Je provedena součinnost pro hlídkování v prostorech mimo základnu?
18. Jsou zpracovány rozkazy a SOP pro bezpečnostní síly?
19. Je zaveden proces vyhodnocování a zjišťování poznatků a provádí důstojník odpovědný za bezpečnost pravidelně detailní rozbor?
20. Budou pro příslušníky bezpečnostního aparátu potřebné prověrky vyššího stupně k tomu, aby mohli pracovat z některými utajovanými dokumenty a materiálem?
21. Udrží základna organické a dostatečně vybavené QRF?
22. Provádí QRF odpovídající výcvik?
23. Je na základně dostatek vojenského personálu, který by mohl být použit k doplnění QRF?
24. Bylo zvažováno nasazení (použití) technických prostředků k úspoře počtu příslušníků bezpečnostního aparátu, např. uzavřený televizní obvod?
25. Jsou předem nastaveny odpovídající procedury tak, aby bylo zamezeno využívání bezpečnostních jednotek jako doprovodu?

26. Jsou strážní úkoly, časy střídání, provádění kontrol, trasy obchůzek apod. stanoveny (prováděny) v různých časových intervalech, aby bylo zamezeno zavedení rutinní činnosti?

Zvažování požadavků na jednotlivá bezpečnostní stanoviště

Jednotky bezpečnostních sil jsou běžně rozmístěny po celé základně, v různých sestavách, které zahrnují:

- stanoviště vstupní kontroly (ECP)/brány;
- stanoviště k provádění pozorování;
- zakázané prostory;
- mobilní hlídky se zvláštním úkolem;
- doprovod návštěv.

Každé z těchto stanovišť v systému bezpečnosti základny vyžaduje přesně stanovené a prováděné procedury.

Nařízení a seznamy úkolů pro bezpečnostní síly

Na FOB se zpracovávají nařízení pro bezpečnostní síly nebo speciální nařízení k zajištění bezpečnosti a seznamy stanovující odpovědnost a pravomoc bezpečnostních sil.

Seznam úkolů pro bezpečnostní síly by měl být detailně rozpracován pro každé stanoviště. Nařízení by mělo být stručné, výstižné, přesné, napsáno srozumitelným jazykem a mělo by být pravidelně revidováno. Kopie by měla být na všech stanovištích. Seznam by měl zahrnovat speciální ROE pro dané stanoviště, scénáře použití, detailní zpravodajské instrukce a kartičku s orientačními body a účinným dostřelem použitých zbraní. Seznam by měl pomoci strážím při hodnocení ohrožení a rozhodnutí o postupné eskalaci síly v souladu s ROE, o vyhlášení poplachu pro celou základnu atd. Nařízení by měla minimálně obsahovat:

- úkoly a instrukce pro každé stanoviště, které blíže určují omezení tohoto místa, specifikují povinnosti pro výkon, dobu činnosti, požadovanou výstroj, zbraně a vybavení;
- zvláštní instrukce pro použití smrtících a nesmrtících postupů odvrácení hrozby v souladu s postupy eskalace síly a ROE, poučení pro zacházení se zbraněmi;
- požadovaný výcvik pro bezpečnostní jednotky a dané stanoviště;
- organizační strukturu bezpečnostních sil a systém velení.

Výcvik v použití vybavení bezpečnostních sil

Všichni jednotlivci a jednotky, určené do bezpečnostních sil, by měli dostat minimální výcvik v následujících oblastech:

- použití síly, ROE a bezpečné zacházení se zbraněmi;

- výcvik se zbraní;
- právní aspekty soudní pravomoci a jejich pochopení;
- způsoby zatčení, prohledávání a zajištění osob;
- obecná a zvláštní nařízení a všechny aspekty nařízení pro bezpečnostní síly;
- použití vybavení bezpečnostních sil;
- specifická ohrožení (např. prohlídka vozidel/VBIED, uvědomování si možnosti terorismu, ZHN atd.).

Dále je možné výcvik zaměřit na:

- současná opatření k ochraně vojsk, úrovně ohrožení a požadované činnosti při jednotlivých typech napadení;
- poslední trendy v pozorování a střežení;
- zvyky hostitelské země a vybrané chování místního obyvatelstva;
- základní technické prostředky proti pozorování;
- prostředky osobní ochrany;
- jak kontrolovat vozidlo a převážený materiál při hledání IED;
- použití kartičky s klíčovými frázemi (foneticky) v místním jazyce;
- systém spojení pro stav nouze.

Jednotky bezpečnostních sil, síly okamžité reakce (QRF), zdravotnické prostředky a EOD jednotka, ty všechny vyžadují pravidelný zdokonalovací výcvik pro nepředvídané činnosti. Všichni obyvatelé základny včetně prvků velení by se měli zúčastnit pravidelných nácviků reakce a činností při různých ohroženích. Nácviky mohou být prováděny pro následující situace:

- útok řízenými střelami;
- minometný útok;
- IED zjištěno na ECP;
- napadení pozorovacího stanoviště z prostoru mimo bezpečnostní perimetr základny;
- chemický útok;
- útok konvenčními silami.

Vybavení bezpečnostních sil

Druh a kvalita dostupného vybavení ovlivňují použitelnost bezpečnostních sil pro plnění konkrétního úkolu. Požadavky vyvolané danou situací, např. souhlasem

hostitelské země, charakterem chráněného objektu a hrozbami, ovlivňují výběr vybavení pro bezpečnostní jednotky. Jde především o následující vybavení:

- zbraně a munice jsou standardními prostředky. Příslušníci bezpečnostních sil by měli mít přidělenou služební pistoli, pušku nebo brokovnici. Použití soukromých zbraní je přísně zakázáno;
- kulomety, granátomety atd. mohou být použity, pokud bezpečnostní jednotky mají odpovídající výcvik pro použití těchto zbraní;
- bezpečnostní jednotky by měly být vybaveny odpovídajícími vozidly k provádění hlídkování a k zásahům vně základny. Vozidla bezpečnostních sil by měla být vybavena radiostanicí a upravena k přepravě dalších osob, včetně zadržených osob;
- komunikační zařízení by mělo být na každém stanovišti. Druh použitého spojovacího systému musí být v souladu se stanovenými specifickými potřebami základny a se speciálními požadavky bezpečnostních sil.

Síly reakce

Síly okamžité reakce (QRF). QRF jsou odpovědné za rychlý zásah ve prospěch napadené jednotky nebo objektu. Velikost QRF může být variabilní od družstva zbraní až po prvek do velikosti čety (9–30 osob). QRF jsou vybaveny vozidlem, mají různé zbraně a jsou také vybaveny prostředky nočního vidění, reflektory, radiostanicemi. Doba pohotovosti k plnění úkolu je od 5 do 15 minut.

Pohotovostní (doplňkové) síly. Pokud požadavky na počty bezpečnostních sil převyšují možnosti dané jednotky, k doplnění bezpečnostních sil musí být použity pohotovostní síly. Tyto síly musí být vyčleněny a plně vycvičeny k plnění úkolů v rámci systému ochrany sil na základně.

Pravidla použití síly

Pravidla použití síly (dále jen ROE) jsou velitelem stanovená pravidla pro použití síly. ROE určují kdy, kde a jak lze použít sílu. Tato pravidla mohou být obecná i specifická. ROE se soustřeďují na čtyři oblasti:

- Kdy smí být použito síly a jakým způsobem?
- Kde může být použita síla?
- Proti komu a za jakých výše popsaných podmínek může být použita síla?
- Jak může být použita síla, aby dosáhly požadovaných cílů?

V důsledku toho ROE může být síla použita dvěma základními způsoby:

- opatření může být vojákem provedeno bez konzultace s nadřízeným, kromě výslovně zakázaných činností;
- opatření, která mohou být provedena jenom tehdy, jsou-li výslovně nařízena nadřízeným.

Posuzování ROE pro základnu

Dříve, než velitel základny stanoví záměr ROE, měl by zhodnotit ROE, stanovená všemi nadřízenými stupni až např. po Coalition Force Land Component Command (CFLCC) nebo USCENTCOM. ROE by měla pokrývat typické případy, např. jak odpovědět na útok, jak jednat se zajatci (zadržnými) a jaké síly by měly být použity během zásahu.

Zvažování ROE zahrnuje:

- první pravidlo použití síly je vždy právo použít sílu v sebeobraně a právo a povinnost velitele k sebeobraně jednotky;
- ROE by měla být odvozena od požadavků na ochranu vojsk, měla by být v souladu se skutečnými úkoly a měla by být sladěna s úkolem jednotky;
- ROE by měla být pružná a zaměřena na co nejlepší podporu splnění úkolu v průběhu všech fází operace; měla by také odrážet změny ohrožení;
- platná ROE by měla být proveditelná, srozumitelná, v souladu s taktikou, odpovídající možným situacím a z hlediska práva vhodná;
- platná ROE by neměla zatěžovat nebo vést k specifickým taktickým řešením; měla by umožnit veliteli je rychle a jasně předat podřízeným jednotkám;
- nepřiměřeně svazující ROE mohou velitele omezovat při plnění mise;
- nepřiměřeně volná ROE mohou napomáhat eskalaci konfliktu, která může být z hlediska taktiky účinná, ale může působit negativně na politické cíle;
- ROE musí vyhovovat jak pro ochranu vojsk, tak i pro splnění cílů mise;
- ROE by měla být **spíše dovolující** (přípustná) **než omezující**;
- k plánování ROE by se mělo přistupovat stejně odpovědně jako ke způsobům vedení bojové činnosti;
- ROE by měla být plně pochopena všemi jednotkami. Tento cíl lze naplnit jenom jejich výkladem a procvičováním;
- vojenské jednotky nacvičují reálné bojové situace. Stejným způsobem by měl probíhat výcvik v dodržování ROE. Pochopení a aplikace ROE by se mohly stát rozhodujícím prvkem pro úspěch nebo nezdár mise. Nicméně, nácvik ROE vyžaduje stejné úsilí jako jakékoli další bojové dovednosti;
- ROE nikdy neospravedlňují nelegální činnosti. Ve všech situacích vojáci a velitelé použijí sílu, která je nutná a přiměřená;
- velitelé na všech úrovních velení by měli pravidelně přehodnocovat ROE z hlediska stávajících podmínek v jejich operačních prostorech.

ROE jsou nutná z důvodu zajištění efektivnosti použití síly k dokončení cílů mise a k zabránění použití zbytečně velké síly.

Klíčové body ROE

- vojáci mají nezadatelné právo na osobní obranu;
- k neutralizaci ohrožení by měla být smrtící síla použita minimálně;
- každé použití síly by mělo úměrné ohrožení;
- stanovení ROE je jen velmi málo závislé na použité jednotce, ale jednotky bezpečnostních sil by měly použít sílu jenom v případě absolutní nutnosti a neměly by způsobit vedlejší škody.

Existuje-li jakákoli pochybnost při použití ROE, vojáci by si měli pamatovat pravidlo „OPSP“:

- O – Odpověď na palbu mířenou palbou. Odpověď síle silou. Každý voják má právo na vlastní obranu s použitím všech dostupných prostředků;
- P – Předejít útoku. Použij sílu, ale jen když úmysl nepřítele je zcela zřejmý;
- S – Stupeň použití síly (nesmrtící až smrtící), když to čas a okolnosti dovolují. Použít jen takovou sílu, která je nutná k ochraně životů a ke splnění mise;
- P – Použij smrtící zbraně jen pro záchranu lidských životů a majetku stanoveného velitelem.

Nahodilá protiteroristická opatření

Nahodilá protiteroristická opatření (Random Antiterrorism Measures – RAMs) mění bezpečnostní prostředí v okolí základny. Jsou-li realizována skutečně nahodile, změni vnější podobu nebo bezpečnostní „znaky“ základny tak, že povstalci provádějící pozorování nemohou určit systém opatření ochrany vojsk. Dopad RAMs je těžko změřitelný, ale tato opatření znesnadňují nepříteli zplánování a provedení útoků. Protože vlastní vojáci neprovádějí činnosti stereotypně, udržuje se jejich bdělost a ostražitost. Základním přístupem k zavedení a dodržování RAMs je určení specifických opatření, doplňujících standardní opatření, která jsou prováděna nepřetržitě. Například sledování ze strážních věží a kontrola na ECP jsou prováděny nepřetržitě. Hlídky v prostorech kolem základny, kontroly technických zařízení nebo změny jejich konfigurace jsou prováděny nahodile. Nepravidelné provádění jednotlivých bezpečnostních opatření, nepravidelné změny chování a zvyklostí a nepravidelné změny vnějšího vzhledu základny ztíží nepříteli odhalit pozorováním přijatý systém ochrany vojsk. RAMs tvoří základ v boji proti nepředvídatelnému nepříteli, kterého povstalci představují.

Provedená RAMs představují pro FOB následující výhody:

- změnou bezpečnostních procedur lze ztížit povstalcům možnost odhalit důležité prostředky, sestavit podrobný popis rozhodujících pravidelných postupů nebo předem stanovit pohyb uvnitř základny;
- zvyšuje se povědomí o bezpečnosti u personálu základny;

- RAMs mohou být použita jako nástroj k otestování, která opatření jsou účinnější z hlediska posílení ochrany;
- RAMs jsou realizována bezpečnostními silami při výcviku a simulaci;
- redukuje se nepříznivý dopad ekonomických nákladů, musí-li být po delší dobu udržována rozšířená opatření k ochraně vojsk.

Výběr a posuzování RAMs

RAMs jsou částí aktivního a dynamického plánu ochrany vojsk. Velitel základny by měl zvážit následující faktory při výběru a zavádění RAMs:

- RAMs nejsou bez nákladů. Zavádění RAMs bude zaměstnávat bezpečnostní síly a další jednotky, vyžaduje čas, energii, úsilí a prostředky;
- RAMs by měla být viditelná (aby zmátla pozorovatele) a měla by se týkat všech jako celku, ne jen bezpečnostních sil;
- aby RAMs byla účinná, vlastní a přechodně ubytované jednotky musí být plně začleněny do plánu ochrany sil na základně. RAMs by neměla být určena jenom pro bezpečnostní síly;
- RAMs by měla být použita pro všechny úrovně ohrožení a měla by zahrnovat další opatření, která nejsou standardně trvale realizována;
- zmást pozorovatele povstalců použitím nepravidelných způsobů jednání, nikdy neužívat stejnou dobu nebo místo pro stanovené opatření;
- před výběrem by měla být vyhodnocena reálnost daného typu hrozby a až potom stanovena účinná RAMs;
- RAMs by měla snížit zranitelnost základny nebo snížit míru rizika napadení;
- RAMs by měla být provedena jak uvnitř základny, tak i mimo ni v součinnosti s místními bezpečnostními složkami;
- RAMs by měla být koordinována se systémem pozorování, sledování, vyhledávání a dalšími bezpečnostními opatřeními.

Příklady protiteroristických opatření

Vně oplocení (prostoru) základny:

- přemísťováním zábran měnit dopravní proud a snižovat rychlost přiblížení;
- použití pásových vozidel ke snížení nebo k zastavení provozu.

Na oplocení základny:

instalace světlometů, které jsou rozsvěcovány a vypínány v různých časech (intervalech),

výměnu stráží a hlídek provádět nepravidelně;

U vchodu:

- měnit časy odbavování na stanovišti vstupní kontroly;
- namátkově měnit vstupní procedury;
- měnit formy a způsoby prohledávání osob (například focení tetování, prohledávání bot jeden den a sak a kabátů druhý den).

Uvnitř oplocení (základny):

- ověřovat dodavatele a dny dodávek, pátrat po pašování;
- provádět náhodné změny systému strážní služby u různých zařízení.

Výstraha, hromadné vyrozumění a poplach

Hromadné vyrozumění je schopnost v průběhu pohotovostního stavu a v reálném čase zajistit informovanost všech jednotek a osob na základně o situaci. Ke snížení rizika velkých ztrát musí být na základně vhodné prostředky pro vyrozumění o hrozbě a o tom, co by se mělo dělat v reakci na tyto hrozby. Realizace účinného systému hromadného vyrozumění vyžaduje koordinované úsilí zejména ženijních, spojovacích a bezpečnostních sil.

Každá základna by měla připravit plán vyrozumění, který zajistí šíření výstražného signálu a hromadné vyrozumění o situaci. Prvky plánu vyrozumění zahrnují potřebný systém spojení, záložní systém vyrozumění, postupy a povinnosti jednotlivých funkcionářů a prvků v systému ochrany sil na základně.

OATŘENÍ K OCHRANĚ VOJSK (ZÁKLADNA PRO HLÍDKY)

Zkušenosti z operace „Iraqi freedom“ a „Enduring freedom“ a jejich analýzy ukazují, že úspěch je pravděpodobnější, jsou-li operace vedeny z malých bojových základen nebo základen pro hlídky (Patrol Base, dále jen PB), umožňujících udržovat kontakt s obyvatelstvem a ozbrojenými silami hostitelské země. Tyto zkušenosti dále ukazují, že použití PB nejen zvýšilo bezpečnost místních obyvatel, což se projevilo i nárůstem poznatků, zjištěných metodou HUMINT, ale současně se úměrně zvýšily schopnosti irácké armády, čímž se zvýšila i legitimita jejich nasazení proti povstalcům. Iráčtí a afghánští vojáci byli ochotnější přijímat instrukce, jestliže koaliční vojáci sdíleli stejné útrapy a nebezpečí jako oni. Navíc téměř stálý kontakt s koaličními silami umožnil iráckým silám brát si od nich příklad (přebírat zkušenosti) a také zlepšoval přístup ke zpravodajským údajům. Menší základny umožňují vést i více netradiční a účinné bojové akce, protože síly na nich jsou blízko zdrojům informací HUMINT.

Činnost PB vyžaduje spolehlivé zpravodajské a komunikační prostředky, které umožňují přijetí informací nejen od nadřízeného, ale také od sloučených (společných) hlídek a tím i následné zpracování zpravodajské situace o daném prostoru. PB může být tvořena jednotkou o síle družstva, čtyři nebo roty, přičemž velikost je dána stanovenými úkoly, ale každá jednotka musí mít schopnost sbírat, třídit a analyzovat hlášení hlídek.

PB požadují vytvořit zásoby limitovaných (omezených) zdrojů a prostředků zabezpečení činnosti, např. prostředky pro výrobu elektrické energie (elektrocentrály), zdravotnické prostředky, potraviny a munice, umožňující nepřetržitý provoz i v situaci, kdy by došlo k přerušení přímých dodávek ve stanovených časových intervalech. Větší vzdálenost od podpůrných jednotek vyžaduje vyšší úroveň zásob; ale i přesto by se PB nikdy neměla stát minizákladnou (FOB). Cílem vytváření PB je především umožnit začleňování (spolupráci) ozbrojených sil do místní komunity, ne její izolaci před místní komunitou.

Fungování základny pro hlídky:

Jsou-li bojové akce vedeny z PB, musí velitel této jednotky zvažovat a věnovat pozornost následujícím oblastem:

- velitelskému stanovišti (systému velení a řízení);
- spojení;
- ochraně vojsk;
- zadržování osob;
- zabezpečení života základny.

Velitelské stanoviště (systém velení a řízení – CP/C2)

Velitelské stanoviště (VS) nemá předem stanovenou organizaci. Tvoří ho velitel a další personál a vybavení nutné k podpoře procesů velení a řízení, prováděných při plnění stanovených úkolů. VS se rozvíjí tam, kde stanoví velitel, odtud bude nejlépe zabezpečen jeho proces velení a řízení, tzn. zejména:

- spojení (komunikaci) s nadřízenými, podřízenými, přidělenými a podporujícími jednotkami;
- plánování, koordinování a vydávání rozkazů a nařízení;
- bezpečnost.

VS tvoří velitel a jeho radisté, skupina velení prvku palebné podpory, seržant pro spojení a poddůstojník-specialista pro chemické, biologické, radiologické, nukleární a vysoce výbušné prostředky. Výkonný důstojník jednotky, starší seržant, velitel obrněné jednotky a záložního prvku (zálohy) i velitelé přidělených nebo podpůrných jednotek mohou být také umístěni na VS.

Spojení

PB musí zabezpečovat spojení s:

- nadřízeným;
- podřízenými;
- přidělenými a podpůrnými jednotkami.

Zadržování osob

PB musí být přizpůsobena pro držení zadržených osob po delší dobu. Prostor pro zadržované osoby je běžně umístěn v bezpečné oblasti, schopné přijímat a odesílat (evakuovat) zadržené osoby. Prostor pro zadržované osoby je vybudován a organizován tak, aby zadržované osoby mohly být zpravodajsky vytěženy. Tento prostor je obecně navržen a vybaven tak, jako je obecně vybaveno místo pro zadržené, a zahrnuje následující základní prvky:

- ochranu proti přímé a nepřímé palbě nepříteli;
- stan nebo kryt proti nepříznivému počasí a slunci;
- záchody;
- základní hygienické zařízení;
- možnost poskytnutí zdravotnického ošetření a vybavení.

Zabezpečení života základny zahrnuje zajištění zásobování

- energiemi;
- vyznačení a zajištění místa pro zdravotnický odsun;

- základní zdravotnické ošetření (zásoby zdravotního materiálu) a stanovení (vyhrazení) místa sběru raněných;
- záchody;
- základní hygienické zařízení;
- vodu;
- prostor pro stravování a odpočinek.

Prioritní úkoly základny pro hlídky

Prioritní úkoly jsou obecně stejné jako úkoly FOB. Protože nejvíce PB bude vytvořeno v obytných (zastavěných) prostorech, zvláštní pozornost bude věnována zvláštním (speciálním) vlastnostem zastavěného prostoru:

- volba palebných stanovišť pro klíčové zbraně posádky PB ke krytí pravděpodobných cest přiblížení nepřítele:
 - k pokrytí přístupů obrněných cílů stanoviště protitankových zbraní uvnitř budov s dostatečným bezpečnostním prostorem a větráním (v horních patrech, je-li to možné, stanoviště pro zbraně s dalekým dosahem),
 - palebná stanoviště pro kulomety a automatické zbraně k pokrytí přístupů pěchoty. Umístění těchto zbraní se volí blízko úrovně země k zvýšení účinnosti střelby (paleb). Pokud zemní překážky neumožňují využití těchto paleb, rozmístí se kulomety a samočinné pušky (samopaly) ve vyšších patrech budovy. Je nutno zajistit vzájemnou podporu zbraní;
- přehledné postřelované prostory – je nutno připravovat záložní palebná stanoviště, palebné sektory a referenční body pro zamíření. Zakrytí stanovišť a jejich maskování;
- zjistit a zabezpečit nadzemní a podzemní přístupy (střechy, schodiště, kanály a suterén);
- zásoba střeliva (munice), jídlo, pitná voda, zdravotnický materiál a protipožární vybavení;
- vybudovat bariéry a rozmístit překážky k zamezení přístupu nepřítele do ulice, k podzemním pasážím do budov a ke zpomalení jeho postupu (pohybu):
 - doplňovat bariéry a překážky hlavními zbraněmi,
 - pokrývat všechny bariéry a překážky pozorováním a palbou (přímou i nepřímou),
 - skrýt (zakrýt) zátaras ze strany nepřítele tak, jak je to jen možné,
 - postavit zátarasy nepravidelně a bránit tím v pohybu nepřítele,
 - rozmístit zátaras v hloubce (je-li to možné), spojovat zátarasy s již existujícími překážkami;

- vylepšit a vyznačit možnosti manévru mezi stanovišti stejně jako směry k dočasným a záložním pozicím;
- vylepšit spojovací zákopy, využívat kanály a tunely, vytvořit vstupní otvory a umístit lana pro šplhání a slánění, žebříky pro výstupy a sestupy.

Plánování umístění základny pro hlídky

Velitelé by měli zvažovat následující hlediska při rozhodování, kde bude PB umístěna:

- **bezpečnost.** Hlavní prioritou při umísťování je celková bezpečnost, včetně hlídek a pozorovacích stanovišť i za snížené viditelnosti;
- **ochrana.** Vybrat polohu, která poskytne ochranu před přímými a nepřímými palbami;
- **rozptyl.** Umístění by nemělo být v jednotlivé budově, je-li možno zabrat dvě nebo více budov, které umožňují vzájemnou podporu palbou. Umístění bez vzájemné podpory v jediné budově je velmi zranitelné vzhledem k možnosti obejít, izolování a následujícího ničení z libovolného směru;
- **utajení/maskování.** Nevybírat zřejmé obranné pozice (snadno zamiřitelné nepřitelem);
- **postřelované prostory.** K předejití izolace stanoviště jednotlivců a zbraní posádky musí mít možnost se vzájemně podporovat, ohrožený prostor by měl být postřelován křížovou palbou;
- **kryté přístupy.** Obranná postavení by měla mít nejméně jednu skrytou a krytou cestu, umožňující doplňování zásob, odsun raněných, bezpečné opuštění bez hrozby pozorování apod. – měla by být zabezpečena ochrana proti přímé střelbě;
- **pozorování.** Postavení by měla umožňovat pozorování přístupů nepřítele a přiléhajících obranných sektorů. Horní patra budov poskytují nejlepší možnosti pro pozorování, ale také přitahují palbu nepřítele;
- **nebezpečí požáru.** Podle možností se vyhnout volbě prostorů (objektů), v nichž hrozí nebezpečí vzniku požáru;
- **Čas** je základní jednotkou, nad níž má velitel jen malou kontrolu. Nejdůležitějším faktorem, který musí být zvažován při plánování využití času, je poskytnutí dvou třetin využitelného času pro podřízené.

Základny pro hlídky (PB) jsou budovány po důkladné analýze se zřetelem na vedení plánované (dobře promyšlené) bojové činnosti – jejich naplánování nebo umístění není snadnou záležitostí. Vyžadují dostačující bojovou sílu k vlastnímu zabezpečení proti silnému, překvapivému útoku. Tuto bojovou sílu mohou tvořit jak jednotky určené k hlídkování na základně, tak také silná jednotka sil okamžité reakce (QRF), prostředky pro nepřímou palebnou podporu dělostřelectvem a prostředky letecké podpory. Velitelé musí mít připravené plány pro posílení základny

v případě útoku na ni stejně jako dostatek prostředků pro spojení k vyžádání pomoci podpůrných palných pozemních a vzdušných prostředků.

Prvky pasivní a aktivní bezpečnosti musí být zplánovány a ujasněny předem, realizovány během výstavby a vylepšeny po dokončení výstavby základny. Základna by měla být obranyschopná, ale neměla by být izolována od bezpečného (zajištěného) prostoru. Obranné bariéry, např. betonové zdi, minimalizující nebezpečí pro obyvatele základny, by měly splynout s okolím. Palná stanoviště zbraní musí být zplánována a vybudována. Aktivní opatření, např. bojová hlídková činnost, činnost odstřelovačů, změny denního režimu a rozmístění prostředků ochrany proti nepřímé střelbě, zabránění (ztížení) nepříteli provést úspěšné útoky na základnu.

Ochrana vojsk

Minimum opatření, která by měla být zvažována při zajišťování ochrany vojsk, zahrnuje:

- bezpečnostní prostor (obvod) – svah, zeď, překážky;
- bojová postavení (hlavní, dočasná a záložní);
- stanoviště vstupní kontroly;
- síly okamžité reakce (QRF), zálohy (organické a podporující);
- aktivní bezpečnostní opatření včetně hlídek a pozorovacích a naslouchacích stanovišť;
- pasivní bezpečnostní opatření včetně dodržování zvukové a světelné kázně a použití prostředků nočního vidění (termovize).

Nahodilé protiteroristické opatření základny pro hlídky

Hlavní slabou stránkou jakékoli základny je její předvídatelnost (čitelnost). Nahodilé protiteroristická opatření mění pohled na plánování ochrany vojsk na PB. Při plánování případného útoku nepřítele na základnu je její nepřetržitě sledování (pozorování) jedním z jeho prvních kroků. Nepřítel sleduje PB ke zjištění (odhalení) jejich zranitelných míst. RAMs představují nejistotu (neurčitost) celkového plánu ochrany vojsk s cílem zamezit pokusům pozorování a ztížit nepříteli přesně předpovědět další akce vlastních (na ní rozmístěných) vojsk. RAMs mohou efektivně snižovat schopnost předvídat vlastní činnost a eliminují tím výhodu nepřítele.

Smyslem **opatření RAMs** je udržovat situační povědomí o pokračujících hrozbách v oblasti, tzn. především:

- zabezpečit, aby všechny jednotky byly informovány o jakýchkoli změnách možných ohrožení a ochranných opatření;
- zabezpečit, aby jednotky byly okamžitě uvedeny do pohotovosti po obdržení zprávy o ohrožení nebo podezřelých aktivitách v okolí základny;

- vyhnout se rutinním činnostem a měnit časy, cesty a prostory jejich provádění;
- zvyšovat počet pozorovatelů, kdekoli a kdykoli je to možné;
- přeskupovat (přestavět) vnější bariéry z vozidel, dopravní značkovací kužele a uzávěry ke změně zažitého provozu v blízkosti základny a pokrýt je hotovostními bezpečnostními jednotkami;
- zavést (zvýšit) motorizované, pěší a pátrací hlídky, měnit je co do velikosti, doby a směru (prostoru) plnění úkolu;
- zavést nepravidelné střídání stráží;
- vytvořit síly okamžité reakce (QRF) nebo zálohu pro nepředvídané úkoly;
- omezit počet vstupních míst a striktně prosazovat kontrolní procedury vstupu;
- zavést přísné identifikační procedury, které prakticky zabezpečí 100% kontrolu všech osob a vozidel, vstupujících na základnu;
- zvětšit osvětlovaný prostor v okolí základny;
- rozmístit v okolí základny přehledové bezpečnostní kamery a senzory pohybu.

REAKCE NA NAPADENÍ A ODSTRAŇOVÁNÍ NÁSLEDKŮ

Reakce na napadení

Reakce na napadení představuje krátkodobý, rychle se měnící tok činností a událostí. Rozhodující je okamžitě prováděná činnost pro odvrácení útoku, poskytnutí zdravotnické péče postiženým osobám, ochrana vlastních sil, vybavení, výstroje a zásob před dalšími škodami a zachování plné operační schopnosti základny k plnění dalších úkolů.

Standardní činnosti na základně by měly zahrnovat:

- ustanovit velitele zásahu, který koordinuje všechny aktivity v místě napadení. Skupina předurčená k řešení napadení by měla být připravena na zásah tak, aby byla schopna reagovat na všechny situace bez ohledu na charakter ohrožení a způsob provedení napadení;
- provést taktické zhodnocení situace;
- vyhodnotit rozsah poškození a počtu obětí;
- přijmout okamžitá opatření k záchraně životů, předejít dalšímu utrpení nebo zmírnit velikost škody na majetku;
- stanovit priority opatření a dodatečná nařízení pro další jednotky, podílející se na odvrácení útoku nebo na odstraňování následků, požadavky na dodatečné vybavení a materiál;
- zasahující jednotky a prvky zaujmou dočasná postavení po dobu pomoci po napadení (incidentu);
- vytvořit místo shromáždění, poskytnout první pomoc a odsun raněných.

Následujících pět fází reakce na napadení je řízeno centrem řízení ochrany základny (BDOC):

- **příprava.** Pokud má být základna dobře připravena na potenciální hrozby, reakce na ně začíná ještě předtím, než k samotnému napadení dojde. Proto je první fází reakce na napadení „příprava“. Tato fáze je zaměřena na stanovení zranitelných míst, plánování reakcí na možné napadení a na stanovení možností prostředků, důležitých pro reakci na útok v prostoru základny, viz kapitola „Vyhodnocení rizik“;
- **prvotní reakce.** Jako první reagují na napadení bezpečnostní síly rozmístěné na jednotlivých stanovištích v systému ochrany sil na základně;
- **aktivace vyčleněných jednotek.** Úkolem je vyhlásit stav ohrožení nebo poplach, informovat BDOC a bránit základnu proti útoku nebo následujícím útokům. Na základě vyslání signálu ohrožení nebo poplach jsou BDOC aktivovány další podpůrné jednotky nebo QRF podle předem připravených plánů pro jednotlivé situace;

- **podpory.** Jejich úkolem je jednak posílit bezpečnostní síly při obraně základny a jednak zahájit odstraňování následků útoku. V co nejkratší době přijíždí na místo útoku zástupce BDOC, který přebírá velení od velitele prvku bezpečnostních sil v místě útoku. Velitel zásahu vyhodnotí situaci, vyžádá si a obdrží další podporu;
- **obnova bojeschopnosti.** Jde o souhrn činností prováděných po odstranění bezprostředních následků napadení. Představuje přechodné stadium pro obnovu velení a řízení, bojeschopnosti jednotek, obnovu nejdůležitějších funkcí základny atd. Tato fáze může trvat několik hodin, ale i několik týdnů.

Každá fáze činnosti je koordinována s BDOC, pokud jsou řízeny bojovým štábem (operačním centrem základny).

Přípravná fáze

Velitelé základny se skupinou řízení ochrany vojsk vyhodnocují hrozby a rizika, plánují a organizují nácvik krizových situací. Do nácviku jsou běžně začleněny následující prvky (organizace):

- bezpečnostní síly;
- síly okamžité reakce;
- zdravotní tým;
- protipožární tým;
- vojenská policie;
- vyhledávací a záchranná skupina;
- EOD tým;
- další vyčleněné jednotky v systému ochrany sil na základně.

Vybavení k reakci na napadení

V průběhu plánovacího procesu je stanoveno a poté použito následující vybavení:

- zbraně a munice;
- komunikační systémy;
- zdravotnické vybavení;
- protipožární vybavení;
- vypošťovací technika;
- zátarasy;
- prostředky letectva;
- prostředky EOD.

Příprava reakce na napadení

Během přípravné fáze by základna měla zorganizovat a procvičovat řízení a reakci na napadení. Při plánování a výstavbě základny je nutno provést především následující opatření:

- zabezpečit dostatečně široké silnice (uličky), aby umožnily bezproblémový průjezd záchranných vozidel a snadnou orientaci;
- očíslovat všechny budovy základny;
- stanovit speciální frekvenci nebo čísla v polním telefonním systému pro stav nouze při napadení uvnitř základny;
- rozvinout reproduktorový komunikační systém k vyhlášení varovných a poplachových signálů;
- vybudovat čerpací stanici PHM ve vzdálenosti minimálně 25 m od obytných budov nebo stanovišť jednotek;
- vybudovat ochranné zdi pro důležitou strukturu; např. výdejna PHM, stravovací zařízení, WC/sprchy, obchody, místa pro odpočinek, zástavka autobusu, kaple atd.;
- vybudovat stanoviště vstupní kontroly, zahrnující oddělené místo k provádění identifikace osob a prostory k prohledávání;
- stanovit vnitřní úrovně bezpečnostních zón pro prostory k naložení a k převzetí materiálu všeho druhu;
- vybudovat BDOC se zabezpečujícím štábem a prostředky KIS;
- zavést procedury doprovodu pro všechny cizí osoby, přicházející z venku na základnu;
- vytvořit síly okamžité reakce (QRF), řízené BDOC v případě napadení,
- vyčlenit záchranná vozidla s hasicími přístroji, nosítky, vyprošťovacími prostředky, nůžky na stříhání kovů, materiál na zábrany a soupravu první pomoci;
- stanovit obsah výcviku a vybavení pro život zachraňující jednotku uvnitř základny;
- připravit a rozeslat instrukce „ŘÍDIT SE ČINNOSTÍ V PŘÍPADĚ STAVU NOUZE/POHOTOVOSTI“ ve vyznačených prostorech základny;
- cvičit a vybavit QRF k odražení napadení až po II. stupeň ohrožení;
- ustanovit důstojníka (poddůstojníka) pro analýzu hrozeb pro základnu;
- provést cvičení k prověření plánu a procedur reakce na napadení.

Fáze prvotní reakce

Síly první reakce (jednotka, která je v prostoru napadení první)

- co nejrychleji zjistit a nahlásit skutečnou situaci;
- izolovat prostor napadení a ovládnout situaci až do doby vystřídání určeným velitelem z BDOC;
- zabezpečit, aby nikdo nevstoupil a ani nevyšel z prostoru napadení;
- pokusit se lokalizovat zraněné a nasměrovat je do bezpečné zóny;
- připravit koordinaci opatření s policií a armádou hostitelské země, které mohou být také zapojené do reakce na napadení.

Centrum řízení ochrany základny

- aktivovat bezpečnostní jednotky k vybudování silničního kontrolního stanoviště ke kontrole přístupů do a z prostoru napadení;
- rozhodnout o nutnosti aktivace systému řízení napadení na základě vyhodnocení ztrát, zničení infrastruktury stanoviště vstupní kontroly apod.;
- stanovit nutnost evakuace nebo ochrany jednotek v místě a v okolí prostoru napadení.

Fáze aktivace vyčleněných jednotek

Rozhodnutí BDOC o aktivaci místa velení je založeno na vyhodnocení závažnosti napadení. BDOC je odpovědné za:

- vyslání prvku velení do prostoru napadení;
- vydání nařízení celé základně plnit úkoly vydané v prostoru napadení;
- vyslání zdravotníka k zhodnocení situace a potřeby dalšího zdravotního materiálu a personálu. Další prostředky jsou koordinovány cestou místa velení napadení;
- koordinaci dalších požárních a záchranných prostředků, pokud jsou vyžádány;
- koordinaci služeb EOD, márnice a kaple, pokud jsou vyžádány.

Fáze podpory

Další zapojené jednotky se hlásí na určeném místě velení k převzetí informací o situaci a úkolů pro záchrannou operaci. V této fázi jsou dokončena následující opatření:

- starší požární/záchrannář po svém příchodu řídí likvidaci požáru a plní úkol styčného důstojníka;
- zdravotní personál zasahuje v prostoru napadení podle potřeby;

- BDOC zvyšuje stupeň krizového stavu, je-li to nutné, a aktivuje QRF;
- upozornění polní podpůrné nemocnice a mobilizace zdravotního týmu dle situace v prostoru napadení a plánování odsunu hromadných ztrát, pokud to je potřeba;
- G3 koordinuje přerušení dodávky energie, vody a koordinuje zdroje podpory;
- je proveden odhad stupně poškození a je zahájena práce na obnově kritických zařízení;
- tiskový mluvčí připravuje podklady pro prvotní prohlášení pro média;
- mohou být otevřeny další dodatečné zdroje vody pro požární vozidla, pokud to situace vyžaduje;
- velitelé všech jednotek dávají hlášení o stavu své jednotky na BDOC;
- BDOC upřesňuje a koordinuje činnost mimo stanoviště a určuje shromaždiště pro záchranná vozidla;
- CIMIC koordinuje s místními zdravotnickými zařízeními ošetření místních občanů a v případě potřeby připravuje přijetí místních obyvatel do zdravotnického zařízení základny.

Fáze obnovy

V této fázi jsou prováděna následující opatření:

- podle potřeby je vyslána ženijní podpora k vyhodnocení a provedení ženijních prací;
- S3 zajišťuje požadavky na obnovu a koordinuje přesun prostředků k obnově s BDOC;
- S3 zpracovává seznam požadovaného vybavení k vybudování základních služeb;
- CIMIC koordinuje součinnost s místní samosprávou ať ve vztahu k případným obětem mezi civilním obyvatelstvem, tak ve vztahu k obnově infrastruktury;
- MEDEVAC, pokud to situace vyžaduje.

Odstraňování následků

Odstraňování následků představuje řízení následných činností k obnovení plné bojeschopnosti všech jednotek na základně a všech funkcí samotné základny. Podle velikosti základny, jejího určení a vztahu rozmístěných jednotek na základně operační centrum základny nebo operační sekce jednotky vyhodnotí následky napadení a stanoví opatření, kdo je provede a pořadí jejich provedení.

Vzor přílohy N „Reakce na jednotlivé druhy napadení“

Příloha „Reakce na jednotlivé druhy napadení“ je součástí celkového FPP. Neznamená to, že v této příloze bude zahrnuto vše nebo že vše musí být přesně popsáno. Plánovači mohou upravovat strukturu plánu a obsah tak, aby odpovídal potřebě základny, prostoru nebo dalším podmínkám.

Plán reakce na napadení „XY“

1. **Úvod.** Plánovaná reakce na napadení by měla minimalizovat nebezpečí nebo ohrožení základny, řešit nehody vně základny, ke kterým může být základna požádána o pomoc.
2. **Účel.** Plán popisuje, jak bude základna reagovat na stav ohrožení nebo mimořádné události.
3. **Působnost.** Plán reakce na napadení je uplatňován pro všechny jednotky a prostředky. Je zpracován tak, aby chránil všechny jednotky a infrastrukturu na základně.
4. **Zásady použití.** Plán je použit v případě záchrany nebo reakce na napadení. Tato opatření zajistí odvrácení napadení a odstranění následků všemi prvky, rozmístěnými na základně. Tento plán a všechny s ním související SOP stanovují nezbytné úsilí ke zmírnění následků a připravenost na ně.
5. **Odpovědnosti.** V jednotlivých bodech je stanovena odpovědnost pro ty jednotlivé funkcionáře základny, kteří jsou zapojeni do systému ochrany vojsk (viz příklady):
 - a. velitel základny je odpovědný za celkovou realizaci plánu;
 - b. důstojník BDOC ve službě je odpovědný za jeho provedení a koordinaci všech činností uvedených v plánu;
 - c. koordinátor plánu záchrany je zodpovědný za zabezpečení součinnosti s klíčovými prvky uvnitř a vně základny atd.
6. **Postupy.** Postup při realizaci plánu reakce na napadení může být následující:
 - a. rozhodnout, podle kterého plánu „reakce“ se bude postupovat v konkrétním případě;
 - b. aktivovat tým EOD;
 - c. vyhodnotit informace o napadení:
 - 1) typ událostí (živelní pohroma, útok palebných prostředků, teroristický útok, nebezpečný materiál atd.),
 - 2) rozsah událostí,
 - 3) odhad pravděpodobné doby reakce včetně odstraňování následků,

- 4) určit pravděpodobné následné nepřátelské akce,
 - 5) aktivovat systém velení pro napadení;
 - d. vést přehled o vývoji situace a stavu záchranných prostředků;
 - e. koordinovat činnost jednotek a subjektů mimo základnu, je-li to nutné;
 - f. je-li to možné nebo nutné, zvažuje se posílení centra řízení záchranných operací (činností).
7. Reference.
 8. Recenze zahrnuje instrukce (pokyny) pro recenzi a aktualizaci tohoto plánu.

Plánování použití sil okamžité reakce

Síly okamžité reakce (Quick Reaction Force – QRF) základny tvoří zálohu velitele. Předpokládanými (typickými) bojovými úkoly sil okamžité reakce mohou být:

- poskytnutí podpory jednotkám ochrany předsunuté operační základny (FOB) při plnění jejich úkolů;
- posílení bojové síly jednotek provádějících hlídkování a střežení na základně nebo v prostoru soustředění;
- podpora při kontrole a zvládání davu (velkého shromáždění), úkoly, spojené s doprovodem konvojů a nebo při doprovodu důležitých (významných) osob.

Plánovat a připravovat

- požadavky na síly a prostředky;
- status podmínek připravenosti a pohotovosti a ochrany vojsk (četou/vozidlem);
- předbojovou kontrolu (provádí vojáci sami sobě) a předbojovou inspekci (provádí velitel);
- plány reakce na nepředvídatelné situace;
- další využitelné prostředky, koordinovat metody a způsoby posílení;
- stanovení signálů pro rozpoznání QRF při přibližování se (do prostoru zásahu);
- stanovení platných hesel;
- využití tlumočnicka v silách okamžité reakce;
- stručné předání informací nadřízenému.

Nacvičovat

- nejméně jeden poplach (návík) s technikou a jeden bez techniky týdně (vytvořit časový prostor, aby bylo dosaženo požadovaného standardu plnění úkolu);
- varianty činnosti na předpokládané objekty zásahu (zteče);
- vypracování jasných, jednoduchých a srozumitelných technik a postupů;
- pravidla použití síly;
- způsoby navázání kontaktu a postup při ukončení akce;
- plán spojení (k nadřízenému, uvnitř jednotky, záložní frekvence);
- stav kontroly zbraní.

Příklad posloupnosti plněných úkolů a opatření QRF

Úkol: Zasazení (použití) sil okamžité reakce

Situace: Úkolové uskupení (rota) plní úkoly ve stabilizační operaci, v jejímž průběhu nastala situace, vyžadující zasazení sil okamžité reakce (QRF) k zajištění bezpečnosti vojáků. Úkolové uskupení (rota) má četu (družstvo) vyčleněnou jako síly okamžité reakce. QRF mají ke své přepravě vyčleněno: vozidla, bojová vozidla pěchoty nebo vrtulník.

Požadavky na činnost sil okamžité reakce

- dodržovat pravidla použití síly (ROE);
- být připraven k přesunu do 30 minut. Je-li dopravním prostředkem vrtulník, být v určeném prostoru pro nasednutí do 30 minut;
- stručně seznámit všechny příslušníky QRF se současnou situací;
- v místě zasazení provést potřebná opatření k ochraně životů vojáků a k zajištění splnění bojového úkolu v souladu s pravidly použití síly;
- opustit místo zasazení se všemi příslušníky a vybavením, za které nese velitel odpovědnost;
- provést obnovu bojeschopnosti ihned po návratu na základnu; být připraven k opětovnému zasazení do 3 hodin.

Dílčí úkoly

- analyzovat a plánovat bojový úkol:
 - velitel analyzuje úkol od nadřízeného,
 - velitel připravuje předběžné plány (COP contingency plans) poskytnutí pomoci prvkům jeho jednotky, vyžadující nasazení sil okamžité reakce,

- organizace uskupení QRF závisí na situaci, ale základ organizační struktury zpravidla tvoří velitelství (např. čtyři), útočný, podpůrný a bezpečnostní prvek. Do velitelství je začleněn zdravotní tým (nebo v minimálním případě zdravotník s vybavením);
- zabezpečit, aby síly okamžité reakce byly připraveny a schopny splnit předběžné plány (plány pro neočekávané situace):
 - nácviky činnosti při plnění možného bojového úkolu,
 - zabezpečit, aby vojáci (příslušníci QRF) měli trvale k dispozici (okamžitě dostupné) osobní zbraně a munici,
 - připravenost k naložení, doplnění zbraní osádky a nezbytného materiálního vybavení na vozidlech nebo na místě nasednutí do vrtulníku. Zajistit střežení tohoto vybavení,
 - stanovit prostor pro odpočinek co nejbližší vozidel nebo prostorů nasednutí na ně;
- stanovit a nacvičovat smlouvené signály k vyhlášení pohotovosti pro QRF;
- přijmout nezbytná opatření k včasné reakci na vyhlášenou pohotovost:
 - okamžité nasednutí vojáků do vozidel nebo vrtulníků,
 - velitelé nesou odpovědnost za úplnost svých osádek a za úplnost jejich vybavení,
 - podřízení velitelé se shromáždí u vozidla velitele QRF k obdržení předběžného nařízení (*warning order* **WARNO**),
 - jakmile se velitel QRF rozhodne, jakým způsobem splnit úkol, informuje podřízené velitele o svém záměru jeho plnění,
 - podřízení velitelé stručně informují své podřízené o úkolu a plánu (záměru) nadřízeného,
 - síly okamžité reakce zahájí přesun do prostoru plnění úkolu do 10 minut po vydání nařízení;
- co nejdříve po nasednutí do vozidel (vrtulníku) provést kontrolu vnitřního spojení a rádiové sítě velení a navázat spojení s jednotkou, vyžadující pomoc;
- přiblížit se do výchozího prostoru činnosti (nasazení sil okamžité reakce):
 - zabezpečit, aby nebyl výchozí prostor pozorovatelný ze strany místa plnění bojového úkolu,
 - zabezpečit, aby zbraně byly v režimu „připraveny k okamžitému použití“ před opuštěním výchozího prostoru,
 - vybudovat pozorovací stanoviště v místě zásahu, pokud to je možné.

Opatření na místě plnění úkolu

- zajistit bezpečnost v prostoru;
- navázat spojení s místním velitelem (*velitelem, vyžadujícím pomoc*) k vyhodnocení situace na místě;
- zabezpečit součinnost jednotky s jednotkou v prostoru;
- poutat síly nepřítele způsobem, odpovídajícím pravidlům použití síly (ROE), a tím pomoci jednotce při dokončení jejího úkolu nebo vyvést jednotku v dotyku s nepřítelem;
- před opuštěním prostoru zasazení provést a hlásit provedení kontroly zbraní, munice a výstroje, případně zjištěné ztráty;
- rádiem vyžádat potřebnou lékařskou pomoc, bude-li to nezbytné;
- zahájit přesun na předsunutou operační základnu.

Návrat a obnova bojeschopnosti

- opravit nebo stanovit rozsah poškození výstroje; doplnit zásoby střeliva, denní dávky potravin a vody, zdravotnického materiálu; ošetřit prostředky osobní výbavy; doplnit PHM a zaparkovat vozidla do stanovených prostorů;
- odsunout nebo poskytnout zdravotní pomoc zraněným osobám;
- ošetřit a znovu zabalit prostředky osobní výbavy;
- provést kontrolu radiostanic;
- provést důkladné vyčištění zbraní a technickou údržbu vozidel;
- provést rozbor a vyhodnocení bojové akce;
- je-li to nutné, provést úpravu příslušných stálých operačních postupů (SOP).

ZÁVĚR

Jednotky musí být připravovány na to, že se mohou na FOB a PB setkat s přísnými bezpečnostními požadavky a se striktními pravidly koordinace velení a řízení ochrany vojsk. Kromě toho musí jednotky a jejich velitelé trvale vyhodnocovat jak vnější ohrožení, tak i slabiny vnitřní bezpečnosti. Musí také brát v úvahu výhody a rizika ochrany vojsk, bezpečnost a závazky k místní oblasti před tím, než se rozhodnou, zda budou plnit bojové úkoly z FOB nebo PB.

Historické poznatky a probíhající operace v Afghánistánu a Iráku ukazují, že FOB se stala stálým prvkem v současném operačním prostředí zejména při vedení protipovstaleckých operací. MO USA je zastáncem budování a fungování FOB. I když vojenská doktrína řeší tento problém, zde uvedené poznatky by měly být užitečné pro velitele jednotek při plánování, přípravě a provádění operací buď z FOB, nebo PB. Bez ohledu na místo a bojový úkol jednotek v současném operačním prostředí bude po jejich velitelích vyžadováno, aby zajistili bezpečnost jednotek a bezpečnost základny, z níž své činnosti provádějí. Vojáci i velitelé, ať již na FOB nebo PB, musí pochopit, znát a používat stanovené zásady operační bezpečnosti.

Klíčové zkušenosti

- vybudovat operační středisko řízení ochrany základny;
- vybudovat a rozvinout komunikační síť pro řízení ochrany základny;
- stanovit a nacvičovat postupy (drily), související s ochranou základny, včetně zapojení všech jednotek do této činnosti, které operují ze základny;
- začlenit detekční systém proti nežádoucímu vstupu jako základní ochranné opatření;
- vybudovat bezpečnostní perimetr včetně stanoviště vstupní kontroly a procedur prohledávání osob a vozidel;
- používat již zpracované standardní operační postupy pro činnosti spojené s ochranou vojsk, organizací a použitím sil okamžité reakce a prováděním bezpečnostní analýzy.

POŽADAVKY NA INFORMACE REQUEST FOR INFORMATION

Správa doktrín Ředitelství výcviku a doktrín ve Vyškově je expertním orgánem rezortu Ministerstva obrany zabývajícím se rozvojem vojenské teorie a tvorbou a vydáváním vojenských publikací v oblasti operačního a bojového použití vojsk AČR a v oblasti výcviku.

Za dobu svého působení shromáždila velké množství odborných publikací národního a aliančního charakteru, materiálů hodnotících zkušenosti ze současných operací, polních manuálů spojeneckých armád atd. Ve své podstatě se u Správy doktrín vytvořila rozsáhlá databáze poznatků, která je k dispozici celé AČR.

Pro získání konkrétních informací se můžete obrátit na:

Správa doktrín Vyškov

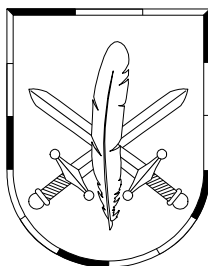
Oddělení analýz a zevšeobecňování zkušeností (OdAZZ)

Tel.: 450 981, 724 692 772

E-mail: rfi@doctrine.cz

ŠIS: Pavel.Zuna@SIS.ACR (Zůna Pavel - ŘeVD - ŠIS AČR)

Internet: www.doctrine.cz (požadavky na informace – RFI)

Vyškov 2008
www.doctrine.cz

Odpovědný funkcionář: plk. gšt. Ing. Tomáš RAK

Zpracoval: Ing. Jozef BUZA

Redaktor: Ing. Pavel ZŮNA, MSS.

Redakční úprava: doc. Ing. Luděk Hodboď, CSc.,
Mgr. Helena Němcová, Ing. Jaroslav Mráz

Grafická úprava: Ing. Jaroslav Mráz

Obálka: Bc. Michal Marek

Foto: kpt. Bc. Jan Kovařík

Vydavatel: Správa doktrín ŘeVD

Tisk: AVIS Praha

Náklad: 3 000 výtisků

Vydání první

Publikace přidělena pro potřeby AČR podle zvláštního rozdělovníku